

АТАТА КРИСТИ

ТРИ СЛЕШИ
МИЛИЈЕТА

АГАТА КРИСТИ
ТРИ СЛЕПИ МИШЛЕТА И
ДРУГИ РАЗКАЗИ

Превод: Борис Миндов

chitanka.info

Три слепи мишлета... Те са седмина — петима мъже и две жени, изолирани в една къща, която снегът е откъснал от света. Един от тях е убиец — той вече е направил два удара и възнамерява да удари отново.

В главните роли:

Легендарният Еркюл Поаро

Удивителната мис Марпъл

Завладяващият Харли Куин

С повече от 200 милиона екземпляра продадени книги Агата Кристи е ненадмината като авторка на разкази на мистерията и напрежението.

БОРИС МИНДОВ

ПЪРВАТА ДАМА НА „ЗЛАТНАТА ЕРА“

Дълго време се е смятало, че криминалната литература — тази „жестока“, „сурова“, „кървава“ литература — е поле, в което могат да работят само „корави души“ като мъжете. Мнозина навярно ще се учудят, ако узнаят, че днес твърде голяма част от творбите в този жанр, дори много от най-добрите, са написани от жени. Отначало те са се броили на пръсти и почти са оставали незабележими, ала след Първата световна война започва истинското развитие на „женския бранш“ в това творчество. Първа измежду тази „нова смяна“ — поне хронологично, а може би и по майсторство и слава — е известната днес в цял свят Агата Кристи.

Тя е родена през 1890 г. в крайморското градче Торкий, в английското графство Девъншир. Малката Агата, дъщеря на Фредрик Алва Милър, американец от Ню Йорк, отрано загубила баща си поради преждевременната му смърт. С отглеждането и възпитанието ѝ се заложила нейната майка — англичанка, която я поощрявала да пише поезия и разкази. Първите ѝ литературни опити били тъжни и сантиментални. На 16 години Агата Мери Клариса Милър отишла в Париж да учи пеене, но тъй като била много срамежлива, а и гласът ѝ не бил достатъчно силен за оперна певица, решила, че не ще може да направи кариера в това поприще. Тогава заминала с майка си да прекарат зимата в Кайро, където оползотворила времето си, като написала роман, който не е издаден, и разкази, някои от които са публикувани. През този период я насърчавал и ѝ помагал съседът им Идън Филпотс, вече известен писател, който по-късно, почти едновременно с младата Агата, се увлякъл по криминалната литература и се утвърдил като майстор в този жанр.

През 1912 г. Агата се сгодила за полковника от авиацията Арчибалд Кристи, за когото се омъжила веднага след началото на Първата световна война. Докато мъжът ѝ воювал във Франция, тя

работела във военен диспансер. И именно по това време направила съдбоносната стъпка в живота си.

„Към края на войната — разказва тя — ми хрумна да напиша криминален роман. Бях чела много криминални романи, които според мен отвличат ума на човека от всекидневните грижи. След като обсъдихме един от тях със сестра ми, тя каза, че било почти невъзможно да се намери добър детективски роман, в който да не отгатнеш кой е извършил престъплението. Аз ѝ казах, че мога да напиша добър роман. Тя изрази съмнение. Това ме амбицира и така написах първия си криминален роман.“

В издадената ѝ посмъртно „Автобиография“ авторката описва подробно как е станало това.

Работейки в диспансера, тя била заобиколена от всякакви отрови, които след дълго обмисляне решила да избере като средство за убийство в бъдещото си произведение. След това се замислила върху действащите лица в драмата. Кой да бъде отровен? Кой да го отрови? Кога? Къде? Как?

„И непременно беше нужен детектив — пише тя. — През ония години бях буквално наситена с детективи в стила на Шерлок Холмс. Затова се спрях на професионален детектив. Разбира се, не такъв като Шерлок Холмс, а трябваше да измисля свой собствен... Тогава си спомних за белгийските бежанци. В нашето градче имаше цяла колония от белгийски бежанци. Защо да не направя детектива си белгиец? Бежанците бяха с най-различни професии. Трябваше да го направя инспектор, за да разбира достатъчно от углавни дела. Трябваше да бъде педантичен и много спретнат и да бъде умен, с много сиви мозъчни клетки — това не звучи лошо. И да му се даде звучно име. Той непременно ще бъде нисък на ръст и при това Херкулес. Хубаво име. С фамилното име беше по-трудно. Не знам защо се спрях на Поаро: или случайно ми дойде на ум, или го бях видяла някъде във вестник или книга. Но то звучеше по-добре не с английското Херкулес, а с френското Еркюл: Еркюл Поаро...“

Заминах за Дартмур и се настаних в хотел «Мурланд» на хълма Хей-Тор. Пишех упорито цяла сутрин, докато ме заболя ръката. Обядвах, четях. После излизах да се разхождам в околностите сама, далеч от всякакви хора. Вървах и си мърморех под нос, играейки ролята на действащите лица в следващата глава. Всичко това страшно ме вълнуваше. Връщах се в хотела, вечерях, тръсвах се на леглото и спях почти дванайсет часа. След това ставах и с вдъхновение пишех цяла сутрин.

Така за две седмици завърших втората половина на книгата.“

По такъв начин Агата Кристи създаде първия си криминален роман — „Тайнствената афера в Стайлс“.

Това било през 1920 г., когато Агата Кристи вече имала дъщеря. Хонорарът, който получила за първата си книга — 125 лири стерлинги, бил много скромнен, но я насърчил да продължава. И едва след като написала шест книги, действително се почувствала писателка.

През 1926 г. излязъл романът „Убийството на Роджър Акройд“ (преведен у нас под заглавие „Алиби“), с който Агата Кристи окончателно си извоюва слава и популярност, непомръкнала до края на живота ѝ. Този роман се смята за нейния шедевър. Някои твърдят обаче, че за популярността на авторката допринесла една случка от частния ѝ живот. По това време бракът ѝ с Арчибалд Кристи рухнал. И през декември 1926 г. писателката внезапно изчезнала от дома си. Започнало дирене из цялата страна; полицията получавала анонимни донесения, че е извършено престъпление; любители — много често детективи предлагали помощта си и лансирали най-фантастични хипотези. Накрая изчезналата писателка била открита в един курорт в Йоркшир, регистрирана под името на жената, която впоследствие станала втората съпруга на полковник Кристи. Лекарите се изказали, че мисис Кристи страда от амнезия (загубване на паметта). Случаят предизвикал сензация. В това време два вестника започнали да печатат на подлистници нейни произведения, новите издания на предишните ѝ творби бързо се изчерпали, името ѝ и името на нейния детектив се носели от уста на уста.

Впрочем Еркюл Поаро напълно заслужава това. Отказът му да следва методите на Шерлок Холмс става класически похват в жанра. Той е човек от плът и кръв, със своите слабости и недостатъци. Отхвърля помощта на науката, предпочита разсъжденията пред веществените улики, като твърде много се обляга на интуицията си. Изобщо е един от рядко колоритните персонажи в криминалната литература. Не малка заслуга имат и той, и създателката му за това, че първият роман, в който го срещаме — „Тайнствената афера в Стайлс“ — бележи началото на така наречената „златна ера“ в криминалната литература.

През 1928 г. Агата Кристи се развежда с полковник Арчибалд Кристи, но запазва презимето му. Тогава тръгнала да пътува. През 1930 г. се запознала с Макс Малоуан, помощник на прочутия археолог сър Ленард Уули; през септември същата година сключили брак. След това по няколко месеца всяка година брачната двойка прекарвала в Сирия и Ирак. При тези пътувания Агата помагала на мъжа си като фотографка. Същевременно пустинната обстановка, където нямало какво да отвлича вниманието ѝ, подпомагала писането ѝ.

В това време романите ѝ станали „бестселъри“, помествали се във вестници и списания, превеждали се на повече от 100 езика. Издателствата и читателите непрекъснато ѝ искали все нови и нови романи за нейния белгийски детектив. За разнообразие писателката измислила друга популярна личност — мис Джейн Марпъл, стара мома, жителка на селото Сейнт Мери Мийд, която поради вродената си наблюдателност обича, подобно на Поаро, да се занимава с разследване на престъпления. Първият роман за нея — „Убийството в дома на свещеника“ — излиза през 1930 г. Впоследствие за нея излизат още 14 романа. Последният — „Стаена смърт“ — престоява в сейфа на писателката близо 40 години, за да бъде издаден посмъртно. В него мис Марпъл все пак остава жива, докато в последната книга за Поаро — „Завеса“, също издадена посмъртно — прочутият детектив умира.

Агата Кристи е измислила и други детективи — Харли Куин, Паркър Пайн, но те са по-бледи и не толкова популярни. Написала е също няколко сантиментални романа под псевдонима Мери Уестмакот, много разкази, поезия, пиеси. Между другото е драматизирала „Десет малки негърчета“, „Смърт по Нил“, „Свидетел на обвинението“ и др. Но най-известна нейна пиеса е „Мишеловката“, основаваща се на

повестта ѝ, написана още през 1948 г. Тя се смята за най-популярната английска пиеса, която вече от близо четвърт век не слиза от сцената. В деня на смъртта на Агата Кристи през януари 1976 г. изпълнителят на главната роля в „Мишеловката“ отдал възхвала на авторката, а публиката станала на крака в почтително мълчание.

Агата Кристи е издала повече от 80 книги в над 400 милиона екземпляра. След скромното начало литературният труд впоследствие ѝ носел значителни доходи, според някои — не по-малко от 100 000 лири стерлинги годишно. А като се прибавят хонорарите от пиеси и филми по нейни произведения, може да се предположи, че тя е оставила на наследниците си милиони. Каква е тайната на успеха на Агата Кристи? Според Маджъри Алингъм, нейна сънародничка, също творила в този жанр, може би в това, че „тя е забавлявала повече хора в течение на повече часове от почти всеки друг писател от нейното поколение“.

Борис Миндов

ТРИ СЛЕПИ МИШЛЕТА

Беше много студено. Небето — мрачно и натежало от не валял сняг.

Един човек в тъмен балтон, с увит около лицето шал и прихлупена до очите шапка, се зададе по Кълвър стрийт и се изкачи по стъпалата на номер 74. Сложи пръст на звънеца и чу пронизителното му дрънчене в сутерена.

Мисис Кейси, натопила ръцете си в мивката, се ядоса:

— Проклет звънец. Не ме оставя на мира.

Хриптейки леко, тя с мъка изкачи стълбата на сутерена и отвори вратата. Човекът, чийто силует се открояваше на фона на прихлупеното небе отвън, попита шепнешком:

— Мисис Лайън?

— Вторият етаж — отговори мисис Кейси. — Можете да се качите горе. Очаква ли ви? — Човекът поклати бавно глава. — Е, тогава идете и почукайте.

Тя го проследи с очи, докато той вървеше нагоре по стълбата с протъркана пътека. Впоследствие заяви, че „й направил особено впечатление“. Но всъщност си помисли само, че трябва да е имал много силна настинка, щом шепне така — и нищо чудно при такова време.

Когато човекът свърна по извивката на стълбата, започна да си подсвирква тихо. Мелодията беше „Три слепи мишлета“.

* * *

Моли Дейвис се отдръпна заднешком на пътя и погледна нагоре към прясно нарисованата табелка до пътната врата:

ПАНСИОН

Тя кимна одобрително. Табелката изглеждаше изпипана наистина много професионално. Или би могло да се каже *почти* професионално. Джайлс беше действително способен човек. Толкова много неща умееше да върши. Моли откриваше все нови и нови факти за съпруга си. Той говореше малко за себе си, но тя стъпка по стъпка установяваше колко разнообразни дарби притежава. На бившия моряк всичко му иде отръки, казват хората.

А Джайлс щеше да има нужда от всичките си дарби в тяхното ново начинание. Тя и Джайлс бяха съвсем неопитни в такава работа — да управляват пансион. Но тя щеше да бъде много забавна. И разрешаваше жилищния проблем.

Това беше идея на Моли. Когато леля Катрин умря и адвокатите я уведомиха писмено, че старицата ѝ е оставила своя Мънксуел Мейнър, естествено младата двойка помисли най-напред да го продаде. Джайлс бе запитал: „Какво представлява?“. А Моли бе отговорила: „Ами, голяма стара безредна къща, натъпкана със скучни старомодни викториански мебели. Има доста хубава градина, ала ужасно занемарена след войната, защото е останал само един стар градинар“.

И те решиха да обявят къщата за продан и да си запазят от мебелите само толкова, колкото да обзаведат една малка къщурка или апартамент за себе си.

Но веднага изникнаха две затруднения. Първо, не можеха да се намерят нито малки къщурки, нито апартаменти, и второ, всички мебели бяха прекалено обемисти.

— Е — рече Моли, — ще трябва просто да продадем *всичко*. Надявам се, че ще се продаде.

Адвокатът ги увери, че днес *всичко* се продава.

— По всяка вероятност — каза той — някой ще я купи за пансион или хотел, а в такъв случай може да пожелаят да я вземат с всичката мебелировка. За щастие къщата е в отлично състояние. Покойната мис Емъри е направила преди войната основен ремонт и подобрения и има много малко изхабяване. О, да, в добра форма е.

Именно тогава на Моли ѝ хрумна тази идея.

— Джайлс — рече тя, — защо *ние* самите да не я стопанисваме като пансион?

Отначало мъжът ѝ се отнесе с насмешка към тази идея, но Моли настояваше.

— Не е нужно да приемаме много хора... поне отначало. Такава къща лесно се стопанисва — има гореща и студена вода в спалните, централно отопление и газова готварска печка. А и можем сами да си отглеждаме кокошки, патици, да имаме яйца и зеленчуци.

— Но кой ще върши всичката тая работа... та нали много трудно се намира прислуга?

— О, *ние* ще трябва да вършим работата. Но където и да живеем, все ще трябва да я вършим. Няколко души повече не означава непременно много работа. След време, когато потръгне както трябва, може да си вземем някоя жена. Дори да дойдат само петима клиенти, ако всеки плаща по седем гвинеи седмично... — Моли се впусна в оптимистична аритметика. — И помисли си, Джайлс — завърши тя, — ще си имаме *своя* къща. С *наши* неща. А при сегашното положение, струва ми се, ще минат години, докато намерим къде да живеем.

Това е вярно, призна Джайлс. Толкова малко време бяха прекарвали заедно след прибързаната си женитба, че и двамата мечтаеха да се настанят в свой дом.

Така започна големият експеримент. Дадоха обяви в местния вестник и в „Таймс“ и различни хора им се обадиха.

И ето сега, днес, трябваше да пристигнат първите пансионери. Джайлс бе излязъл рано с колата, за да се опита да вземе телената мрежа, която се рекламираше за продажба в другия край на графството. Моли пък заяви, че ще трябва да отиде в селото да направи някои последни покупки.

Единственото нещо, което куцаше, беше времето. През последните два дена сви ужасен студ, а сега започваше да вали сняг. Моли бързаше по пътя; едри, пухкави снежинки падаха по раменете на мушамата ѝ и по светлата ѝ къдрава коса. Прогнозите на метеорологичната служба бяха крайно мрачни. Очакваше се силен снеговалеж.

Дано да не замръзнат тръбите, мислеше си тя с тревога. Ще бъде много лошо, ако всичко се развали, тъкмо когато започват. Погледна

ръчния си часовник. Минало бе времето за чай. Дали Джайлс се е върнал вече? Сигурно ще се чуди къде е *тя*?

„Трябваше да отида повторно в селото за нещо, което забравих“ — ще обясни тя. А той ще се засмее и ще каже: „Пак ли консерви?“.

Консервите бяха предмет на шеги помежду им. Те непрекъснато търсеха хранителни консерви. Сега килерът беше отлично запасен за извънредни случаи.

А изглежда, че извънредните случаи ще възникнат много скоро, помисли си Моли с гримаса, вдигайки глава към небето.

Къщата беше пуста. Джайлс още не се бе прибрал. Моли влезе първо в кухнята, после се качи на горния етаж, обиколи току-що приготвените спални. Мисис Бойл в южната стая с махагоновата мебел и кревата с балдахин. Майор Меткаф в синята стая с дъбова мебелировка. Мистър Рен в източната стая с еркерния прозорец. Всички стаи изглеждаха отлично — и какъв късмет, че леля Катрин имаше такъв голям запас от спално бельо. Моли приглади един юрган и слезе обратно на долния етаж. Почти се бе мръкнало. Изведнъж почувства къщата много тиха и пуста. Тя беше усамотена къща на две мили от селото, на две мили, както се изразяваше Моли, от *където и да било*.

Преди тя бе оставала често сама в къщата — но никога досега не бе чувствала така остро самотата.

Снегът биеше в прозорците. Той издаваше мек, шепнещ, тревожен звук. Ами ако Джайлс не успее да се прибере... ако снегът натрупа толкова, че колата да не може да си пробие път? Ако се наложи да остане сама тук — да стои сама може би няколко дни?

Тя огледа кухнята — голяма, комфортна кухня, която, като че само чакаше някоя едра, симпатична готвачка; седнала начело на кухненската маса, тя движи челюстите си ритмично, яде кейк и пие черен чай — от едната ѝ страна ще има висока, възстара прислужница, а от другата — закръглена, румена чистачка, от срещния край на масата пък кухненската слугиня ще наблюдава с уплашени очи повисокостоящите от нея. Ала вместо тях тук беше само тя, Моли Дейвис, изпълняваща роля, която не ѝ се виждаше твърде естествена. Целият ѝ живот изглеждаше в момента нереален — Джайлс също изглеждаше нереален. Тя играеше роля — просто играеше роля.

Покрай прозореца премина сянка и Моли подскочи — някакъв непознат мъж вървеше през снега. Чу изтракването на страничната врата. Непознатият стоеше там, на отворената врата, и се отърсваше от снега — странен човек, влизащ в пуста къща и изведнъж илюзията се разпръсна.

— Ох, Джайлс — извика тя, — толкова се радвам, че си дойде!

— Здравей, мила! Какво мръсно време! Боже мой, премръзнал съм.

Той отърси краката си и задуха ръцете си.

Моли вдигна машинално балтона, който той бе захвърлил по джайловски на дъбовия сандък. Сложи го на закачалка, като извади от претъпканите джобове шал, вестник, кълбо канап и сутрешната кореспонденция. Влезе в кухнята, постави нещата на бюфета, а чайника — на газовата печка.

— Донесе ли мрежата? — запита тя. — Много се забави.

— Не беше такава, каквато ни трябва. Затова отидох в друг склад, но и там не я биваше. А ти какво правиш? Никой ли още не е идвал?

— Мисис Бойл пристига чак утре.

— Майор Меткаф и мистър Рен трябваше да бъдат тук днес.

— Майор Меткаф съобщи с картичка, че ще дойде утре.

— Значи за вечеря оставаме само ние и мистър Рен. Като какъв си го представяш? Според мен — благовъзпитан пенсиониран чиновник.

— Не, мисля, че е художник.

— В такъв случай — каза Джайлс, — не е зле да поискаме наем в предплата за една седмица.

— О, не, Джайлс, те си носят багаж. Ако не си платят, ще им задържим багажа.

— Ами ако багажът им се състои от увити във вестник камъни? Истината е, Моли, че ние не знаем ни най-малко с какво ще се сблъскаме в тази работа. Дано не разберат какви новаци сме.

— Мисис Бойл непременно ще разбере — рече Моли. — Тя е от тия жени.

— Откъде знаеш? Нали не си я виждала?

Моли се обърна. Постла вестник на масата, извади малко сирене и се залови да го стърже.

— Какво е това? — попита съпругът ѝ.

— Ще стане закуска по уелски — осведоми го Моли. — Хлебни трохи, картофено пюре и мъничко сирене.

— Ти си находчива готвачка! — възхити се Джайлс.

— Да, но когато се съберат много хора, ще стане по-сложно. Закуската е най-трудното.

— Защо?

— Защото всичко трябва да се прави едновременно — и яйца, и бекон, и горещо мляко, и кафе, и препечен хляб. Или млякото изкипява, или хлябът прегаря, или беконът пръска, или яйцата стават твърди. Трябва да подскачаш като опарена котка и да следиш всичко едновременно.

— Утре сутринта ще се скрия под масата и ще гледам как ще се превъплътиш в опарена котка.

— Чайникът кипи — каза Моли. — Дали да внесем подноса в библиотеката и да слушаме там радио? Почти е време за новините.

— Тъй като има изгледи да прекарваме почти цялото си време в кухнята, би трябвало и тук да имаме радио.

— Да. Колко приятни са кухните. Аз обичам тази кухня. Според мен тя е най-приятната стая в къщата. Обичам бюфета и чиниите и просто се опивам от чувството за изобилие, което ти вдъхва една огромна кухненска печка — макар че, разбира се, съм благодарна, че не се налага да готвя на нея.

— Предполагам, че за един ден ще гълта гориво, колкото за цяла година.

— Май че така ще е. Но я си представи големите бутове, които са се пекли в нея, говеждите и овнешките филета. Гигантските буркани, пълни с домашно сладко от ягоди, сварено с цели килограми захар. Каква прекрасна, уютна е била викторианската епоха. Погледни мебелировката на горния етаж — голяма, солидна и богато украсена... о, какъв божествен комфорт, с много място за дрехите, които носиш, и всяко чекмедже се отваря и затваря толкова лесно! Спомняш ли си елегантния, модерен апартамент, в който живеехме под наем? Всичко вградено и плъзгащо се... само че никога не се плъзга... Все се заклещва. А вратите уж се затварят плътно, ала никога не се затварят, или пък ако се затворят, не могат да се отворят.

— Да, лоша подредба. Ако не работи както трябва, не можеш да се отървеш от главоболия.

— Е, хайде да слушаме новините.

Новините се състояха главно от мрачни предупреждения за времето, обичайната безизходица във външната политика, дърленето в парламента и едно убийство на Кълвър стрийт, в Падингтън.

— Уф — изпъшка Моли и спря радиото. — Само неприятни неща. Не ми се слушат вече призиви за икономия на гориво. Да не искат да седим и да мръзнем? Не биваше да откриваме пансион през зимата. Трябваше да почакаме до пролетта. — И добави с друг тон: — Мисля си, каква ли е била убитата жена?

— Мисис Лайън ли?

— Така ли се казва? Кой ли би искал да я убие и защо?

— Може да е имала цяло състояние под дъските на пода.

— Когато съобщават, че полицията иска да разпита някакъв мъж, забелязан наоколо, значи ли това, че той е убиецът?

— Мисля, че обикновено е така. Просто учтив начин на изразяване.

И двамата подскочиха от остро иззвъняване.

— На главния вход е — каза Джайлс. — Влиза... убиец — добави той шеговито.

— Така би било, разбира се, в някоя пиеса. Побързай. Сигурно е мистър Рен. След малко ще видим кой е прав — ти или аз.

Мистър Рен и вихрушка сняг нахълтаха едновременно. Застанала на вратата на библиотеката, Моли виждаше само силуета на новодошлия на фона на белия външен свят.

Колко си приличат всички мъже в цивилизованото си облекло, помисли си Моли. Тъмен балтон, сива шапка, шалче около врата.

След миг Джайлс затвори вратата под носа на стихииите. Мистър Рен размота шалчето си, сложи на пода куфара си, захвърли шапката си — всички тези неща той като че вършеше едновременно и на всичко отгоре говореше. Имаше тънък, почти жален глас и светлината в преддверието показваше млад човек с буйна, светла, обгоряла от слънцето коса и бледи, неспокойни очи.

— Много, много ужасно — казваше той. — Английска зима в най-лошия си вид. Човек трябва да бъде много здрав, за да издържи. Не мислите ли така? Пътуването ми от Уелс дотук беше ужасно. Вие

ли сте мисис Дейвис? Много ми е приятно! — Ръката на Моли бе стисната в жилава, костелива длан. — Съвсем не сте такава, каквато ви мислех. Представях си, че сте вдовица на генерал, служил в Индия. Страшно мрачна и важна като господарка, истинска викторианка. Божествено, просто божествено... Имате ли изкуствени цветя? Или райски птици? О, това място ще ми хареса. Боях се, че ще бъде много старомодно, а е чудесно — истинско, здраво викторианско достолепие. Кажете ми, притежавате ли някой от ония красиви бюфети... от махагон... морав махагон с дърворезба — големи плодове?

— Всъщност — отговори Моли, малко запъхтяна под този словесен поток, — намира се.

— Така ли! Може ли да го видя? Веднага. Тук ли е?

Бързината му почти смущаваше. Той натисна дръжката на вратата на трапезарията и щракна електрическия ключ. Моли го последва, усещайки недоволния профил на Джайлс от лявата си страна.

Мистър Рен прокара дългите си костеливи пръсти по разкошната дърворезба на масивния бюфет, надавайки тихи възклицания на одобрение. После извърна укорителен поглед към домакията.

— Нямате ли голяма махагонова маса за хранене? Вместо нея — всички тия малки масички, пръснати наоколо?

— Сметнахме, че хората ще предпочитат така — каза Моли.

— Разбира се, вие сте *напълно* права. Увлече ме чувството за епоха. Разбира се, ако имате такава маса, ще трябва да имате и съответното семейство около нея. Строг, красив баща с брада, плодовита, повехнала майка, единайсет деца, намръщена гувернантка и някоя си, наричана „бедната Хариет“ — бедна роднина, която служи за обща помощничка и е много, много признателна, че ѝ е даден подслон в добър дом. Погледнете решетката на камината — представете си пламъците, които подскочат към комина и нажежават гърба на бедната Хариет.

— Ще занеса куфара ви горе — рече Джайлс. — Източната стая ли?

— Да — потвърди Моли.

Когато Джайлс се заизкачва по стъпалата, мистър Рен изскочи отново в преддверието.

— Има ли креват с балдахин и малки кретонени розички? — запита той.

— Не, няма — каза Джайлс и изчезна зад извивката на стълбата.

— Струва ми се, че не се нравя на съпруга ви — рече мистър Рен. — Къде е служил той? Във флотата ли?

— Да.

— Така си и мислех. Те не са търпеливи като тия от сухопътните и въздушните сили. От колко време сте женени? Много ли сте влюбена в него?

— Може би ще пожелаете да се качите да видите стаята си.

— Да, разбира се, въпросът ми беше неуместен. Но наистина исках да разбера това. Не мислите ли, че е интересно да се знае всичко за хората? Какво чувстват и мислят, а не само какви са и какво вършат.

— Предполагам — рече Моли със сдържан глас, — че вие сте мистър Рен.

Младият човек се спря внезапно, сграбчи косата си с две ръце и я задърпа.

— Но колко ужасно... никога не започвам от най-важното. Да, аз съм Кристофър Рен... о, не се смейте. Родителите ми бяха романтична двойка. Мечтаеха да стана архитект.

— А не сте ли архитект? — попита Моли, неспособна да сдържи усмивката си.

— Да, такъв съм — отговори мистър Рен тържествуващо. — Почти съм такъв. Нямам още пълни права на архитект. Но това е забележителен пример, как понякога желанията се сбъдват.

Джайлс се спусна обратно по стълбата и Моли каза:

— А сега ще ви покажа стаята, мистър Рен.

Когато няколко минути по-късно тя слезе отново, Джайлс попита:

— Е, харесаха ли му хубавите дъбови мебели?

— Много държеше да има креват с балдахин, затова му дадох розовата стая.

Джайлс изсумтя и измърмори нещо, което завършваше с „... млад простак“.

— Слушай, Джайлс — Моли придоби строго изражение, — ние не уреждаме весело прекарване за гости, а вършим работа. Дали Кристофър Рен ти харесва или не...

— Не ми харесва — вметна Джайлс.

— ... това няма нищо общо с нашата работа. Той плаща седем гвинеи седмично и друго по-важно няма.

— Ако плаща, разбира се.

— Съгласи се да плаща. Имаме писмото му.

— Пренесе ли куфара му в розовата стая?

— Той сам си го пренесе, разбира се.

— Много галантно от негова страна. Но ти не би се преуморила. Положително не са камъни, увити във вестник. Толкова е лек, че струва ми се, няма нищо в него.

— Шшт, иде — каза Моли предупредително.

Кристофър Рен бе заведен в библиотеката, която според Моли имаше много уютен вид с големите си кресла и запаления в камината огън. Вечерята, осведоми го тя, ще бъде след половин час. В отговор на негов въпрос обясни, че в момента няма други пансионери. В такъв случай, каза Кристофър, не би ли могъл да дойде в кухнята да помогне?

— Умея да правя омлет, ако разрешите — каза той любезно.

По-нататък действието се разви в кухнята и Кристофър помогна в миенето на съдовете.

Моли чувстваше някак, че това не е нормално начало за обикновен пансион. То никак не се харесваше и на Джайлс. Е, помисли си Моли, когато заспиваше, утре, като дойдат другите, ще бъде съвсем различно.

* * *

Утрото настъпи с притъмняло небе и сняг. Джайлс изглеждаше мрачен и сърцето на Моли се сви. Заради времето всичко щеше да бъде много трудно.

Мисис Бойл пристигна с местното такси с вериги на колелата и шофьорът донесе песимистични новини за състоянието на пътя.

— До довечера ще се натрупат преспи — предрече той.

Самата мисис Бойл не разведри преобладаващото мрачно настроение. Тя беше едра, неприветлива жена с креслив глас и властно държане.

— Ако не бях убедена, че заведението ви е добро, нямаше да дойда — заяви тя. — Естествено, сметнах, че е вече утвърден пансион, управляван умело чрез научни методи.

— Не сте длъжна да останете, ако не сте доволна, мисис Бойл — каза Джайлс.

— Не бях и помисляла такова нещо.

— Мисис Бойл — рече Джайлс, — може би ще пожелаете да телефонирате за такси. Пътищата не са още задръстени. Ако има някакво недоразумение, по-добре да отидете другаде. Ние получихме толкова много молби за стаи, че съвсем лесно ще можем да запълним мястото ви — всъщност в бъдеще ще вземаме по-висок наем за стаите си.

Мисис Бойл му хвърли пронизителен поглед.

— Няма да напусна, докато не видя какво е заведението ви. Моля да ми дадете по-голяма кърпа за баня, мисис Дейвис. Аз не съм свикнала да се бърша с носна кърпичка.

Джайлс се усмихна на Моли зад отдалечаващия се гръб на мисис Бойл.

— Мили, ти беше чудесен — каза Моли. — Как се справи с нея!

— Наперените бързо провесват нос, когато си намерят майстора — заяви Джайлс.

— О, боже, не знам как ще се погажда с Кристофър Рен.

— Просто няма да се погажда.

И наистина още същия следобед мисис Бойл подхвърли на Моли: „Много особен младеж“ — с явно неодобрение в гласа.

Хлебарят пристигна с вид на арктически изследовател, предаде хляба и предупреди, че следващото му посещение, определено за след два дена, няма да се състои.

— Навсякъде задръжки — съобщи той. — Надявам се, че имате достатъчно припаси?

— О, да — каза Моли. — Имаме купища консерви. Предпочитам обаче да се запаса с повече брашно.

Спомни си, че ирландците правят нещо, което наричат соден хляб. В най-лошия случай би могла да прибегне до него.

Хлебарят бе донесъл и вестниците и тя ги разгърна на масата в хола. Външните новини бяха отстъпили на заден план. Времето и убийството на мисис Лайън заемаха първата страница.

Моли се бе вторачила в неясната снимка на лицето на мъртвата, когато зад нея прозвуча гласът на Кристофър Рен:

— *Отвратително* убийство, нали? Такава *прозаична* жена и такава *прозаична* улица. Сигурно тук има нещо тъмно, а?

— Според мен — изсумтя мисис Бойл — тя си го е заслужила.

— Аха. — Мистър Рен се обърна към нея с шеговитата разпаленост. — Значи мислите, че е *сексуално* престъпление?

— Нищо такова не съм намеквала, мистър Рен.

— Но тя е била удушена, нали? Интересно... — той протегна дългите си бели ръце, — как би се чувствал човек, когато души някого.

— Как можете да говорите така, мистър Рен!

Кристофър се приближи до нея и сниши глас.

— Замисляли ли сте се, мисис Бойл, как бихте се чувствали, ако видушат?

Мисис Бойл произнесе повторно, този път още по-възмутено:

— Как можете да говорите така, мистър Рен!

Моли прочете бързо:

— „Човекът, търсен от полицията за разпит, е носел тъмен балтон и светла мека шапка, бил е среден на ръст и с вълнено шалче.“

— Фактически — каза Кристофър Рен — е изглеждал досущ като всеки друг човек. — Той се засмя.

— Да — съгласи се Моли. — Досущ като всеки друг човек.

* * *

В стаята си в Скотланд ярд инспектор Парминтър каза на детектив сержант Кейн:

— А сега искам да поговоря с двамата работници.

— Да, сър.

— Що за хора са те?

— Честни трудещи се. Хора, на които може да се разчита.

— Добре — кимна инспектор Парминтър.

След малко двама смутени на вид мъже в най-хубавото си облекло бяха въведени в стаята му. Парминтър ги прецени бързо. Той умееше да предразполага хората.

— Значи смятате, че имате сведения, които биха могли да са полезни в случая Лайън — рече той. — Добре че дойдохте. Седнете. Пушите ли?

Почака, докато си вземаха цигари и ги палеха.

— Ужасно време е навън.

— Вярно, сър.

— Е, а сега... да ви чуем.

Двамата се спогледаха, смутени, че са опрели до трудностите на разказа.

— Хайде, Джо — подкани приятеля си по-едрият от двамата.

Джо започна:

— Случи се така, че нямахме кибрит.

— Къде стана това?

— На Джармън стрийт... работехме на пътя там... на газопровода.

Инспектор Парминтър кимна. По-късно щеше да се спре на точните подробности за времето и мястото. Знаеше, че Джармън стрийт е в съседство с Кълвър стрийт, където се бе разиграла трагедията.

— Значи нямали сте кибрит — повтори той насърчително.

— Да. Бях свършил кутията си, а пък запалката на Бил не искаше да работи, та заговорих един минавач: „Можете ли да ни услужите с кибрит, мистър?“ — рекох. В момента не мислех нищо особено. Той просто минаваше — като много други — и аз случайно го запитах.

Парминтър пак кимна.

— Е, даде ни кибрит. Не каза нищо. „Страшно студено“ — рече му Бил, а той отвърна някак шепнешком: „Да, студено е“. Трябва да са простинали гърдите му, помислих си аз. Във всеки случай беше се увил целият. „Благодарим, мистър“ — казвам и му връщам кибрита, а той се отдалечава бързо, толкова бързо, че когато видях, че е изтървал нещо, бе извървял вече доста път. Беше малко тефтерче, което трябва да бе извадил от джоба си, докато ни даваше кибрита. „Хей, мистър — извиках подире му, — изпуснали сте нещо.“ Но той, изглежда, не ме чу — просто ускори крачка и изчезна зад ъгъла. Нали така беше, Бил?

— Точно така — съгласи се Бил. — Като подплашен заек.

— Сви по Хароу роуд и едва ли щяхме да го настигнем при скоростта, с която се движеше, а и без туй беше вече късно... пък и

беше само едно малко тефтерче, а не портмоне или нещо такова... та може би нямаше особено значение. „Странен човек — казвам. — Нахлупил шапката си до очите и се закопчал от долу до горе... като бандит във филмите“ — рекох на Бил, нали така беше, Бил?

— Точно това ми каза — потвърди Бил.

— Странни думи, макар че в момента не подозирах нищо. Просто бърза да се прибере у дома, помислих си, и не бих го упрекнал за това. Беше страшно студено!

— Страшно — потвърди Бил.

— Та думам на Бил: „Я да прегледаме това тефтерче, да видим дали няма нещо важно“. И тъй, сър, надзърнах в него. „Само два адреса“ — рекох на Бил. Кълвър стрийт 74 и някаква си дявол знае каква къща.

Бил изсумтя неодобрително.

Джо продължи разказа си с увлечение, след като вече се бе разпалил.

— „Кълвър стрийт 74 — рекох на Бил. — Това е точно зад ъгъла. Когато свършим работата си, ще свърнем там“ — и в този момент виждам нещо, написано отгоре на страницата. „Какво е това?“ — казвам на Бил. Той взема тефтерчето и го прочита: „Три слепи мишлета“ — този човек не е с всичкия си — вика, и точно в същия момент... да, точно в същия момент, сър, чуваме някаква жена да крещи през няколко пресечки: „Убийство!“.

Джо помълча на тази артистична кулминационна точка.

— Крещеше ужасно — продължи той. — „Я притичай да видиш какво става“ — викам на Бил. След малко той се връща и казва, че имало голяма навалица, че полицията била там, че някаква жена била заклана или удушена и че хазайката, която я намерила, се развикала за полиция. „Къде е станало това?“ — питам. „На Кълвър стрийт“ — отговори той. „На кой номер?“ — питам, а той казва, че не забелязал добре.

Бил се прокашля и запристъпя от крак на крак със смутения вид на човек, който се е изложил.

— Тогава рекох: „Да прескочим дотам да проверим“. А когато виждаме, че е на номер седемдесет и четвърти, се замисляме. „Може — вика Бил — адресът в тефтерчето да няма нищо общо със случая“, а аз казвам, че може да има, и след като обсъдихме въпроса и чухме, че

полицията търси да разпита някакъв човек, който излязъл от къщата приблизително по същото време, идваме тук и запитваме можем ли да поговорим с джентълмена, който се занимава със случая. Надявам се, че не ви губим времето.

— Много правилно сте постъпили — рече Парминтър одобрително. — Донесохте ли тефтерчето? Благодаря ви. А сега...

Въпросите му бяха бързи и професионални. Осведоми се за места, часове, дати — единственото нещо, което не можа да измъкне, беше описание на човека, изтървал бележника. Но все пак получи описание, което вече бе измъкнал от изпадналата в истерия хазайка — описанието на прихлупената до очите шапка, закопчания догоре балтон, увитото около долната част на лицето шалче, гласа, който бил само шепот, ръцете с ръкавици.

Когато работниците си отидоха, инспекторът остана вторачен в малкото тефтерче, лежащо отворено на бюрото му. След малко то ще отиде в съответния отдел, за да видят какви отпечатъци от пръсти могат да открият по него, ако изобщо има такива. Но в момента вниманието му беше погълнато от двата адреса и написаното със ситен почерк в горната част на страницата.

Обърна глава, когато сержант Кейн влезе в стаята.

— Ела тук, Кейн. Погледни това.

Кейн застана зад него и подсвири тихо, когато прочете:

— „Три слепи мишлета“! Нищо не разбирам, дявол да го вземе!

Парминтър отвори едно чекмедже и извади половин лист хартия за писма, който сложи до тефтерчето на бюрото си. Той бе намерен забоден грижливо за убитата жена. На него беше написано: „Тази е първата“. Отдолу имаше детинска рисунка на три мишки и музикална тактова черта.

Кейн засвири тихо с уста песента „Три слепи мишлета, гледайте как бягат...“.

— Да, точно такава е мелодията.

— Нелепо, нали, сър?

— Да. — Парминтър се намръщи. — Потвърдена ли е самоличността на жената?

— Да, сър. Ето протоколът от дактилоскопичния отдел. Мисис Лайън, както се е наричала самата тя, е всъщност Морийн Грег.

Освободена е от затвора Холоуей преди два месеца поради излежаване на присъдата.

Парминтър заговори замислено:

— Отишла на Кълвър стрийт 74 под името Морийн Лайън. От време на време попийвала и веднъж-дваж довела в квартирата си мъж. Явно не се страхувала от нищо и от никого. Няма основание да се мисли, че се е смятала за застрашена от някаква опасност. Този човек позвънява на вратата, попитва за нея и хазайката му казва да се качи на втория етаж. Тя не може да го опише, казва само, че бил среден на ръст и изглеждал много настинал, понеже бил загубил гласа си. Хазайката се прибрала в сутерена и не чула нищо подозрително. Не чула и човекът да излиза. Около десет минути по-късно занесла чай на квартирантката си и я намерила удушена. Това не е случайно убийство, Кейн. То е грижливо подготвено. — Помълча, а после добави внезапно: — Интересно колко ли къщи в Англия се наричат Мънксуел Мейнър?

— Възможно е да има само една, сър.

— А това би било много голям късмет. Но да пристъпваме към работа. Няма време за губене.

Очите на сержанта се спряха замислено на двете бележки в тефтерчето — *Кълвър стрийт 74, Мънксуел Мейнър*.

— Значи мислите... — подхвана той.

Парминтър каза бързо:

— Да. А вие не мислите ли?

— Възможно е. Мънксуел Мейнър... къде ли би могло да бъде... Знаете ли, сър, мога да се закълна, че съм срещал това име съвсем наскоро.

— Къде?

— Точно това се мъча да си спомня. Момент... Вестник... „Таймс“. Задната страница. Момент... Хотели и пансиони... Половин секунда, сър...

Той изхвъркна от стаята и се върна тържествуващ.

— Ето, сър, погледнете.

Инспекторът проследи сочещия пръст.

— Мънксуел Мейнър, Харпълдън, Бъркшир. — Придръпна телефона към себе си. — Свържете ме с полицията на графство Бъркшир.

* * *

С пристигането на майор Меткаф Мънксуел Мейнър влезе в ролята си на процъфтяващо заведение. Майор Меткаф не беше нито страшен като мисис Бойл, нито особняк като Кристофър Рен. Той беше флегматик на средна възраст с напета военна осанка, който бе изкарал службата си главно в Индия. Изглеждаше доволен от стаята си и мебелировката ѝ и макар че той и мисис Бойл не намериха в спомените си общи приятели, все пак познаваше братовчеди на нейни приятели — „йоркширския род“. Багажът му обаче — два тежки куфара от свинска кожа — задоволи дори подозрителна натура като Джайлс.

Откровено казано, Моли и Джайлс нямаха много време да гадаят за пансионерите си. Двамата се справяха добре с работата — готвене, сервиране, хранене, миене на съдовете. Майор Меткаф похвали кафето и Джайлс и Моли си легнаха уморени, но доволни — ала бяха събудени около два часа през нощта от настойчиво звънене на вратата.

— Дявол да го вземе — каза Джайлс. — На главния вход е. Какво ли може да е...

— Побързай — рече Моли. — Върви да видиш.

Хвърляйки ѝ укорителен поглед, Джайлс се загърна с халата си и слезе по стълбата. Моли чу дърпането на резетата, а после гласове в преддверието. След малко, подтиквана от любопитство, тя се измъкна от леглото и отиде да надзърне от горния край на стълбата. Долу в хола Джайлс помагаше на някакъв брадат непознат да свали отрупания си със сняг балтон. До нея долитаха откъслечи от разговор.

— Бррр — беше експлозивен чуждестранен акцент. — Пръстите ми са така премръзнали, че не ги усещам. А краката ми... — Чу се тропане.

— Заповядайте. — Джайлс отвори вратата на библиотеката. — Топло е. По-добре почакайте тук, докато ви приготвя стая.

— Наистина имам късмет — каза непознатият вежливо.

Моли надничаше любопитно през перилата. Тя видя мъж на средна възраст с черна брадичка и мекфистофелски вежди. Човек, който се движеше с младежка, пъргава походка въпреки прошарените си слепоочия.

Джайлс затвори вратата на библиотеката и се заизкачва бързо по стълбата. Наведената Моли се изправи.

— Кой е тоя? — попита тя.

Джайлс се усмихна.

— Нов клиент на пансиона. Колата му се обърнала в преспа. Измъкнал се, добрал се криво-ляво до пътя — чуй как фучи виелицата — и видял нашата табелка. Каза, че било като отговор на молитвата му.

— Мислиш ли, че е... честен човек?

— Мила, тази нощ не е подходяща за крадец да обикаля къщите.

— Навярно е чужденец?

— Да. Казва се Паравичини. Видях портмонето му — мисля, че нарочно го показва — просто натъпкано с банкноти. Коя стая ще му дадем?

— Зелената стая. Тя е спретната и прибрана. Само ще трябва да оправим леглото.

— Май ще трябва да му дам пижама. Всичките му неща са в колата. Каза, че се наложило да се измъква през прозореца.

Моли взе чаршафи, калъфки за възглавници и кърпи. Докато приготвяха набързо леглото, Джайлс рече:

— Вали силно. Снегът ще ни затрупа, Моли, и ще ни откъсне напълно. В известен смисъл вълнуващо, нали?

— Не знам — отвърна Моли неуверено. — Мислиш ли, че ще мога да правя соден хляб, Джайлс?

— Разбира се. Ти можеш да правиш всичко — каза верният ѝ съпруг. — Ще бъде нещо ново.

— Никога не съм се опитвала да меся хляб. И без туй хлебарят ни носи баят хляб. Но ако снегът ни затрупа, няма да има и хлебар.

— Нито месар, нито пощальон. Няма да имаме вестници. И вероятно телефон.

— Само радиото ще ни казва какво да правим.

— Добре че сами си произвеждаме електричество.

— Утре ще се наложи пак да пуснеш агрегата. И ще трябва добре да поддържаме централното отопление.

— Следващата пратка въглища май няма да пристигне скоро. А запасът ни е много намалял.

— Ох, дявол да го вземе. Джайлс, чувствам, че положението ни ще стане ужасно. Бързо повикай Пара... как му беше името. Аз отивам

пак да си легна.

На сутринта опасенията на Джайлс се потвърдиха. Бе натрупал метър и половина сняг, който образуваше преспи чак до вратите и прозорците. Навън продължаваше да вали. Светът беше бял, безмълвен и по някакъв коварен начин — застрашителен.

* * *

Мисис Бойл закусваше. Нямаше никой друг в трапезарията. На съседната маса мястото на майор Меткаф беше разчистено. Масата на мистър Рен все още стоеше приготвена за закуска. Един ранобудник и един сънливец. Самата мисис Бойл знаеше с положителност, че има само едно подобаващо време за закуска — девет часа.

Мисис Бойл бе довършила отличния си омлет и хрупаше препечен хляб със здравите си бели зъби. Тя мърмореше и беше кисела. Мънксуел Мейнър съвсем не се бе оказал такъв, какъвто си го бе представяла. Надяваше се да играе бридж, да намери тук повехнали стари моми, които да смайва с общественото си положение и с връзките си, да им изтъква важността и секретността на военновременната си служба.

В края на войната мисис Бойл бе останала, както се казва, на сухо. Тя винаги се бе отличавала като дейна жена, която говори словоохотливо за ефективност и организация. С енергията и предприемчивостта си не даваше възможност никому да се запита дали наистина е добра и ефективна организаторка. Военновременната дейност беше тъкмо работа за нея. Тя бе командвала хора, тормозила хора, създавала главоболия на началници на ведомства и трябва да ѝ се признае, никога не се бе щадила. Раболепни жени тичаха насамнататък, уплашени и от най-малкото ѝ намръщване. А сега целият този вълнуващ, трескав живот бе свършил. Тя се бе отдала отново на частен живот, а предишният ѝ частен живот бе изчезнал. Къщата ѝ, реквизирана от армията, се нуждаеше от основен ремонт и преобзавеждане, за да може да се настани пак в нея, а трудността да се намерят домашни помощнички правеше завръщането ѝ практически невъзможно. Повечето от познатите ѝ се бяха пръснали. Несъмнено скоро щеше да си намери мястото, ала засега трябваше да изчаква.

Единственият изход като че ли беше да се настани в някой хотел или пансион. И така бе решила да отседне в Мънксуел Мейнър.

Мисис Бойл се озърна презрително.

Много нечестно е, рече си, дето не ми казаха, че едва-що започват.

Тя отмести чинията по-далеч от себе си. Фактът, че закуската ѝ беше отлично приготвена и сервирана, с хубаво кафе и домашен мармалад, я раздразни още повече. Това я лишаваше от законно основание за оплакване. Леглото ѝ също беше удобно, с бродирани чаршафи и мека възглавница. Мисис Бойл обичаше удобствата, но обичаше и да намира кусури. Последното беше може би по-силно от първото.

Изправяйки се величествено, мисис Бойл излезе от трапезарията, разминавайки се на вратата с оня много странен млад човек с червената коса. Тази сутрин той носеше отровназелена карирана вратовръзка — и то от вълнен плат.

Неприлично, рече си мисис Бойл, много неприлично.

Не ѝ харесваше и начинът, по който я гледаше — с ъгълчетата на тия бледи очи. В малко насмешливия му поглед имаше нещо смущаващо... необикновено.

Не бих се учудила, ако е душевно неуравновесен, каза си мисис Бойл.

Тя отвърна на тържествения му поклон с леко кимване и влезе с маршова стъпка в голямата гостна. Тук имаше удобни кресла, особено голямото в розов цвят. Трябва да даде да се разбере, че то ще бъде *нейното* кресло. За всеки случай сложи плетивото си на него, приближи се и опипа с ръка радиаторите. Както и бе подозирала, те бяха само топли, но не и горещи. Очите на мисис Бойл засвяткаха войнствено. Имаше какво да каже по този въпрос.

Погледна през прозореца. Ужасно време... просто ужасно. Е, няма да се задържи тук дълго... ако не дойдат и други хора и заведението не стане по-забавно.

От покрива се смъкна сняг с мек съскащ звук. Мисис Бойл подскочи.

— Не — каза тя гласно, — няма да остана дълго тук.

Някой се засмя — тих, писклив смях. Тя обърна рязко глава.

Младият Рен стоеше на вратата и я гледаше с особеното си изражение.

— Не — рече той. — Мисля, че ще останете.

* * *

Майор Меткаф помагаше на Джайлс да изринат снега от задната врата. Той работеше добре, и Джайлс изразяваше шумно благодарността си.

— Хубава гимнастика — каза майор Меткаф. — Човек трябва всеки ден да се раздвижва. Да поддържа формата си, нали разбирате.

Значи майорът беше маниак на физическите упражнения. Така и се бе опасявал Джайлс. Затова и бе пожелал да закуси в седем и половина.

Сякаш прочел мислите на Джайлс, майорът рече:

— Много хубаво, че вашата госпожа ми приготви закуската рано. Пък и приятно е да ядеш прясно яйце.

Самият Джайлс бе станал преди седем поради изискванията на работата си. След като свариха яйца и чай, той и Моли се заловиха с подреждането на всекидневните. Всичко беше спретнато и чисто. Джайлс неволно си помисли, че ако беше клиент на заведението си, нищо нямаше да бъде в състояние да го измъкне от леглото в такава утрин до последния възможен момент.

Майорът обаче беше на крак, закуси и обиколи къщата, явно кипящ от енергия, която търсеше отдушник.

Е, помисли си Джайлс, има много сняг за разчистване.

Погледна изкосо помощника си. Откровено казано, не е лесно да се разбере що за човек е той. Държелив, отдавна минал средната възраст, с някак странно зорки очи. Човек, който никога не се издава. Джайлс се чудеше защо ли е дошъл в Мънксуел Мейнър. Вероятно демобилизиран и няма какво да прави.

* * *

Мистър Паравичини слезе късно. Подкрепи се с кафе и филия препечен хляб — скромна континентална закуска.

Малко смути Моли, когато тя му донесе закуската и той стана на крака, поклони се пресилено и възкликна:

— Нашата очарователна домакиня, нали?

Моли призна малко рязко, че е тя. Не беше настроена да приема комплименти в такъв час.

— Защо — каза тя, трупайки безразборно порцеланови съдове на мивката — всеки трябва да закусва в различно време... Малко трудно е.

Нареди чиниите на полицата и изтича на горния етаж да се занимае с леглата. Тази сутрин не можеше да очаква помощ от Джайлс. Той трябваше да разчисти път до котелната и до кокошарника.

Моли оправи леглата с максимална скорост и явно крайно небрежно, като приглади чаршафите и ги издърпа нагоре, колкото можеше по-бързо.

Занимаваше се с ваните, когато телефонът иззвъня. Първо изруга, че я прекъсват, но после почувства леко облекчение, че поне телефонът още работи, затова изтича да се обади. Влезе в библиотеката малко задъхана и вдигна слушалката.

— Да?

Сърдечен глас със слабо, но приятно гърлено провинциално произношение запита:

— Мънксуел Мейнър ли е?

— Пансион Мънксуел Мейнър.

— Може ли да говоря с капитан Дейвис, моля?

— Съжалявам, но няма как да дойде точно сега на телефона — каза Моли. — Аз съм мисис Дейвис. Кой се обажда, моля?

— Груповият началник Хогбън от бъркширската полиция.

Моли ахна леко.

— А, да... ъ-ъ... какво има?

— Мисис Дейвис, възникна един много спешен въпрос. Не желая да ви говоря подробно по телефона, но пратих при вас детектив сержант Тротър, който всеки момент ще бъде там.

— Но изключено е да стигне дотук. Снегът ни е затрупал... съвсем ни е затрупал. Пътищата са непроходими.

Гласът от другия край ни най-малко не се разколеба.

— Тротър непременно ще се добере до вас — заяви той. — И моля да кажете на съпруга си, мисис Дейвис, да изслуша много внимателно това, което Тротър ще ви съобщи, и да изпълнява безпрекословно нарежданията му. Това е всичко.

— Но, мистър Хогбън, какво...

Ала телефонът решително изщрака. Хогбън явно бе казал всичко, което имаше за казване, и бе затворил. Моли чукна един-два пъти по вилката, после се отказа. Обърна се, когато вратата се отвори.

— Ох, Джайлс, мили, ето те най-после.

Джайлс имаше сняг по косата си и дебел пласт въглищен прах по лицето си. Изглеждаше разгорещен.

— Какво има, мила? Аз напълних кофите с въглища и донесох дърва. След това ще се занимая с кокошките, а после ще прегледам котела на парното. Какво ти става, Моли? Изглеждаш уплашена.

— Джайлс, заради *полицията*.

— Полицията ли? — Джайлс като че не вярваше.

— Да, пращат инспектор или сержант, или нещо подобно.

— Но защо? Какво сме направили?

— Не знам. Мислиш ли, че е заради двата фунта масло, което получихме от Ирландия?

Джайлс се намръщи.

— Взех ли разрешителното за радиото?

— Да, в бюрото е. Джайлс, старата мисис Видлок ми даде пет от купоните си срещу онова мое старо манто от туид. Мисля, че не е редно... но е напълно справедливо. Аз се лишавам от едно манто, тъй че защо да не взема купоните? О, боже, какво друго може да сме направили?

— Онзи ден едва не се блъснах с колата. Но безспорно вината беше у другия. Безспорно.

— Трябва да сме сбъркали *нещо* — простена Моли.

— Бедата е, че фактически всичко, което върши човек днес, е незаконно — каза Джайлс мрачно. — Затова винаги изпитваш чувство за вина. Предполагам, че е нещо във връзка с нашето заведение. Поддържането на пансион навярно е свързано с много спънки, за които не сме чували.

— Нямаме ли право да управляваме заведението си както си искаме?

— Знам. Наглед няма нищо нередно... Но както казах, днес всичко е повече или по-малко забранено.

— О, боже — въздъхна Моли. — Не трябваше изобщо да се захващаме с тази работа. Снегът ще ни откъсне за няколко дена, всички ще бъдат кисели и ще изядат целия ни запас от консерви...

— Горе главата, мила — рече Джайлс. — В момента сме зле, но всичко ще мине благополучно.

Той я целуна по темето някак разсеяно и когато я пусна, произнесе с друг тон:

— Знаеш ли, Моли, ако се замислим, трябва да е нещо много сериозно, за да пращат полицейски сержант да бърха път дотук в такова време. — Той махна с ръка към снега навън. — Трябва да е нещо наистина *спешно*...

Те се спогледаха. Точно в този момент вратата се отвори и влезе мисис Бойл.

— Аха, тука ли сте, мистър Джайлс — заговори мисис Бойл. — Знаете ли, че парното отопление в салона е практически ледено?

— Съжалявам, мисис Бойл. Закъсали сме с въглищата и...

Мисис Бойл го прекъсна безцеремонно.

— Аз плащам тук седем гвинеи седмично — *седем* гвинеи. И не искам да зъзна.

Джайлс се изчерви. Каза накратко:

— Ще отида да го засиля.

Когато излезе от стаята, мисис Бойл се обърна към Моли:

— Ще извинявате, мисис Дейвис, но у вас има един много странен млад човек. Държането му... и вратовръзките му... И никога ли не вчесва косата си?

— Той е много способен млад архитект — каза Моли.

— Моля?

— Кристофър Рен е архитект и...

— Уважаема млада госпожо — тросна се мисис Бойл, — естествено, аз съм чувала за сър Кристофър Рен. Разбира се, той е бил архитект. Построил е катедралата Свети Павел. Вие, младите, изглежда, ни смятате за необразовани.

— Аз имах предвид този Рен. Малкото му име е Кристофър. Родителите му го кръстили така, понеже се надявали да стане архитект.

И е наистина архитект... или горе-долу архитект, тъй че тук няма нищо нередно.

— Хм — изсумтя мисис Бойл. — Тази работа ми се вижда твърде мътна. На ваше място бих направила някои справки за него. Какво знаете за този човек?

— Толкова, колкото зная и за вас, мисис Бойл — че и двамата ни плащате по седем гвинеи седмично. Всъщност това е всичко, което би трябвало да зная, нали? И то засяга само мен. Няма значение дали харесвам клиентите си, или... — Моли гледаше много втрещено мисис Бойл. — ... или не ги харесвам.

Мисис Бойл почервения от яд.

— Вие сте млада и неопитна и би трябвало да се вслушвате в съветите на по-сведущи от вас. А какво ще кажете за тоя странен чужденец? Кога пристигна *той*?

— Посред нощ.

— Така ли? Много странно. Не твърде подходящ час.

— Би било противозаконно да се гонят честни пътници, мисис Бойл — каза Моли и добави любезно: — Сигурно не знаете това.

— Мога да кажа само, че този Паравичини, или как се нарича там, ми се струва...

— Внимавайте, уважаема госпожо, внимавайте. Както говорите за дявола, току-виж, че...

Мисис Бойл подскочи, сякаш наистина ѝ бе заговорил дяволът. Мистър Паравичини, който се бе вмъкнал тихомълком, без никоя от двете жени да го забележи, се засмя и потри ръце с някак старческо сатанинско злорадство.

— Уплашихте ме — рече мисис Бойл. — Не ви чух да влизате.

— Аз ходя на пръсти, ей така — каза мистър Паравичини. — Никой не ме чува като влизам и излизам. Намирам това за много забавно. Понякога подочувам някои неща. Това също ме забавлява. — И добави тихо: — Но не забравям това, което подочувам.

Мисис Бойл каза някак плахо:

— Наистина ли? Трябва да си взема плетивото... оставих го в салона.

И излезе бързо. Моли стоеше и гледаше мистър Паравичини със смутено изражение. Той се приближи до нея някак на подскоци.

— Нашата очарователна домакиня изглежда разстроена. — Преди тя да успее да му попречи, той улови ръката ѝ и я целуна. — Какво има, мила госпожо?

Моли отстъпи крачка назад. Не беше уверена, че мистър Паравичини ѝ харесва много. Той ѝ се хилеше като стар сатир.

— Всичко е твърде трудно тази сутрин — каза тя небрежно. — Поради снега.

— Да. — Мистър Паравичини извърна глава да погледне през прозореца. — Снегът прави всичко много трудно, нали? Или пък много улеснява нещата.

— Не ви разбирам.

— Права сте — произнесе той замислено. — Има много неща, които не разбирате. Първо, мисля, че не разбирате особено от поддържане на пансион.

Моли вдигна войнствено брадичка.

— Признавам, че не разбираме. Но сме твърдо решили да успеем.

— Браво, браво.

— В края на краищата — гласът на Моли издаваше леко безпокойство — аз не съм толкова лоша готвачка...

— Не ще и дума, вие сте очарователна готвачка — заяви мистър Паравичини.

Каква напаст са тия чужденци, помисли си Моли.

Може би мистър Паравичини четеше мислите ѝ. Във всеки случай държането му се промени. Той заговори спокойно и много сериозно.

— Може ли да ви отправя едно малко предупреждение, мисис Дейвис? Вие и съпругът ви не бива да бъдете толкова доверчиви. Имате ли препоръки за тия ваши клиенти?

— Такъв ли е редът? — Моли изглеждаше смутена. — Аз пък мислех, че хората просто... просто идват.

— Желателно е винаги да знаете нещо за хората, които спят под вашия покрив. — Той се наведе напред и я потупа по рамото някак заплашително. — Като мен например. Явявам се посред нощ. Казвам, че колата ми се е преобърнала в преспа. Какво знаете за мен? Абсолютно нищо. Сигурно не знаете нищо и за другите си клиенти.

— Мисис Бойл... — подзе Моли, но се спря, тъй като тъкмо тази дама влезе отново в стаята с плетиво в ръка.

— В салона е много студено. Ще седна тук. — Тя закрачи с маршова стъпка към камината.

Мистър Паравичини направи бърз пирует пред нея.

— Позволете ми да ви разбъркам огъня.

Моли беше смаяна както предишната нощ от младежката пъргавост на походката му. Тя бе забелязала, че той като че ли винаги гледаше да бъде обърнат гърбом към светлината и сега, когато коленичи пред огъня, ѝ се стори, че разбира причината за това. Лицето на мистър Паравичини беше умело, но явно „гримирано“.

Значи старият глупак се мъчи да изглежда по-млад. Ала не е успял. Изглежда точно на възрастта си и дори на повече, а младежката му походка е неуместна. Може би и тя е грижливо подправена.

Бързото влизане на майор Меткаф я върна от догадките към неприятната действителност.

— Мисис Дейвис, боя се, че тръбите на... ъ-ъ... — той сниши свенливо глас — ... в тоалетната на долния етаж са замръзнали.

— О, боже мой — изпъшка Моли. — Какъв ужасен ден! Първо полицията, а после тръбите.

Мистър Паравичини изпусна с трясък ръжена върху решетката на камината. Мисис Бойл прекъсна плетенето си. Поглеждайки майор Меткаф, Моли бе озадачена от внезапната му вдървена неподвижност и от неописуемото изражение на лицето му. То беше изражение, което тя не можеше да определи. Сякаш всякакви чувства се бяха отцедили от него и бе останало нещо, издялано от дърво.

Той произнесе с рязък, отсечен глас:

— *Полиция ли казахте?*

Тя усещаше, че зад скованата неподвижност на стойката му бушуваше някакво силно чувство. Може би страх или предпазливост, или възбуда — но непременно имаше *нещо*. Този човек, каза си тя, *би могъл да бъде опасен*.

Той повтори пак и този път в гласа му звучеше леко любопитство:

— Какво е това за полицията?

— Обадиха ни се по телефона — отговори Моли. — Преди малко. Съобщиха, че пращат тук сержант. — Тя погледна към

прозореца. — Но мисля, че няма да успее да стигне до нас — добави някак с надежда.

— Защо пращат тук полицаи? — Майорът пристъпи една крачка към нея, но преди тя да успее да отговори, вратата се отвори и влезе Джайлс.

— Тези калпави въглища са повече от половината камъни — каза той ядосано. После додаде рязко: — Какво има?

Майор Меткаф се обърна към него.

— Чувам, че полицията иде тук — рече той. — Защо?

— О, не се безпокойте — отвърна Джайлс. — Никой не може да се промъкне през този сняг. Преспите са метър и половина дълбоки. Пътят е задръстен. Изключено е някой да стигне дотук днес.

Точно в този момент прозвучаха ясно три силни почуквания по прозореца. Всички се стреснаха. За минута-две не можаха да определят звука. В него се долавяше подчертана заплаха и зловецко предупреждение. Но после с вик Моли посочи към френския прозорец. Там стоеше някакъв човек и чукаше по стъклото, и тайната на пристигането му се изясни от факта, че имаше ски.

С възклицание Джайлс прекоси стаята, завъртя дръжката и отвори френския прозорец.

— Благодаря ви, сър — каза новодошлият. Имаше малко груб, но весел глас и добре загоряло лице. — Детектив сержант Тротър — представи се той.

Мисис Бойл се взря неприязнено в него над плетивото си.

— Вие не можете да бъдете сержант — каза тя неодобрително. — Много сте млад.

Новодошлият, който наистина беше много млад, изглежда се обиди от тази забележка и произнесе с малко раздразнен тон:

— Не съм толкова млад, колкото изглеждам, мадам. — Очите му обходиха групата и се спряха на Джайлс. — Вие ли сте мистър Дейвис? Може ли да сваля тези ски и да ги прибера някъде?

— Разбира се, елате с мен.

Когато вратата се затвори подире им, мисис Бойл каза язвително:

— Изглежда, че затова плащаме днес на нашата полиция — да се занимава със зимни спортове.

Паравичини се бе приближил до Моли. Гласът му съскаше силно, когато произнесе бързо и тихо:

— Защо сте повикали полицията, мисис Дейвис?

Моли се отдръпна малко пред втрещения му, злобен поглед. Това беше някакъв нов мистър Паравичини. За миг тя се уплаши. Отговори безпомощно:

— Но аз не съм я викала. Не съм.

В този момент Кристофър Рен влезе възбуден през вратата и каза с писклив шепот:

— Кой е оня човек в антрето? Отде е дошъл? Ужасно свободно се държи и целият е отрупан със сняг.

Гласът на мисис Бойл забумтя над тракането на куките ѝ:

— Ако щете вярвайте, но този човек е полицай. Полицай... който кара ски!

С държанието си сякаш искаше да покаже, че е настъпило окончателното падение на низшите съсловия.

Майор Меткаф промърмори на Моли:

— Извинете ме, мисис Дейвис, но може ли да използвам телефона ви?

— Разбира се, майор Меткаф.

Той отиде до телефона точно когато Кристофър Рен каза пискливо:

— Не мислите ли, че е много красив? Аз винаги съм смятал полицаите за страшно привлекателни.

— Ало, ало... — Майор Меткаф чукаше ядно по вилката. Той се обърна към Моли. — Мисис Дейвис, този телефон е умрял, съвсем е мъртъв.

— А преди малко беше в ред. Аз...

Прекъсна я пискливият, пронизителен, почти истеричен смях на Кристофър Рен.

— Значи сега сме напълно откъснати. Напълно откъснати. Смешно, нали?

— Аз не виждам нищо смешно — каза майор Меткаф студено.

— Не, наистина — обади се мисис Бойл.

Кристофър продължаваше да се кикоти.

— Е, пошегувах се — рече той. — Шшт — сложи пръст на устните си, — копят иде.

Джайлс влезе със сержант Тротър. Последният се бе избавил от ските си, отърсил се от снега и държеше в ръка голям бележник и

молив. Внесе със себе си атмосфера на спокойна съдебна процедура.

— Моли — каза Джайлс, — сержант Тротър иска да поговори насаме с нас.

Моли излезе с двамата от стаята.

— Да отидем в кабинета — предложи Джайлс.

Влязоха в малкото помещение зад хола, удостоено с това название. Сержант Тротър затвори внимателно вратата подире си.

— Какво сме направили, сержанте? — попита Моли жално.

— Какво сте направили ли? — Сержант Тротър я изгледа. После се ухили до уши. — О — каза той, — не е това, което си мислите, мадам. Съжалявам. Съжалявам, ако има някакво недоразумение. Не, мисис Дейвис, отнася се за нещо съвсем друго. По-скоро въпрос на полицейска закрила, ако ме разбирате.

Тъй като никак не го разбираха, двамата го гледаха въпросително.

Сержант Тротър продължи бързо:

— Свързано е със смъртта на мисис Лайън, мисис Морийн Лайън, която е била убита в Лондон преди два дена. Може да сте чели за този случай.

— Да — потвърди Моли.

— Първото нещо, което искам да зная, е дали сте познавали тази мисис Лайън?

— Изобщо не съм чувал за нея — заяви Джайлс и Моли го подкрепи шепнешком.

— Хм, всъщност така и очаквахме. Но работата е там, че Лайън не е истинското име на убитата. Тя има полицейско досие и отпечатъците от пръстите ѝ са в картотеката, затова можахме лесно да установим самоличността ѝ. Действителното ѝ име е Грег, Морийн Грег. Покойният ѝ съпруг, Джон Грег, е бил фермер, който живеел във фермата Лонгридж, немного далеч оттук. Може би сте чували за случая във фермата Лонгридж.

В стаята беше много тихо. Само един звук наруши тишината — неочаквано меко „туп“, когато снегът се свлече от покрива и падна на земята навън. Това беше тайнствен, почти злокобен звук.

Тротър продължи:

— Три евакуирани деца били подслонени у семейство Грег във фермата Лонгридж през 1940 година. Едно от тези деца впоследствие

умряло в резултат от престъпно занемаряване и лошо третиране. Случаят предизвика голяма сензация и двамата Грег бяха осъдени на затвор. Съпругът избягал на път за затвора, откраднал кола и претърпял катастрофа, докато се мъчел да се изплъзне от полицията. Загинал на място. Мисис Грег излежа присъдата си и бе освободена преди два месеца.

— А сега тя е убита — каза Джайлс. — Кой, мислят, е извършил това?

Ала сержант Тротър не бързаше.

— Спомняте ли си случая, сър? — запита той.

Джайлс поклати глава.

— През 1940 година аз бях флотски курсант и служех в Средиземно море.

Тротър премести погледа си към Моли.

— Аз... доколкото си спомням, съм чувала за това — каза Моли малко задъхано. — Но защо идвате при нас? Какво общо имаме ние с този случай?

— Работата е там, че вие сте в опасност, мисис Дейвис!

— В опасност ли? — Джайлс не вярваше на ушите си.

— Точно така, сър. Близко до местопрестъплението е намерен бележник. В него са записани два адреса. Първият е Кълвър стрийт 74.

— Където е била убита жената? — вметна Моли.

— Да, мисис Дейвис. А другият адрес е Мънксуел Мейнър.

— Какво?! — В гласа на Моли звучеше неверие. — Колко странно!

— Да. Затова груповият началник Хогбън сметна за наложително да разбере знаете ли дали има някаква връзка между вас или между тази къща и случая във фермата Лонгридж.

— Никаква... абсолютно никаква — заяви Джайлс. — Трябва да е някакво съвпадение.

Сержант Тротър произнесе спокойно:

— А груповият началник Хогбън не мисли, че е съвпадение. Той щеше да дойде сам, ако му беше възможно. Поради атмосферните условия и тъй като съм опитен скиор, изпрати мен с инструкции да се сдобия с изчерпателни сведения за всекиго в тази къща, да му докладвам по телефона и да взема всички необходими според мен мерки за безопасността на обитателите.

Джайлс каза рязко:

— Безопасност ли? Боже мой, няма мислите, че някой ще бъде убит тук?

Тротър отговори някак гузно:

— Не исках да тревожа домакинята, но точно това мисли груповият началник Хогбън.

— Ала каква причина може да има, дявол да го вземе...

Джайлс млъкна, а Тротър вметна:

— Точно затова съм тук — да разбера.

— Но цялата тая работа е налудничава.

— Да, сър. Но именно защото е налудничава, е опасна.

— Има и нещо друго, което не сте ни казали още, нали, сержанте? — обади се Моли.

— Да, мадам. В горната част на една страница от бележника беше написано: „Три слепи мишлета“. Върху трупа на мъртвата беше забодено листче с думите: „Тази е първата“. А отдолу бяха нарисувани *три мишки* и тактова черта. Музиката е по мелодията на детската песничка „Три слепи мишлета“.

Моли изпя тихо:

*„Три слепи мишлета,
гледайте как бягат,
всички подир фермерката!
Тя...“*

После млъкна.

— Ох, ужасно... *ужасно*. Имало е три деца, нали?

— Да, мисис Дейвис. Петнайсетгодишно момче, четиринайсетгодишно момиче и дванайсетгодишно момче, което умряло.

— Какво е станало с другите?

— Момчето, мисля, е било осиновено от някого. Не можахме да го издирим. Момчето би трябвало в момента да е точно на двайсет и три години. Загубихме дирите му. Казват, че бил винаги малко... особен. На осемнайсет години постъпил в армията. По-късно

дезертирал. Оттогава няма помен от него. Военният психиатър заявява категорично, че не бил нормален.

— Мислите ли, че той е убил мисис Лайън? — попита Джайлс.
— И че е маниак със склонност към убиване и може да се появи тук по някаква неизвестна причина?

— Смятаме, че трябва да има връзка между някого тук и случая във фермата Лонгридж. Щом успеем да установим каква е тази връзка, ще знаем как да действваме. Но вие заявявате, сър, че лично нямате нищо общо със случая. И вие ли, мисис Дейвис?

— Аз... о, да... да.

— Можете ли да ми съобщите точно кои други са в къщата?

Дадоха му имената. Мисис Бойл, майор Меткаф, мистър Кристофър Рен, мистър Паравичини. Той ги записа в бележника си.

— А прислугата?

— Нямаме прислуга — отговори Моли. — А, добре се сетих, трябва да отида да сложа картофите.

И излезе бързо от кабинета.

Тротър се обърна към Джайлс.

— Какво знаете за тези хора, сър?

— Аз... ние... — Джайлс помълча. После рече тихо: — Откровено казано, не знаем нищо за тях, сержант Тротър. Мисис Бойл ни писа от един борнмътски хотел. Майор Меткаф — от Лиймингтън, мистър Рен — от един частен хотел в Саут Кенсингтън. Мистър Паравичини падна просто от небето — колата му се преобърнала в една преспа наблизко. Но предполагам, че притежават лични продоволствени книжки или нещо от тоя род.

— Ще проверя всичко това, разбира се.

— В известен смисъл имаме късмет, че времето е толкова ужасно — каза Джайлс. — Убиецът не би могъл да дойде при такива условия, нали?

— А може и да не е нужно да идва, мистър Дейвис.

— Какво искате да кажете?

Сержант Тротър се поколеба за миг и после заяви:

— Трябва да имате предвид, сър, че *той може да е вече тук.*

Джайлс се вторачи в него.

— Какво искате да кажете?

— Мисис Грег е убита преди два дни. *Всичките ви посетители са дошли след това, мистър Дейвис.*

— Да, но направиха резервации по-рано — известно време преди това — с изключение на Паравичини.

Сержант Тротър въздъхна. Гласът му звучеше уморено.

— Тези престъпления са били подготвени предварително.

— Престъпления ли? Но нали досега е станало само едно престъпление. Защо сте толкова уверен, че ще има и друго?

— Че ще стане — не. Надявам се да го предотвратят. Но ще бъде направен опит.

— Ала тогава... ако сте прав — Джайлс говореше развълнувано, — може да е само един човек. Има само един човек на съответната възраст. *Кристофър Рен!*

Сержант Тротър отиде при Моли в кухнята.

— Ще се радвам, мисис Дейвис, ако дойдете с мен в библиотеката. Искам да направя общо изявление пред всички. Мистър Дейвис бе така любезен да отиде да подготви почвата...

— Добре... само ми позволете да свърша с тези картофи.

Сержант Тротър запази неодобрително мълчание.

Моли произнесе някак извинително:

— Просто не мога да повярвам... Толкова е невероятно...

— Не е невероятно, мисис Дейвис... Само неприятни *факти*.

— Имате ли описание на човека? — любопитства Моли.

— Среден ръст, слабо телосложение, носел тъмен балтон и светла шапка, говорел шепнешком, лицето му било скрито с шалче. Както виждате... може да бъде всеки. — Той помълча и добави: — Във вашето антре тук, мисис Дейвис, са окачени три тъмни балтона и три светли шапки.

— Смятам, че никой от тези хора не е дошъл от Лондон.

— Така ли мислите, мисис Дейвис? — С бързо движение сержант Тротър се приближи до кухненския бюфет и вдигна един вестник. „Ивнинг стандарт“ от 19 февруари. Отпреди два дни. — *Някой* е донесъл този вестник тук, мисис Дейвис.

— Чудна работа. — Моли гледаше вторачено, някаква тънка струнка на спомен се бе раздвижила. — Отде ли може да е дошъл този вестник?

— Никога не бива да приемате хората за такива, каквито се представят, мисис Дейвис. Вие всъщност не знаете нищо за тези хора, които сте приели в къщата си. — После добави: — Доколкото разбирам, вие и мистър Дейвис за пръв път се занимавате с поддържане на пансион?

— Да, така е — призна Моли. Тя изведнъж се почувства неопитна и глупава като дете.

— Навярно сте женени отскоро?

— Само от една година. — Тя се изчерви леко. — Стана някак внезапно.

— Любов от пръв поглед — вметна сержант Тротър с разбиране. Моли се чувстваше абсолютно неспособна да го среже.

— Да — каза тя и добави във внезапен изблик на доверчивост: — Познавахме се само от две седмици.

Мислите ѝ се върнаха към онези четиринайсет дни на вихрена любов. В този неспокоен, нервен свят те бяха намерили чудото един у друг. На устните ѝ се изписа лека усмивка.

Връщайки се в настоящето, тя видя, че сержант Тротър я гледа снизходително.

— Вашият съпруг не е тукашен, нали?

— Не е — отговори Моли неопределено. — От Линкълншир е.

Тя знаеше много малко за детството и възпитанието на Джайлс. Родителите му бяха умрели и той все избягваше да говори за ранния си живот. Изглежда, бе имал нещастно детство.

— И двамата сте твърде млади, ако мога да се изразя така, за да поддържате такова заведение — каза сержант Тротър.

— Ох, не знам. Аз съм на двацет и две години и...

Тя млъкна, тъй като вратата се отвори и влезе Джайлс.

— Всичко е уредено. Обясних им горе-долу — рече той. — Надявам се, че съм постъпил правилно, сержанте.

— Така ще си спестим време — каза Тротър. — Готова ли сте, мисис Дейвис?

* * *

Когато сержант Тротър влезе в библиотеката, говореха едновременно четири гласа. Най-силен и пронизителен беше тоя на Кристофър Рен, който заявяваше, че било много, много интересно, че нямало да мигне тази нощ и моля, *моля*, можем ли да чуем всички страшни подробности? Акомпанираше му плътният глас на мисис Бойл.

— Просто скандално... пълна некадърност... полицията не бива да позволява да се въртят наоколо разни убийци.

Мистър Паравичини беше красноречив главно с ръцете си. Жестикулациите му бяха по-изразителни от думите, заглушавани от гласа на мисис Бойл. От време на време се чуваше късият, отсечен лай на майор Меткаф. Той искаше факти.

Тротър почака минута-две, после вдигна властно ръка и някак неочаквано настъпи тишина.

— Благодаря ви — каза той. — И тъй, мистър Дейвис ви обясни горе-долу защо съм тук. Интересува ме едно и само едно, и искам да го узная веднага. *Кой от вас има нещо общо със случая във фермата Лонгридж?*

Никой не наруши мълчанието. Четири безизразни лица гледаха сержант Тротър. Чувствата от преди няколко минути — вълнение, възмущение, истерия, недоумение — бяха заличени, както гъба изтрива написаното с тебешир върху плоча.

Сержантът заговори отново, този път по-настойчиво:

— Моля да ме разберете. Имаме основание да смятаме, че един от вас е в опасност — в смъртна опасност. *Трябва да разбере кой от вас е той!*

И пак никой не заговори и не помръдна.

В гласа на Тротър се прокрадна нещо като гняв.

— Добре... ще ви питам един по един. Мистър Паравичини?

По лицето на мистър Паравичини пробяга съвсем лека усмивка. Той вдигна ръце в протестиращ чуждестранен жест.

— Но аз не съм тукашен, инспекторе. Не зная нищо, абсолютно нищо за тия отдавнашни местни работи.

Тротър не искаше да си губи времето. Той отсече:

— Мисис Бойл?

— Откровено казано, не разбирам защо... ъ-ъ... как мога да имам нещо общо с такъв печален случай?

— Мистър Рен?

Кристофър откликна пискливо:

— По онова време аз съм бил дете. Тогава живеех в Единбъро.

— Майор Меткаф?

Майорът произнесе рязко:

— Прочетете за това във вестниците. Тогава аз бях на служба в Единбъро.

— Само това ли има да каже... всеки от вас?

Пак мълчание.

Тротър изпусна отчаяна въздишка.

— Ако някой от вас бъде убит — рече той, — вие сами ще сте си виновни. — Той се обърна рязко и излезе от стаята.

— Мили мои — възкликна Кристофър, — колко *мелодраматично!* — После добави: — Много красив човек, нали? Аз искрено се възхищавам от полицията. Толкова сурови и твърди. Цялата тая работа е много интересна. „Три слепи мишлета“. Как беше мелодията?

Той засвири тихо с уста и Моли кресна неволно:

— Недейте!

Кристофър се обърна бързо към нея и се засмя.

— Но, мила, това е началото. Никога преди не са ме смятали за убиец и сега ми е страшно забавно!

— Мелодраматични глупости — обади се мисис Бойл. — Не вярвам нито думица от това.

Светлите очи на Кристофър играеха дяволито.

— Но, почакайте, мисис Бойл — той сниши глас, — да се промъкна зад гърба ви и да усетите ръцете ми около гърлото си.

Моли потръпна.

Джайлс кипна:

— Вие разстройвате жена ми, Рен. Шегата ви е много жестока.

— Тук няма място за шега — обади се Меткаф.

— Напротив — възрази Кристофър. — Точно такава е — шега на луд. А това го прави толкова очарователно *зловещо*. — Обгърна с поглед всички и пак се засмя. — Да можехте да видите физиономията си — каза той.

После бързо излезе от стаята.

Мисис Бойл се окопоти първа.

— Млад неврастеник с необикновено лошо държане — произнесе се тя. — Вероятно противник на военната служба.

— Той сподели, че при едно въздушно нападение останал заробен четирийсет и осем часа, докато го открият — вметна майор Меткаф. — Според мен с това се обясняват много неща.

— Хората имат куп оправдания да изпаднат в нервна криза — произнесе мисис Бойл язвително. — Аз също съм преживяла много през войната, но въпреки това нервите ми са в ред.

— Може би това ви служи за оправдание, мисис Бойл — подхвърли Меткаф.

— Какво искате да кажете?

Майор Меткаф отговори спокойно:

— Мисля, че вие бяхте отговорничка по разквартируването в този район през 1940 година, мисис Бойл. — Той погледна Моли, която кимна мрачно. — Не е ли вярно?

Лицето на мисис Бойл почервения от гняв.

— Та какво от това? — запита тя.

Меткаф изрече сериозно:

— *Вие* сте отговорна за изпращането на три деца във фермата Лонгридж.

— Така ли, майор Меткаф? Аз пък не разбирам защо трябва да бъда държана отговорна за случилото се. Хората във фермата изглеждаха много мили и с готовност приеха децата. Не проумявам за какво мога да бъда упрекната... или държана отговорна... — Гласът ѝ секна.

Джайлс отсече рязко:

— Защо не казахте за това на сержант Тротър?

— То не е работа на полицията — тросна се мисис Бойл. — Аз мога сама да се грижа за себе си.

— Трябва да внимавате — рече майор Меткаф спокойно.

След това и той излезе от стаята.

— Разбира се, *вие* отговоряхте за разквартируването — промърмори Моли. — Помня това.

Джайлс я изгледа втренчено.

— Моли, ти знаеше ли?

— Държахте голямата сграда в общинската мера, нали?

— Реквизирахме я — отговори мисис Бойл. — Но беше напълно рухнала — добави тя злобно. — *Опустошена*. Негодна.

Тук мистър Паравичини започна да се смее тихо. После отметна глава назад и прихна неудържимо.

— Простете ми — изпъшка той. — Но, право да ви кажа, намирам всичко това много забавно. Става ми весело... да, става ми много весело.

В този момент сержант Тротър влезе отново. Той хвърли неодобрителен поглед към мистър Паравичини.

— Радвам се — каза язвително, — че всички намират това толкова забавно.

— Извинявам се, уважаеми инспекторе. Моля да ме извините. Развалям ефекта от тържественото ви предупреждение.

Сержант Тротър повдигна рамене.

— Аз направих всичко възможно, за да изясня положението — заяви той. — И не съм инспектор, а само сержант. Моля ви, мисис Дейвис, искам да използвам телефона.

— Засрамен съм — каза мистър Паравичини. — Оттеглям се с пълзене.

Ала не изпълзя, а напусна стаята с оная наперена младежка походка, която Моли бе забелязала и преди.

— Голям чудак — каза Джайлс.

— Престъпен тип — рече Тротър. — За нищо на света не бих му се доверил.

— О — възкликна Моли. — Мислите ли, че *той*... само че е твърде стар. А дали наистина е стар? Той си служи с грим — и то много. А и походката му е младежка. Може да се е гримирал, за да *изглежда* стар. Сержант Тротър, мислите ли...

Сержант Тротър я сръза строго:

— Няма да стигнем доникъде с безполезни догадки, мисис Дейвис. Трябва да докладвам на груповия началник Хогбън.

Отиде до телефона.

— Но няма как — каза Моли. — Телефонът не работи.

— Какво?! — Тротър се обърна рязко. Силната тревога в гласа му направи впечатление на всички. — Не работи ли? Откога?

— Майор Меткаф опита точно преди да дойдете.

— Но преди това е бил в изправност. Нали груповият началник Хогбън ви се обади?

— Да. Предполагам... от десет... линията е прекъсната... от снега.

Но лицето на Тротър оставаше сериозно.

— Интересно — каза той. — Може да е... прерязана.

Моли се вторачи в него.

— Така ли мислите?

— Отивам да проверя.

Той изскочи бързо от стаята. Джайлс се подвоуми, после излезе подире му.

— Боже мой! — възкликна Моли. — Почти е време за обед, трябва да довърша работата си... иначе няма да имаме какво да ядем.

Когато изхвъркна от стаята, мисис Бойл промърмори:

— Некадърница! Какво заведение! Няма да плащам седем гвинеи за *такова* нещо.

* * *

Сержант Тротър проследяваше жиците наведен.

— Има ли допълнителен телефонен пост? — запитва той Джайлс.

— Да, в спалнята ни на горния етаж. Да се кача ли да проверя?

— Ако обичате.

Тротър отвори прозореца и се наведе навън, избърсвайки снега от перваза. Джайлс тичаше нагоре по стълбата.

Мистър Паравичини беше в големия салон. Той отиде до рояла и го отвори. Седнал на столчето, засвири тихо с един пръст нота по нота.

*„Три слепи мишлета,
гледайте как бягат...“*

Кристофър Рен беше в спалнята си. Той обикаляше и си подсвиркуваше енергично. Внезапно свирнята трепна и спря. Той седна на края на леглото. Закри лицето си с ръце и се разхълца като дете:

— Не мога да продължавам.

После настроението му се промени. Стана, изправи рамене.

— Каквото и да се случи, трябва да продължавам — каза той. — Трябва да успея на всяка цена.

Джайлс стоеше до телефона в общата им с Моли стая. Наведе се към пода. Там се търкаляше една от ръкавиците на Моли. Вдигна я. От нея се показва розов автобусен билет. Джайлс стоеше и гледаше как той изпърполи и падна на земята. Следейки го, лицето му се промени. После отиде бавно, като на сън, до вратата, отвори я и остана за момент загледан към коридора, сякаш беше друг човек.

Моли довърши картофите, пусна ги в тенджерата и я сложи на огъня. Надникна във фурната. Всичко вървеше по план.

На кухненската маса беше броят на „Ивнинг стандарт“ отпреди два дена. Тя се намръщи, когато го погледна. Да можеше поне да си спомни...

Внезапно вдигна ръце към очите си.

— О, не може да бъде — каза Моли. — О, *не може да бъде!*

Бавно свали ръцете си. Огледа кухнята, сякаш това беше чуждо място. Толкова топло, уютно и просторно, с тази лека апетитна миризма на готвено.

— О, *не може да бъде* — повтори тя тихо.

Вървеше бавно, като сомнамбул, към вратата на хола. Отвори я. Къщата беше тиха, само някой си подсвиркваше.

Тази песен...

Моли потрепери и се отдръпна. Почака минута-две, оглеждайки отново познатата кухня. Да, всичко беше в ред и напредваше. Приблужи се пак до кухненската врата.

Майор Меткаф слизаше тихо по задната стълба. Той почака малко в хола, после отвори големия долап под стълбата и надникна в него. Всичко изглеждаше спокойно. Наоколо нямаше никого. Тъкмо сгодно време да направи това, което бе намислил...

Мисис Бойл в библиотеката въртеше копчетата на радиото с известно раздражение. Попадна посред някаква беседа за произхода и значението на песничките за деца. А тъкмо това не ѝ се слушаше. Култивиран глас осведомяваше: „Психологията на страха трябва да бъде добре разбрана. Да речем, че сте сами в стая. Една врата се отваря тихо зад вас...“.

И една врата наистина се отвори. Мисис Бойл, стряскайки се силно, рязко се обърна.

— Ох, вие ли сте — каза тя с облекчение. — Идиотски програми предават по тая пущина. Не мога да намеря нещо, което да заслужава да се слуша!

— Лично аз не бих слушал, мисис Бойл!

Мисис Бойл изсумтя.

— Че какво друго да правя? — запита тя. — Затворена в къща, в която може би има убиец... не че вярвам на тая мелодраматична история...

— Нима не вярвате, мисис Бойл?

— Ъ-ъ... какво искате да кажете...

Коланът на мушамата за дъжд се уви около шията ѝ толкова бързо, че тя едва ли съзнаваше неговото значение. Копчето на усилвателя на радиото бе завъртяно докрай. Лекторът по психология на страха крещеше умните си фрази в стаята и заглушаваше страничните шумове, съпровождащи смъртта на мисис Бойл.

Но и без това нямаше много шум.

Убиецът беше твърде опитен.

* * *

Всички се бяха сгушили в кухнята. На газовата печка картофите къкреха весело. Ароматната миризма на печено месо и пай с бъбреци, лъхаща от фурната, беше по-силна от всякога.

Четиримата потресени души се гледаха един друг, петата, Моли, бледа и разтреперана, посръбваше от чашата уиски, което шестият, сержант Тротър, я караше насила да изпие.

Самият сержант Тротър, със застинало лице, изразяващо яд, оглеждаше насъбралите се. Само пет минути бяха изтекли, откакто ужасените писъци на Моли бяха накарали него и останалите да се втурнат към библиотеката.

— Когато сте влезли при нея, мисис Дейвис, тя току-що е била убита — каза той. — Сигурна ли сте, че не сте видели или чули някого, когато сте прекосявали хола?

— Подсвиркване — произнесе Моли отпаднала. — Но това беше по-рано. Мисля... но не съм сигурна... мисля, че чух някаква врата да се затваря... тихо, някъде... точно когато аз... когато аз... влизах в библиотеката.

— Коя врата?

— Не зная.

— Помислете, мисис Дейвис... постарайте се да *помислите* — на горния етаж... на долния етаж... отдясно, отляво?

— Казвам ви, че *не зная* — кресна Моли. — Не съм дори уверена, че чух нещо.

— Стига сте я измъчвали! — кипна Джайлс. — Не виждате ли колко е разстроена?

— Аз разследвам убийство, мистър Дейвис... моля да ме извините... *капитан* Дейвис.

— Аз не си служа с военния си чин, сержанте.

— Правилно, сър. — Тротър помълча, сякаш обмисляше нещо важно. — Както казах, аз разследвам убийство. Досега никой не гледаше сериозно на тази работа. Включително и мисис Бойл. Тя криеше нещо от мен. Всички вие криете нещо от мен. И тъй, мисис Бойл е мъртва. Ако не разнищим тая работа... и то бързо, ще има и друг смъртен случай.

— Друг ли? Глупости. Че защо?

— Защото — отговори сержант Тротър сериозно — има три слепи мишлета.

Джайлс каза недоверчиво:

— Смърт за всяко от тях? Но трябва да съществува някаква връзка... имам предвид друга връзка със случая.

— Да, би трябвало да съществува.

— Но защо да има още една смърт *тук*?

— Защото в бележника са записани само два адреса. На Кълвър стрийт 74 можеше да има само една жертва. Тя е мъртва. Но в Мънксуел Мейнър полето за действие е по-широко.

— Глупости, Тротър. Би било крайно невероятно съвпадение *двама* души да бъдат докарани тук случайно, и двамата свързани по някакъв начин с аферата във фермата Лонгридж.

— Като се вземат предвид някои обстоятелства, не е чак толкова голямо съвпадение. Помислете, мистър Дейвис. — Той се обърна към

останалите. — Чух обясненията ви къде се е намирал всеки от вас, когато мисис Бойл е била убита. Ще проверя показанията ви. Вие сте били в стаята си, мистър Рен, когато сте чули писъка на мисис Дейвис?

— Да, сержанте.

— Мистър Дейвис, вие сте били в спалнята си на втория етаж и сте проверявали допълнителния телефонен пост там?

— Да — отговори Джайлс.

— Мистър Паравичини е бил в салона, където е свирел разни мелодии на пианото. Впрочем май никой не ви е чул, мистър Паравичини?

— Аз свирех много, много тихо, сержанте, само с един пръст.

— Каква беше мелодията?

— „Три слепи мишлета“, сержанте. — Той се усмихна. — Същата мелодия, която мистър Рен си е подсвирквал на горния етаж. Песента, която се върти в главите на всички.

— Ужасна песен — каза Моли.

— А как е телефонната жица? — запита Меткаф. — Умишлено ли е прекъсната?

— Да, майор Меткаф. Прерязана е част от нея точно под прозореца на трапезарията... Тъкмо бях открил къде е прекъсването, когато мисис Дейвис изпищя.

— Но това е налудничаво. Как може да разчита да се отърве по този начин? — попита Кристофър пискливо.

Сержантът го измери внимателно с очи.

— Може би това не го безпокои чак толкова — каза той. — Или пък смята, че може да ни надхитри. Такива са обикновено убийците. — После добави: — При обучението си ние, разбира се, изучаваме психология. Манталитетът на шизофреника е много интересен.

— Да оставим тия засукани думи — обади се Джайлс.

— Правилно, мистър Дейвис. В момента ни интересуват само две осембуквени думи. Едната е „убийство“, а другата — „опасност“. Върху тях ще съсредоточим вниманието си. И тъй, майор Меткаф, опишете ми ясно и разбрано движенията си. Казвате, че сте били в избата... Защо?

— Оглеждах — отговори майорът. — Надзърнах в долапа под стълбата и тогава забелязах там врата, отворих я и видях стъпала, та се

спуснах по тях. Вие имате великолепно изба — каза той на Джайлс. — Прилича ми на стара манастирска крипта.

— Ние не се занимаваме с изследване на старини, майор Меткаф. Ние разследваме убийство. Ще послушате ли малко, мисис Дейвис? Аз ще оставя кухненската врата отворена. — Той излезе; една врата се затвори с леко скърцане. — Това ли чухте, мисис Дейвис? — попита той, когато се оказа отново на отворената врата.

— Аз... точно така ми звучи.

— Това е било долапът под стълбата. Знаете ли, възможно е, след като е убил мисис Бойл, убиецът, оттегляйки се през хола, да ви е чул да излизате от кухнята, та се е пъхнал в долапа и е затворил вратата подире си.

— Тогава от вътрешната страна на долапа ще има отпечатъци от пръстите му — възкликна Кристофър.

— Там има вече отпечатъци от моите — обади се майор Меткаф.

— Точно така — рече сержант Тротър. — Но за тях имаме задоволително обяснение, нали? — добави той спокойно.

— Вижте какво, сержанте — заговори Джайлс, — естествено, вие сте натоварен с тази работа. Но това е моята къща и до известна степен аз се чувствам отговорен за хората, намиращи се в нея. Не трябва ли да вземем някакви предпазни мерки?

— Какви например, мистър Дейвис?

— Хм, ще бъда откровен: да сложим юзда на човека, който явно е най-подозрителен.

Той погледна открито Кристофър Рен.

Кристофър Рен скочи напред, гласът му се извиси, пронизителен и истеричен.

— Не е вярно! Не е вярно! Вие всички сте против мен. Все някой е против мен. Искате да ме натопите в тая афера. Това е преследване... преследване...

— Спокойно, момче — каза майор Меткаф.

— Не се ядосвай, Крис. — Моли пристъпи към него и го улови за ръката. — Никой не е против теб. Кажете му, че е така — обърна се тя към сержант Тротър.

— Ние не натапяме хора — заяви сержант Тротър.

— Кажете му, че няма да го арестувате.

— Няма да арестувам никого. За да го направя, трябва да разполагам с доказателства. А нямам никакви доказателства... поне засега.

— Ти май си полудяла, Моли — извика Джайлс. — И вие, сержанте. Има само един човек, който подхожда в случая, и...

— Чакай, Джайлс, чакай... — прекъсна го Моли. — Ох, успокой се. Сержант Тротър, може ли... може ли да поговорим за минута?

— Аз не мърдам оттук — каза Джайлс.

— Не, Джайлс, моля те, напусни стаята.

Лицето на Джайлс потъмня като буря.

— Не ми е ясно какво те е прихванало, Моли — каза той и излезе с другите от стаята, затръшвайки вратата подире си.

— Да, мисис Дейвис, какво има?

— Сержант Тротър, когато ни разказвахте за случая във фермата Лонгридж, вие изглежда мислехте, че по-голямото момче трябва да е... виновно за всичко това. Но не сте *сигурен*, нали?

— Съвсем вярно, мисис Дейвис. Ала вероятностите сочат към него — душевна неуравновесеност, дезертиране от армията, докладът на психиатъра.

— О, зная, като че ли всичко сочи към Кристофър. Но аз не вярвам да е Кристофър. Трябва да има някакви други... възможности. Нямали ли са тези три деца някакви роднини... родители например?

— Да. Майката умряла. Но бащата служел в чужбина.

— А какво е станало с него? Къде е *той* сега?

— Нямаме никакви сведения. Получил документите си за демобилизиране миналата година.

— И щом синът е бил душевно неуравновесен, бащата също може да е бил такъв.

— Така е.

— Значи убиецът може да е на средна възраст или стар. Не забравяйте, че майор Меткаф беше страшно смутен, когато му казах, че полицията се е обадила по телефона. Наистина *беше*.

Сержант Тротър каза спокойно:

— Моля да ми повярвате, мисис Дейвис, още от началото аз имах предвид всички възможности. Момчето, Джим... бащата... дори сестрата. Разбирате ли, *би могло* да бъде жена. Аз нищо не съм пропуснал. Вътрешно може да съм напълно уверен, но не *зная*... все

още. Всъщност е много трудно да знае човек за нещо или за някого — особено в тия времена. Ще се учудите, ако видите с какво се занимава полицията. Особено с браковете. Прибързани бракове... военновременни бракове. Както виждате, липсват данни. Няма семейства или роднини, с които да се срещнем. Хората вземат чуждите думи за чиста монета. Някой казва, че е пилот изстребител или майор от сухопътните сили — момичето му вярва безрезервно. Понякога открива чак след една или две години, че е укриващ се от съда банков чиновник с жена и деца или дезертър от армията. — Той помълча и продължи: — Знам много добре какво ви е на душата, мисис Дейвис. Искам да ви кажа само едно. *Убиецът се наслаждава.*

Сержантът тръгна към вратата.

Моли стоеше права и неподвижна, по бузите ѝ гореше руменина. След като постоя така минута-две, тя се приближи бавно до печката, коленичи и отвори вратичката на фурната. Облъкна я апетитна, позната миризма. На сърцето ѝ олекна. Сякаш внезапно се бе върнала в скъпия, познат свят на ежедневието. Готвене, домашна работа, подреждане на къщата, обикновен прозаичен живот.

Така от незапомнени времена жените са готвили ядене за мъжете си. Светът на опасностите... на лудостта се бе отдръпнал. Жената в кухнята си е в безопасност — винаги в безопасност.

Кухненската врата се отвори. Тя извърна глава. Влезе Кристофър Рен. Беше малко запъхтян.

— Боже мой — възкликна той. — *Такава* патърдия! Някой е откраднал ските на сержанта!

— Ските на сержанта ли? Но кому са потрябвали те?

— Откровено казано, не мога да проумея. Виж, ако сержантът беше решил да си отиде и да ни зареже, сигурно убиецът щеше много да се зарадва. Просто няма *смисъл*, нали?

— Джайлс ги прибра в долапа под стълбата.

— Само че вече не са там. Озадачаващо, нали? — Той се засмя злорадо. — Сержантът просто е побеснял. Рече като луд. Нахвърли се върху клетия майор Меткаф. Старецът твърди, че не бил забелязал там ли са били или не, когато надникнал в долапа точно преди убийството на мисис Бойл. Тротър казва, че *трябва* да е забелязал. Ако питате мен — Кристофър сниши глас и се наведе напред, — тази работа започва да разстройва нервите на Тротър.

— Тя разстройва всички ни — рече Моли.

— Но не и мен. Аз мисля, че е много заинтригуваща, всичко е така очарователно нереално.

Моли каза рязко:

— Нямаше да говорите така, ако... ако бяхте я намерили вие. Имам предвид мисис Бойл. Аз непрекъснато мисля за това... не мога да го забравя. Лицето ѝ... цялото подуте и посиняло...

Тя потрепери. Кристофър се приближи до нея. Сложи ръка на рамото ѝ.

— Знам. Не съм глупав. Съжалявам. Не съобразих.

Сухо хълцане се надигна от гърлото на Моли.

— Толкова хубаво изглеждаше преди малко... готвенето... кухнята. — Тя говореше объркано, несвързано. — И после изведнъж... всичко започна наново... като кошмар.

Лицето на Кристофър имаше странно изражение, докато стоеше и гледаше обронената ѝ глава.

— Разбирам — каза той. — Разбирам. — Отдръпна се. — Е, по-добре да се омитам и... да не ви преча.

— Недейте — извика Моли точно когато ръката му беше на дръжката на вратата.

Той се обърна и я изгледа въпросително. После бавно се върна обратно.

— Наистина ли мислите това?

— Какво да мисля?

— Вие в никой случай не искате да си... отида?

— Да, не искам да остана сама. Страх ме е да бъда сама.

Кристофър седна до масата. Моли се наведе над фурната, вдигна пая на по-горната скара, затвори вратичката и се върна при него.

— Много интересно — каза Кристофър с равен глас.

— Кое е интересно?

— Че не ви е страх да бъдете... сама с мен. Не ви е страх, нали?

Тя поклати глава.

— Не, не ме е страх.

— Защо не те е страх, Моли?

— Не знам... просто не ме е страх.

— И все пак аз съм единственият човек, който... подхожда в случая. Убиец като по разписание.

— Не — каза Моли. — Има... и други възможности. Аз говорих със сержант Тротър за тях.

— Съгласи ли се той с теб?

— Не възрази — отвърна Моли бавно.

Няколко думи звучаха отново в главата ѝ. Особено оная последната фраза: *Аз зная точно какво ви е на душата, мисис Дейвис.* Но знаеше ли наистина? Възможно ли беше да знае? Той каза също, че убиецът се наслаждава. Вярно ли беше това?

Тя се обърна към Кристофър:

— *Вие* не се наслаждавате толкова, нали? Въпреки това, което казахте преди малко.

— О, не, боже мой — възкликна Кристофър вторачен. — Що за странно хрумване.

— Но аз не го казах. Сержант Тротър го каза. Аз мразя този човек! Той... той ти втъпява в главата разни неща... неща, които не са верни... които не могат да бъдат верни.

Тя закри с ръце очите си. Много внимателно Кристофър свали ръцете ѝ.

— Слушай, Моли — рече той, — какво става с теб?

Тя му позволи да я настани внимателно на един стол до кухненската маса. Държането му не беше вече истерично или детинско.

— Какво има, Моли? — попита той.

Моли го погледна — продължителен, преценяващ поглед. Запита някак ни в клин, ни в ръкав:

— От колко време те познавам, Кристофър? От два дена?

— Горедолу. Сигурно мислиш, че макар да е толкова отскоро, като че ли се познаваме много добре.

— Да... странно, нали?

— О, не знам. Между нас съществува нещо като взаимна симпатия. Може би понеже и двамата... сме изправени пред това.

Последните му думи не бяха въпрос, а констатация. Моли се престори, че не ги чу. Тя каза много тихо и пак беше по-скоро констатация, отколкото въпрос:

— Твоето истинско име не е Кристофър Рен, нали?

— Не е.

— А защо...

— Защо избрах това име ли? Е, стори ми се приятна приумица. В училище често ми се подиграваха и ме наричаха Кристофър Робин. Робин — Рен — асоциация на идеи, предполагам.

— Какво е истинското ти име?

Кристофър отговори тихо:

— Не искам да се спираме на този въпрос. Няма да бъде от значение за теб. Аз не съм архитект. Всъщност съм дезертьор от армията.

Само за миг в очите на Моли блесна тревога.

Кристофър забеляза това.

— Да — рече той. — Точно като нашия неизвестен убиец. Нали ти казах, че единствен аз отговарям на условията.

— Не бъди глупав. Вече ти казах, че не вярвам да си убиецът. Продължавай... разправи ми за себе си. Какво те накара да дезертираш... нерви?

— Искаш да кажеш, от страх? Не, колкото и да е чудно, аз не се страхувах... не повече от когото и да било друг. Всъщност се славах като много хладнокръвен под огън. Не, беше нещо съвсем друго. Беше... майка ми.

— Майка ти ли?

— Да... знаеш ли, тя загина... при въздушно нападение. Затрупана под развалините. Трябваше да я изравят. Не знам какво ми стана, когато узнах това... предполагам, че малко съм полудял. Мислех, че се е случило с мен, разбираш ли, смятах, че трябва да се прибера възможно бързо и... и да се изровя... не мога да ти обясня... всичко беше толкова объркано. — Той оброни глава на ръцете си и заговори с глух глас. — Дълго време обикалях и я търсех... или може би търсех себе си... не знам точно кое. А после, когато съзнанието ми се проясни, се страхувах да се върна... или да съобщя... знаех, че не ще мога да го обясня. Оттогава съм просто... нищо.

Той я гледаше втренчено, младото му лице излъчваше отчаяние.

— Не бива да мислиш така — каза Моли кротко. — Ти можеш да започнеш наново.

— Има ли начин?

— Разбира се... ти си съвсем млад.

— Да, но нали разбираш... аз съм стигнал до края.

— Не — рече Моли. — Не си стигнал до края, само мислиш така. Смятам, че всеки човек най-малко веднъж в живота си има това чувство — че е дошъл краят, че не може да продължава по-нататък.

— А ти имала ли си това чувство, Моли? Сигурно си го имала... щом говориш така.

— Да.

— Какво беше твоето?

— Това, което става с мнозина. Бях сгодена за млад пилот изстребител... и той загина.

— Нямах ли нещо друго?

— Предполагам, че имаше. Преживях голямо душевно сътресение, когато бях по-млада. Натъкнах се на нещо, което беше много жестоко и гадно. То ме накара да мисля, че животът е винаги... ужасен. Когато Джек загина, просто се потвърди убеждението ми, че целият живот е жесток и коварен.

— Разбирам. И тогава, предполагам — каза Кристофър, като я гледаше, — се е явил Джайлс.

— Да. — Той видя усмивката, нежна, почти свенлива, която трепна на устните ѝ. — Яви се Джайлс... всичко изглеждаше хубаво, спокойно и щастливо... Джайлс!

Усмивката отлетя от устните ѝ. Лицето ѝ изведнъж посърна. Тя потръпна сякаш от студ.

— Какво ти става, Моли? От какво те е страх? Ти си уплашена, нали?

Тя кимна.

— И има нещо общо с Джайлс? Нещо, което е казал или направил?

— Всъщност не е Джайлс. Оня ужасен, ужасен човек е!

— Кой е ужасен човек? — Кристофър беше учуден. — Паравичини ли?

— Не, не. Сержант Тротър.

— Сержант Тротър?

— Подхвърля разни неща... намеква разни неща... втълпява в главата ми ужасни мисли за Джайлс... мисли, чието съществуване не подозирах. Ох, мразя го... мразя го.

Веждите на Кристофър бавно се повдигнаха от учудване.

— Джайлс ли? *Джайлс!* Да, разбира се, с него сме почти връстници. Той ми се струва много по-възрастен от мен... но предполагам, че в действителност не е. Да, Джайлс също би подхождал в случая. Но, виж какво, Моли, всичко това е глупост. Джайлс е бил тук с теб в деня, когато са убили оная жена в Лондон.

Моли не отговори.

Кристофър я изгледа пронизително.

— Не беше ли тук?

Моли заговори задъхано, думите излизаха като несвързан брътвеж.

— Цял ден го нямаше... беше с колата... отиде в другия край на графството за някаква телена мрежа, която се продавала там... поне така казваше... така мислех... докато... докато...

— Докато какво?

Ръката на Моли се протегна бавно и посочи датата на „Ивнинг стандарт“, с която беше покрита част от кухненската маса.

Кристофър погледна и каза:

— Лондонско издание отпреди два дни.

— Беше в джоба на Джайлс, когато се върна. Той... той трябва да е бил в Лондон.

Кристофър погледна втренчено вестника, а след това — Моли. Сви устни и си заподсвирква, после спря внезапно. Не беше уместно да подсвирква тази мелодия точно сега.

Подбирайки думите си много внимателно и избягвайки погледа й, каза:

— Всъщност колко... знаеш за Джайлс?

— Недей — извика Моли. — Недей! Точно това каза оная звяр Тротър... или по право намекна. Че жените често не знаели нищо за мъжете си — особено във военно време. Те... те просто приемали на вяра това, което мъжът разказвал за себе си.

— Според мен е напълно прав.

— Не го повтаряй и *ти!* Не мога да го слушам. Просто защото всички сме в такова състояние, така разстроени. Готови сме... готови сме да повярваме на *всякакво* невероятно хрумване... Не е вярно! Аз...

Тя се спря. Кухненската врата се бе отворила.

Влезе Джайлс. Лицето му имаше твърде мрачно изражение.

— Прекъсвам ли ви? — попита той.

Кристофър се отдръпна от масата.

— Тъкмо вземах уроци по готварство — рече той.

— Така ли? Хм, слушай, Рен, разговорите насаме не са много здравословни точно сега. Да не си стъпил повече в кухнята, чуваш ли?

— О, няма...

— Не закачай жена ми, Рен. Тя няма да бъде следващата жертва.

— Точно за това се безпокоя — рече Кристофър.

Ако имаше някакъв умисъл в думите му, Джайлс явно не го схвана. Само стана керемиденочервен.

— Остави на мен да се безпокоя — каза той. — Аз мога да се грижа за жена си. Измитай се оттук.

Моли произнесе с ясен глас:

— Моля те, върви си, Кристофър. Да... искрено те моля.

Кристофър тръгна бавно към вратата.

— Няма да отида много далеч — рече той. Думите му бяха отправени към Моли и криеха определен смисъл.

— Ще се махнеш ли най-после оттук?

Кристофър се изкикоти пискливо, по детински.

— Слушам, капитане — каза той.

Вратата се затръшна подире му. Джайлс се обърна към Моли.

— За бога, Моли, нямаш ли разум? Затворила си се тук сама с един опасен маниак със склонност към убиване!

— Той не е... — тя бързо промени фразата си — ... той не е опасен. Във всеки случай аз съм нащрек. Мога... да се пазя.

Джайлс се засмя неприятно.

— Мисис Бойл също можеше.

— Ох, Джайлс, недей.

— Извинявам се, мила. Но съм ядосан. Тоя досаден младеж. С какво те привлича, не мога да проумея.

Моли изрече бавно:

— Жал ми е за него.

— Жал ти е за един налудничав тип, склонен към убийство?

Моли го изгледа с любопитство.

— Би ми било много жал за такъв тип, склонен към убийство — рече тя.

— И го наричаш Кристофър. Откога си говорите на малки имена?

— Ох, Джайлс, не ставай смешен. Днес всички си служат с малките имена. Знаеш, че е така.

— След като са минали само два дена? Но може би има и нещо друго. Сигурно си познавала мистър Кристофър Рен, мнимия архитект, преди да пристигне тук? Може би си му подсказала да дойде тук? Навярно сте нагласили всичко помежду си?

Моли го гледаше втренчено.

— Джайлс, да не си се побъркал? Какво искаш да кажеш, дявол да го вземе?

— Искам да кажа, че Кристофър Рен ти е стар приятел, че имаш с него по-близки отношения, за които не искаш да узная.

— Джайлс, ти си полудял!

— Сигурно ще твърдиш, че никога не си го виждала преди идването му тук. Странно, че е дошъл и се е настанил на такова усамотено място, нали?

— По-странно ли е, отколкото с майор Меткаф и... и мисис Бойл?

— Да... мисля, че да. Чел съм, че тия мрънкащи луди имат особено влечение към жените. Изглежда, че е така. Отде го познаваш? Откога поддържате връзка?

— Ти си просто смешен, Джайлс. Аз никога не съм виждала Кристофър Рен до пристигането му тук.

— Не отиде ли в Лондон да се видиш с него преди два дена и да уговориш да се срещнете тук като непознати?

— Ти много добре знаеш, Джайлс, че от седмици не съм ходила в Лондон.

— Така ли? Интересно. — Той извади от джоба си една поръбена с кожа ръкавица и я протегна. — Това е една от ръкавиците, които си носила завчера, нали? В деня, когато аз бях в Сейлъм да купувам мрежа.

— В деня, когато *ти* беше в Сейлъм да купуваш мрежа — повтори Моли, гледайки го втренчено. — Да, аз носех тези ръкавици, когато излязох.

— Каза, че си отишла в селото. Ако си ходила само в селото, какво търси това в ръкавицата ти?

И протегна обвинително един розов автобусен билет. За миг настъпи мълчание.

— Ти си ходила в Лондон — каза Джайлс.

— Е, добре — рече Моли. Тя вдигна брадичка. — Ходих в Лондон.

— За да се срещнеш с тоя тип Кристофър Рен.

— Не, не да се срещна с Кристофър Рен.

— Тогава защо си ходила там?

— Точно в тоя момент, Джайлс — рече Моли, — няма да ти кажа.

— Значи ти трябва време, за да съчиниш някаква правдоподобна басня!

— Мисля — каза Моли, — че те мразя!

— А аз не те мразя — произнесе Джайлс бавно. — Но почти ми се иска да те мразя. Просто чувствам, че... не те познавам вече... че не зная нищо за теб.

— И аз чувствам същото — каза Моли. — Ти... ти си ми просто непознат. Човек, който ме лъже...

— Кога съм те лъгал?

Моли се засмя.

— Мислиш ли, че повярвах на онази твоя история за телената мрежа? През тоя ден *ти* също си бил в Лондон.

— Навярно си ме видяла там — рече Джайлс. — И оттогава ми нямаш вече доверие...

— Доверие ли? Занапред аз никога никому няма да вярвам.

Никой от тях не бе забелязал тихото отваряне на кухненската врата. Мистър Паравичини се прокашля леко.

— Толкова ми е неудобно — промърмори той. — Надявам се, че вие, младите, не говорите повече, отколкото е нужно. Влюбените са толкова склонни да се карат.

— Караница между влюбени — произнесе Джайлс насмешливо. — Сполучливо казано.

— Точно така, точно така — рече мистър Паравичини. — Знам точно как се чувствате. Аз самият съм преживявал това, когато бях по-млад. Ала всъщност дойдох да ви уведомя, че инспекторът просто настоява всички да се съберем в салона. Изглежда, че му е хрумнало нещо. — Мистър Паравичини се изкиска тихо. — Полицията има някаква улика... да, това често сме го чували. Но да се е сетил нещо? Много се съмнявам. Не ще и дума, много ревностен и прилежен

служител е нашият сержант Тротър, ала ми се струва, че не е прекалено надарен с ум.

— Ти върви, Джайлс — каза Моли. — Аз трябва да се занимавам с готвенето. Сержант Тротър може да мине и без мен.

— Като става дума за готвене — подхвана мистър Паравичини, прекосявайки пъргаво кухнята и заставайки до Моли, — опитвали ли сте пилешки дроб на препечена филия с дебел слой гъши пастет и отгоре с много тънко резенче бекон, намазано с френска горчица?

— В тия времена не виждаме често гъши пастет — отвърна Джайлс. — Да вървим, Паравичини.

— Може ли да остана да ви помогна, мила госпожо?

— Елате с мен в салона, Паравичини — каза Джайлс.

Мистър Паравичини се засмя тихо.

— Съпругът ви се безпокои за вас. Съвсем естествено. Не му се иска да ви остави сама с мен. Страхува се от моите садистични наклонности... не от неприличните. Аз отстъпвам пред силата. — Той се поклони грациозно и целуна връхчетата на пръстите си.

Моли каза смутено:

— О, мистър Паравичини, уверена съм...

Мистър Паравичини поклати глава. Обърна се към Джайлс:

— Вие сте много умен, млади човече. *Не поемате рискове*. Мога ли да уверя вас — или инспектора — че не съм маниак със склонност към убиване? Не, не мога. Толкова е трудно да го докажеш.

Той затананика весело.

Моли трепна.

— Моля ви, мистър Паравичини... недейте тази ужасна мелодия.

— „Три слепи мишлета“. Тази мелодия ми се е набила в главата. Като си помисля, това е наистина страшна песничка. Никак не е приятна. Ала децата обичат страшните неща. Сигурно сте забелязали това? Тази песничка е типично английска — буколичната, жестока английска провинция. „Тя отрязва опашчиците им с нож.“ Разбира се, това би се харесало на едно дете — аз познавам децата...

— Моля ви, недейте — едва изрече Моли. — Струва ми се, че и вие сте жесток. — Гласът ѝ стана истеричен. — Вие се усмихвате... вие сте като котка, която си играе с мишка... играе си...

Тя се разсмя.

— Спокойно, Моли — каза Джайлс. — Хайде да отидем заедно в салона. Тротър ще загуби търпение. Остави готвенето. Убийството е по-важно от храната.

— Не съм съгласен с вас — рече мистър Паравичини, вървейки подире им със ситни скокливи стъпки. — Осъденият закуси с голям апетит — това е станало поговорка.

Кристофър хвърли към Моли бърз, загрижен поглед, ала Моли вървеше с високо вдигната глава и загледана напред. Влязоха в салона с маршова стъпка, почти като процесия. Мистър Паравичини образуваше ариергарда със ситните си скокливи стъпки.

Сержант Тротър и майор Меткаф стояха и чакаха в салона. Майорът изглеждаше мрачен. Сержант Тротър излъчваше енергия.

— Добре — каза той, когато влязоха. — Искрах да бъдете тук всички. Желая да направя един опит — а за тази цел ми е нужно вашето съдействие.

— Дълго ли ще трае? — попита Моли. — Защото съм много заета в кухнята. Нали трябва да обядваме.

— Да — рече Тротър. — Разбирам ви, мисис Дейвис. Но ще ме извините, има по-важни неща от яденето! Мисис Бойл например няма да има нужда от ядене.

— Откровено казано, сержанте — обади се майор Меткаф, — много нетактично се изразявате.

— Извинявам се, майор Меткаф, но искам всички да ми съдействат в това.

— Намерихте ли ските си, сержант Тротър? — запита Моли.

Младият човек се изчерви.

— Не, не ги намерих, мисис Дейвис. Но мога да кажа, че се сещам кой ги е взел. И защо ги е взел. Нищо повече няма да добавя засега.

— Моля ви, недейте — замоли мистър Паравичини. — Винаги съм мислил, че обясненията трябва да се оставят за края — тази вълнуваща последна глава, разбирате ли.

— Това не е игра, сър.

— Не е ли? Мисля, че тук грешите. Според мен това е игра — за някого.

— *Убиецът* се наслаждава — промърмори Моли тихо.

Другите я погледнаха учудено. Тя се изчерви.

— Просто цитирам това, което сержант Тротър ми каза.

Сержант Тротър никак не изглеждаше поласкан.

— Прав сте, мистър Паравичини, като споменавате за последната глава, като че е криминален роман — рече той. — Точно така е. Именно това става.

— Дано не се случи с мен — обади се Кристофър Рен, опипвайки внимателно вратовръзката си.

— Хайде, хайде — каза майор Меткаф. — Стига тия приказки, млади приятелю. Сержантът ще ни каже точно какво иска от нас.

Сержант Тротър се прокашля. Гласът му стана официален.

— Преди известно време вие ми дадохте някои показания — подзе той. — Тези показания бяха свързани с местоположението ви по времето, когато е станало убийството на мисис Бойл. Мистър Рен и мистър Дейвис са били в своите спални. Мисис Дейвис се е намирала в кухнята. Майор Меткаф е бил в избата, а мистър Паравичини — тук, в тази стая...

Той помълча и после продължи:

— Такива са показанията ви. Аз нямам начин да ги проверя. Те може да са верни... но може и да не са. Нека бъдем наясно: четири от тези показания са верни... ала *едно от тях е лъжливо*. Кое именно?

Той изгледа поред лицата им.

Никой не проговори.

— Четирима от вас казват истината — един лъже. Аз имам план, който може да ми помогне да открия лъжеца. И ако установя, че някой от вас ме е излъгал... тогава ще зная кой е убиецът.

Джайлс каза рязко:

— Не непременно. Възможно е някой да е излъгал... по някаква друга причина.

— Съмнявам се в това, мистър Дейвис.

— Но какво имаш предвид, човече? Ти току-що каза, че нямаш начин да провериш тези показания.

— Нямам, но да предположим, че накарам всекиго да изпълни повторно тези движения.

— Ба — измънка майор Меткаф презрително. — Възпроизвеждане на престъплението. Чуждестранен похват.

— Не възпроизвеждане на *престъплението*, майор Меткаф. Възпроизвеждане на движенията на наглед невинни хора.

— И какво очаквате да научите от това?

— Ще ми простите, ако не ви го обясня засега.

— Значи — попита Моли — искате да повторим „представлението“?

— Горедолу, мисис Дейвис.

Настъпи мълчание. Някак неловко мълчание. „Това е клопка — помисли си Моли. — Клопка е... но не виждам как...“

Сякаш в стаята имаше петима виновни, а не един виновен и четирима невинни. Всички хвърляха изкосо подозрителни погледи към самоуверения, усмихнат млад човек, който подготвяше този невинен наглед ход.

Кристофър избухна пискливо:

— Но не мога да проумея... просто не мога да проумея... какво се надявате да откриете... само като накарате няколко души да направят същото, което са правели преди. Струва ми се чиста глупост!

— Така ли мислите, мистър Рен?

— Разбира се — произнесе Джайлс бавно, — вие имате право, сержанте. Ние ще ви съдействаме. Значи всички трябва да правим точно същото, което сме вършели преди?

— Да, ще повторите действията си.

Лекото двусмислие в тази фраза накара майор Меткаф да вдигне рязко глава. Сержант Тротър продължи:

— Мистър Паравичини ни каза, че седял до пианото и свирел някаква мелодия. Ще бъдете ли така любезен, мистър Паравичини, да ни покажете точно какво вършехте?

— Но, разбира се, уважаеми сержанте.

Мистър Паравичини прекоси пъргаво стаята, стигна до пианото и се настани на столчето.

— Маестрото на пианото ще изсвири увертюрата към едно убийство — обяви той тържествено.

С усмивка и надута маниерност зачука с един пръст мелодията на „Три слепи мишлета“.

Наслаждава се, помисли си Моли. Наслаждава се.

В голямата стая тихите, глухи звуци имаха почти зловещ ефект.

— Благодаря ви, мистър Паравичини — каза сержант Тротър. — Да смятам ли, че точно така сте изпълнили мелодията... предишния път?

— Да, сержанте. Повторих я три пъти.

Сержант Тротър се обърна към Моли.

— Вие свирите ли на пиано, мисис Дейвис?

— Да, сержант Тротър.

— Можете ли да изпълните мелодията точно по същия начин, както я изсвири мистър Паравичини?

— Разбира се, че мога.

— Тогава, моля, седнете до пианото и се пригответе да сторите това, когато ви дам знак.

Моли изглеждаше малко смутена. После отиде бавно до пианото.

Мистър Паравичини стана от столчето с писклив протест.

— Но, сержанте, аз разбрах, че всеки от нас трябва да повтори предишната си роля. Аз бях на пианото тук.

— Вярно, ще бъдат изпълнени същите действия, както предишния път... *но не непременно от същите лица.*

— Аз... не виждам смисъл в това — рече Джайлс.

— А *има* смисъл, мистър Дейвис. Това е начин да проверя първоначалните показания — и по-специално *едно* от показанията. И тъй, моля. Ще ви разположа на различни места. Мисис Дейвис ще седи тук... до пианото. Мистър Рен, ще бъдете ли така добър да минете в кухнята? Просто наглеждайте обета на мисис Дейвис. Мистър Паравичини, моля вървете в спалнята на мистър Рен. Там ще можете да покажете музикалните си дарби, като подсвирквате „Три слепи мишлета“ точно като него. Майор Меткаф, качете се в спалнята на мистър Дейвис и прегледайте телефона там. А пък вие, мистър Дейвис, надникнете в долапа в хола, а после слезте в избата.

Настъпи моментно мълчание. После четирима души закрачиха бавно към вратата. Тротър тръгна след тях. Погледна през рамо.

— Пребройте до петдесет и тогава започнете да свирите, мисис Дейвис — каза той и излезе с останалите.

Преди вратата да се затвори, Моли чу пискливия глас на мистър Паравичини:

— Не знаех, че полицаите толкова обичат салонните игри.

* * *

— Четиридесет и осем, четиридесет и девет, петдесет.

След като завърши броеето, Моли покорно започна да свири. Нежната, жестока мелодия изпълни отново голямата ехтяща стая.

*„Три слепи мишлета,
гледайте как бягат...“*

Моли усещаше как сърцето ѝ бие все по-бързо и по-бързо. Както бе казал Паравичини, това беше странно натрапчива и страшна песничка. В нея имаше онова детско неразбиране на състраданието, което е толкова ужасно, когато се среща у възрастни.

Много тихо от втория етаж Моли чуваше същата мелодия, подсвирквана в горната спалня — Паравичини играеше ролята на Кристофър Рен.

Внезапно, наблизко в библиотеката, засвири радиото. Сержант Тротър трябваше да го е пуснал. Значи самият той играеше ролята на мисис Бойл.

Но защо? Какъв беше смисълът на всичко това? Къде беше клопката? Защото имаше клопка, Моли беше уверена в това.

Струя студен въздух обляхна тила ѝ. Тя извърна рязко глава. Сигурно вратата се бе отворила. Някой бе влязъл... Не, стаята беше пуста. Но внезапно се почувства нервна — уплашена. Ами ако някой влезе? Да речем, че мистър Паравичини се провери през вратата, промъкне се до пианото и дългите му пръсти започнат да се свиват, да се свиват...

„Значи свирите погребалния си марш, мила госпожо, щастливо хрумване...“ Глупости... не бъди глупава... не си фантазирай разни неща. Пък и ще го чуеш, ако заподсвирква над главата ти. Точно както той може да те чува.

Тя почти вдигна пръстите си от пианото, когато ѝ хрумна една мисъл! Някой не бе чул мистър Паравичини да свири. Това ли беше клопката? Може би мистър Паравичини изобщо не е свирил? Не е бил в салона, а в библиотеката. В библиотеката, където е душил мисис Бойл?

Той беше раздразнен, много раздразнен, когато Тротър ѝ нареди да свири. Бе наблегнал на факта, че е изпълнявал мелодията много

тихо. Разбира се, бе наблегнал на това с надежда, че ще бъде твърде тихо, за да се чуе извън стаята. Понеже, ако този път я чуеше някой, който не я е чул предишния път — тогава Тротър щеше да открие това, което търсеше — *човекът, който е излъгал*.

Вратата на салона се отвори. Моли, която очакваше да види Паравичини, едва не изпищя. Но беше просто сержант Тротър, който влезе, точно когато тя бе изсвирила за трети път мелодията.

— Благодаря ви, мисис Дейвис — каза той.

Изглеждаше крайно доволен от себе си, а държането му беше енергично и уверено.

Моли вдигна ръце от клавишите.

— Постигнахте ли това, което желяхте? — попита тя.

— Да, изцяло. — Гласът му беше ликуващ. — Постигнах точно каквото желях.

— Какво? Кой?

— Не знаете ли, мисис Дейвис? Помислете... не е толкова трудно. Впрочем вие бяхте, ако мога да се изразя така, извънредно глупава. Оставихте ме да гоня третата жертва. В резултат от това бяхте в сериозна опасност.

— Аз ли? Не разбирам какво искате да кажете.

— Искам да кажа, че не бяхте честна с мен, мисис Дейвис. Криехте нещо от мен — точно както и мисис Бойл.

— Не разбирам.

— О, напротив, разбирате. Когато за пръв път споменах за случая във фермата Лонгридж, *вие знаехте всичко за него*. О, да, знаехте. Бяхте разстроена. И именно вие потвърдихте, че мисис Бойл била отговорничка по разквартируването в тази част от страната. И вие, и тя сте тукашни хора. Затова, когато започнах да гадая, коя би могла да бъде третата жертва, веднага се спрях на вас. Вие показахте, че познавате непосредствено случая във фермата Лонгридж. Знаете ли, полицаите не са толкова глупави, колкото изглеждат.

Моли каза тихо:

— Не ме разбирате. Аз не исках да си спомням.

— Разбирам това. — Гласът му леко се промени. — Вашето моминско име е Уейнрайт, нали?

— Да.

— И сте малко по-възрастна, отколкото се представяте. През 1940 година, когато се е случило това, вие сте била учителка в Абивейлското училище.

— Не!

— О, да, била сте, мисис Дейвис.

— Не бях, уверявам ви.

— Детето, което умряло, успяло да ви изпрати преди това писмо. Откраднало пощенска марка. С писмото молело за помощ — помощ от добрата му учителка. Дълг на учителя е да разбере, защо едно дете не идва на училище. Вие не сте се заинтересували. Пренебрегнали сте писмото на клетото дете.

— Спрете. — Бузите на Моли пламтяха. — Вие говорите за сестра ми. Тя беше учителката. И не пренебрегна това писмо. Беше болна... от пневмония. Видя писмото чак когато детето беше умряло. То я разстрои страшно... страшно... тя беше ужасно чувствителна душа. Но вината не беше нейна. Именно защото преживя толкова дълбоко тази работа, не исках да ми се напомня за нея. Тя винаги е била кошмар за мен.

Моли вдигна ръце към очите си, закри ги. Когато ги отдръпна, Тротър я гледаше втренчено. Той каза тихо:

— Значи е била сестра ви. Е, в края на краищата... — Внезапно се усмихна особено. — Но това няма голямо значение, нали? Вашата сестра... *моят брат...*

Извади нещо от джоба си. Сега се усмихваше щастливо. Моли се вторачи в предмета, който той държеше.

— Винаги съм мислила, че полицаите не носят револвери — рече тя.

— *Полицаите не носят* — потвърди младият човек. И продължи: — Но както виждате, мисис Дейвис, *аз не съм полицай*. Аз съм Джим. Братът на Джорджи. Вие ме помислихте за полицай, понеже се обадох от телефонната кабина в селото и казах, че сержант Тротър е тръгнал насам. После прекъснах телефонните жици, когато дойдох тук, за да не можете да се свържете с полицейския участък.

Моли го гледаше втренчено. Револверът сега беше насочен към нея.

— Не мърдайте, мисис Дейвис... и не викайте... иначе веднага ще натисна спусъка.

Той продължаваше да се усмихва. С ужас Моли разбра, че това е детска усмивка. И гласът му, когато говореше, ставаше детски глас.

— Да — каза той, — аз съм братът на Джорджи. Джорджи умря във фермата Лонгридж. Онази противна жена ни прати там, а жената на фермера се отнасяше жестоко с нас и вие не искахте да ни помогнете — на нас, трите слепи мишлета. Тогава се зарекох да убия всички ви, когато порасна. Сериозно го мислех. Оттогава то не излиза от главата ми. — Изведнъж той се намръщи. — В армията ме тормозеха много... оня доктор непрекъснато ме разпитваше... трябваше да се измъкна. Страхувах се, че ще ми попречат да свърша това, което исках да направя. Но сега съм вече зрял човек. А зрелите могат да вършат каквото си искат.

Моли събра сили. *Говори му, рече си тя. Отвлечи вниманието му.*

— Но, Джим, слушай — подзе тя. — Ти не ще успееш да се измъкнеш.

Лицето му помрачня.

— Някой е скрил ските ми. Не мога да ги намеря. — Засмя се. — Но смятам, че всичко ще мине благополучно. Това е револверът на вашия съпруг. Взех го от чекмеджето му. Сигурно ще си помислят, че *той* ви е застрелял. Но така или иначе... все едно ми е. Всичко беше... толкова забавно. Как играех ролята си! Оная жена в Лондон, лицето ѝ, когато ме позна. И глупавата мисис Бойл тази сутрин!

Той кимаше с глава.

Изведнъж се чу ясно подсвиркване, което действаше зловецко. Някой свиреше с уста мелодията на „Три слепи мишлета“.

Тротър се сепна, револверът затрепери... нечий глас извика:

— Залягайте, мисис Дейвис.

Моли се тръшна на пода, а майор Меткаф, изправяйки се от скривалището си зад канапето до вратата, се хвърли върху Тротър. Револверът изгърмя — и куршумът се заби в една от твърде посредствените маслени картини, скъпи на сърцето на покойната мис Емъри.

След миг настъпи бъркотия — Джайлс се втурна в стаята, следван от Кристофър и мистър Паравичини.

Майор Меткаф, продължавайки да държи здраво Тротър, говореше с кратки, резки фрази:

— Влязох, докато свирехте... мушнах се зад канапето... още отначало го държах под око... защото знаех, че не е полицай. Аз съм полицай — инспектор Танър. Споразумяхме се с Меткаф да заема мястото му. Скотланд ярд сметна за целесъобразно някой да бъде тук. А сега, момчето ми... — Той говореше много любезно на вече укротилия се Тротър. — Ела с мен. Никой нищо лошо няма да ти направи. Ще бъдеш в безопасност. Ние ще се погрижим за теб.

С жален детски глас загорелият млад мъж запита:

— Нали Джорджи няма да ми се сърди?

— Не — каза Меткаф. — Джорджи няма да се сърди.

Той прошепна на Джайлс, който минаваше край него:

— Съвсем е побъркан, горкият.

Всички излязоха заедно.

Джайлс и Моли, останали сами, се гледаха един друг. След миг се озоваха в обятията си.

— Мила — рече Джайлс, — сигурна ли си, че нищо лошо не ти е направил?

— Не, не, нищо ми няма. Джайлс, аз бях страшно объркана. Едва не помислих, че ти... защо ходи в Лондон оня ден?

— Мила, исках да купя подарък за годишнината от сватбата ни, която се пада утре. Не исках да разбереш.

— Чудно! Аз също отидох в Лондон да купя подарък за *теб* и не исках да разбереш.

— Бях безумно ревнив, неврастеничен глупак. Трябва да съм бил луд. Прости ми, мила.

Вратата се отвори и мистър Паравичини се промъкна като коза. Той сияеше.

— Извинявайте, че прекъсвам помирието... Такава очарователна сцена... Но, уви, трябва да се сбогувам с вас. Един полицейски джип успя да се добере дотук. Ще ги убедя да ме вземат със себе си. — Наведе се и пошушна тайнствено в ухото на Моли: — В близко бъдеще може да имам някои малки неприятности... но съм уверен, че ще съумея да уредя всичко и ще получите колет — с гъска например, пуйка, няколко кутии пастет, шунка... найлонови чорапи. Е, разбирате ли, ще бъде с поздравии от мен до една много очарователна дама. Мисис Дейвис, чекът ми е на масата в хола.

Той целуна ръката на Моли и се измъкна през вратата.

— Найлонови чорапи ли? — промърмори Моли. — Пастет? Но кой е мистър Паравичини? Дядо Коледа?

— Подозирам, черноборсаджия — каза Джайлс.

Кристофър Рен подаде свенливо глава.

— Скъпи мои — рече той, — надявам се, че не ви преча, ала от кухнята се носи ужасна миризма на изгоряло. Не трябва ли да направя нещо?

С уплашен вик „Паят ми!“ Моли изхвъркна от стаята.

НЕОБИКНОВЕНА ШЕГА

— А това — рече Джейн Хелиър, завършвайки представянията, — е мис Марпъл!

Като актриса тя знаеше как да действа. Явно това беше кулминационната точка, тържественият финал! В тона ѝ звучеше и почтено благоговение, и тържество.

Странното беше, че така гордо обявяваният обект бе просто една блага, нервна на вид стара мома. В очите на двамата млади, които благодарение на Джейн току-що се бяха запознали с нея, личеше неверие и отсянка на смайване. Те бяха симпатични хора; момичето — Чармиън Страуд — стройно и тъмнокосо, мъжът — Едуард Роситър — рус, приветлив млад великан.

Чармиън каза малко задъхано:

— О! Страшно се радваме, че се запознаваме с вас. — Ала в очите ѝ имаше съмнение. Тя хвърли бърз, изпитателен поглед на Джейн Хелиър.

— Мила — отговори Джейн на погледа, — тя е безспорно чудесна. Остави всичко на нея. Както ти казах, ще я доведе тук и така стана. — След това добави към мис Марпъл: — Зная, че вие ще ги оправите. Това ще бъде лесно за вас.

Мис Марпъл изви кротките си, порцелановосини очи към мистър Роситър.

— Ще ми разкажете ли — рече тя — за какво е всичко това?

— Джейн е наша приятелка — намеси се нетърпеливо Чармиън. — Едуард и аз сме в доста затруднено положение. Джейн каза, че ако дойдем на нейното парти, ще ни запознае с някоя, която е била... която ще... която би могла...

Едуард дойде на помощ.

— Джейн ни казва, че вие сте най-вещата детективка, мис Марпъл!

Очите на старицата замигаха бързо, но тя възрази скромно:

— О, не, не! Нищо подобно. Просто когато човек живее на село като мен, научава толкова много за човешката природа. Но вие наистина възбудихте любопитството ми. Моля, разкажете ми за проблема си.

— Боя се, че той е ужасно банален... просто за едно заровено съкровище — каза Едуард.

— Така ли? Но това звучи много интересно!

— Знам. Като „Островът на съкровищата“. Но на нашия проблем му липсват обичайните романтични щрихи. Няма точка на карта, обозначена с череп и кръстосани кости, няма напътствия като „четири крачки наляво, западно от курса на север“. Ужасно прозаично е... само трябва да копаем.

— Опитайте ли вече?

— Мога да кажа, че разкопахме приблизително цели два акра! Мястото е готово да бъде превърнато в зеленчукова градина. Тъкмо обсъждаме тиквички ли да отглеждаме или картофи.

Чармиън се обади малко рязко:

— Може ли наистина да ви разкажем всичко?

— Но, разбира се, мила моя.

— Тогава да намерим някакво спокойно местенце. Ела, Едуард. — Тя ги изведе от претъпканата, запушена стая и по стълбата се изкачиха в малка всекидневна на втория етаж.

Когато насядаха, Чармиън подзе внезапно:

— И тъй, започвам! Тази история води началото си от чичо Матю, чичо — или по право прачичо — на двама ни. Той беше невероятно стар. Двамата с Едуард му бяхме единствените роднини. Той ни обичаше и винаги заявяваше, че когато умре, ще остави парите си на нас. Е, умря миналия март и остави всичко, което имаше, да си го поделим по-равно с Едуард. Това, което току-що казах, звучи твърде грубо — не искам да кажа, че трябваше да умре — всъщност ние много го обичахме. Но от известно време той беше болен. Работата е там, че „всичко“, което остави, практически се оказа абсолютно нищо. А това, откровено казано, беше доста голям удар и за двама ни, нали, Едуард?

Приветливият Едуард се съгласи.

— Разбирате ли — рече той, — разчитахме много на него. Искам да кажа, когато знаеш, че ти идват много пари, не се залавяш... ъ-ъ... с

някаква работа, не се мъчиш сам да се замогнеш. Аз служа в армията... нямам нищо съществено извън заплатата си... а и самата Чармиън няма пукната пара. Тя работи като помощник-режисьор в един театър с постоянен актьорски състав и разнообразен репертоар... много интересно и ѝ прави удоволствие... но няма пари в тази работа. Възнамерявахме да се оженим, но не се безпокояхме за паричната страна, тъй като и двамата знаехме, че някой ден ще бъдем много богати.

— А сега, както виждате, не сме! — каза Чармиън. — На всичко отгоре Анстиз — това е семейното имение и двамата с Едуард го обичаме — вероятно ще трябва да бъде продадено. А Едуард и аз просто не можем да се примирим с това! Но ако не намерим парите на чичо Матю, ще се наложи да продаваме.

— Виж какво, Чармиън — вметна Едуард, — не сме стигнали до най-важното.

— Е, тогава ти говори.

Едуард се обърна към мис Марпъл.

— Ето каква е работата. Колкото повече чичо Матю остаряваше, толкова по-подозрителен ставаше. Не вярваше на никого.

— Много разумно от негова страна — каза мис Марпъл. — Поквареността на човешката природа е невероятна.

— Е, може би сте права. Във всеки случай и чичо Матю мислеше така. Той имаше един приятел, който загуби парите си в някаква банка, и друг приятел, който бе разорен от един избягал адвокат. Накрая стигна до убеждението, че единственото сигурно и надеждно нещо е да превърнеш парите си в чисто злато и да го заровиш.

— Аха — промърмори мис Марпъл, — започвам да разбирам.

— Да. Приятели спореха с него, изтъкваха, че по този начин няма да получава лихва, а той твърдеше, че всъщност това няма значение. По-голямата част от парите си, казваше, трябва да „държиш в сандък под леглото или да ги заровиш в градината“. Тези бяха думите му.

Чармиън продължи:

— И когато умря, не остави почти нищо в ценни книжа, макар че беше много богат. Затова мислим, че именно така трябва да е постъпил.

Едуард обясни:

— Установихме, че е продал ценни книжа и от време на време е теглил големи парични суми, но никой не знае какво е направил с тях. Ала, изглежда, по всяка вероятност се е придържал към принципите си и наистина е купил злато и го е заровил.

— Не каза ли нещо, преди да умре? Не остави ли някакъв документ? Някакво писмо?

— Това именно е вбесяващото. Нищо не каза, нищо не остави. Беше в безсъзнание няколко дни, ала се съвзе, преди да умре. Изглежда двама ни и се изкикоти — тих, слаб, лек кикот. Каза: „*Вие* ще бъдете добре, мои хубави гълъбчета“. След това потупа окото си — дясното си око — и ни смигна. А после... умря. Горкият стар чичо Матю.

— Потупал окото си — повтори мис Марпъл замислено.

Едуард попита нетърпеливо:

— Това подсказва ли ви нещо? То ми напомни един разказ за Арсен Люпен, където било скрито нещо в стъкленото око на един човек. Но чичо Матю нямаше стъклено око.

Мис Марпъл поклати глава.

— Не... нищо не се сещам в момента.

Чармиън се обади разочаровано:

— Джейн ни увери, че вие *веднага* ще кажете къде да копаем!

Мис Марпъл се усмихна.

— Знаете ли, аз не съм чак магьосница. Не познавах чичо ви, нито какъв човек е бил, не зная нито къщата, нито градината.

— Ами ако ги знаехте? — подхвърли Чармиън.

— Е, сигурно е нещо съвсем просто, нали? — каза мис Марпъл.

— Просто ли? — възкликна Чармиън. — Елате в Анстиз и вижте дали е просто!

Може би не предполагаше, че на поканата ще бъде погледнато сериозно, ала мис Марпъл отсече:

— Е, добре, мила моя, много любезно от ваша страна. Аз винаги съм искала да ми се удаде възможност да търся заровено съкровище. И то — добави тя, поглеждайки ги със сияйна викторианска усмивка — в интерес на любовта!

— Е, видяхте ли! — каза Чармиън с драматичен жест.

Току-що бяха завършили голяма обиколка на Анстиз. Бяха обходили зеленчуковата градина — дълбоко прекопана. Бяха минали през малката горичка, където всяко важно дърво беше разкопано в кръг, бяха гледали тъжно разровената повърхност на някога равната морава. Бяха се качили на тавана, където претърсиха съдържанието на стари кувари и сандъци. Бяха слезли в избите, където измъкнаха неохотно каменни плочи от леглата им. Бяха измервали и очуквали стените и показали на мис Марпъл всяка старинна мебел, в която имаше или можеше да се предположи, че има тайно чекмедже.

На една маса във всекидневната имаше купчина книжа — всички книжа, които покойният Матю Страуд бе оставил. Нищо не беше унищожено и Чармиън и Едуард бяха свикнали да се връщат многократно към тях, преглеждайки жадно сметки, покани и служебна кореспонденция с надежда да открият някаква незабелязана досега нишка.

— Можете ли да ни подскажите къде не сме гледали? — запита Чармиън с надежда.

Мис Марпъл поклати глава.

— Вие, изглежда, сте били много старателни. Може би, ако мога да се изразя така, малко *прекалено* старателни. Знаете ли, аз винаги съм смятала, че човек трябва да си има някакъв план. Като моята приятелка мисис Елдрич; тя имаше такава мила дребна домашна прислужница, излъскваше хубаво линолеума, но веднъж така се престарала, че излъскала прекалено много пода на банята, та когато мисис Елдрич излизала от ваната, корковата постелка се хлъзнала под нея, тя паднала много лошо и си счупила крака! Много неприятно, защото вратата на банята била заключена, разбира се, и се наложило градинарят да донесе стълба и да мине през прозореца — ужасно неудобно за мисис Елдрич, защото винаги е била много скромна жена.

Едуард се размърда нервно.

Мис Марпъл каза бързо:

— Моля да ми простите. Знаете ли, имам слабостта да се отплесвам. Но едно нещо напомня за друго. А понякога това е полезно. Исках да кажа само, че може би ако се опитаме да си напругнем мозъците и ни дойде на ум някакво подходящо място...

— Вие се сетете, мис Марпъл — каза Едуард кисело. — Нашите мозъци — моят и на Чармиън — в момента са като празни бели

страница.

— Боже, боже. Разбира се, това е много уморително за вас. Ако нямате нищо против, само ще прегледам всичко това. — Тя посочи книгата на масата. — Впрочем ако няма нищо тайно... не искам да изглеждам прекалено любопитна.

— О, няма защо. Но се боя, че нищо няма да намерите.

Мис Марпъл седна до масата и заработи методично с купчината документи. Слагайки всеки от тях отново на мястото му, тя ги сортираше машинално на спретнати купчинки. Когато свърши, няколко минути седя загледана втренчено пред себе си.

Едуард запита не без злорада нотка:

— Е, мис Марпъл?

Мис Марпъл се оборава с леко сепване.

— Моля да ме извините. Много полезно беше.

— Открихте ли нещо показателно?

— О, не, нищо от тоя род, ала мисля, че зная какъв човек е бил вашият чичо Матю. По-скоро като моя чичо Хенри, струва ми се. Обича очебийните шегички. Ерген, очевидно... чудя се защо... може би от някакво ранно разочарование? Методичен донякъде, но не обича много да се обвързва — така е с мнозина ергени!

Зад гърба на мис Марпъл Чармиън направи знак на Едуард. С него искаше да каже: „Изкуфяла“.

Мис Марпъл продължаваше да разправя весело за покойния си чичо Хенри.

— Много обичаше игрословиците. А някои хора страшно се дразнят от игрословици. Една обикновена игрословица може да бъде много неприятна. Беше и подозрителен човек. Все беше убеден, че слугите го крадат. И понякога, разбира се, го крадяха, но невинаги. Това му стана фикс идея, горкия. Към края ги подозираше, че подправят храната му, и взе да отказва да яде каквото и да било друго, освен варени яйца! Казваше, че никой не може да бърника в сварено яйце. Милият чичо Хенри, по едно време беше такава весела душа — много обичаше кафе след вечеря. Винаги казваше: „Това кафе е малайско“, с което, знаете ли, подсказваше, че би искал още малко.

Едуард имаше чувството, че ако чуе още нещо за чичо Хенри, ще полудее.

— Обичаше и младите хора — продължаваше мис Марпъл, — ала имаше навика да ги дразни, ако разбирате какво искам да кажа. Слагаше кесийки със сладкиши там, където дете просто не може да ги достигне.

Оставяйки настрана всякаква учтивост, Чармиън се обади:

— Струва ми се ужасен!

— О, не, драга, просто стар ерген, разбирате ли, несвикнал с деца. А всъщност никак не беше глупав. Държеше вкъщи много пари и си беше инсталирал сейф. Вдигаше голяма патърдия за него — все уверяваше колко сигурен бил. И от многото му приказки една нощ се вмъкнали крадци и успели да пробият дупка в сейфа с помощта на химикал.

— Така му се е падало — вметна Едуард.

— О, но в сейфа нямало нищо — каза мис Марпъл. — Разбирате ли, всъщност той държеше парите си някъде другаде — фактически зад няколко тома проповеди в библиотеката. Казваше, че хората никога не вземат от лавицата такава книга!

Едуард я прекъсна развълнувано:

— Я, това е идея. Какво ще кажете за библиотеката?

Ала Чармиън поклати презрително глава.

— Мислиш ли, че не се сетих за това? Миналият вторник, когато ти замина за Портсмът, аз прегледах всички книги. Извадих всичките и ги разтърсих. Там нямаше нищо.

Едуард въздъхна. После, раздвижвайки се, се опита да се отърве тактично от разочароващата им гостенка.

— Много любезно беше, че дойдохте и се опитахте да ни помогнете. Струва ми се, че злоупотребихме много с времето ви. Обаче... ще измъкна колата и ще можете да хванете влака в три и половина...

— О — каза мис Марпъл, — но нали трябва да намерим парите? Не бива да се предавате, мистър Роситър. „Ако не успееш първия път, опитай пак, и пак, и пак.“

— Искате да кажете, че ще продължавате да се опитвате?

— По-точно казано — заяви мис Марпъл, — аз още не съм започнала. „Първо улови заека...“ — както казва мисис Бийтън в готварската си книга — чудесна книга, ала ужасно скъпа; повечето рецепти започват така: „Вземете една кварта сметана и една дузина

яйца“. Я да си спомня докъде бях стигнала? Аха, да. Е, ние, така да се каже, уловихме нашия заек — заекът, разбира се, е вашият чичо Матю, и сега трябва само да решим къде е скрил парите. Сигурно е много просто.

— Просто ли? — попита Чармиън.

— О, да, мила. Сигурна съм, че той е избрал най-очевидното място. Тайно чекмедже — това е моето заключение.

Едуард каза сухо:

— В тайно чекмедже не могат да се сложат кюлчета злато.

— Не, не, разбира се, че не може. Но няма причина да се вярва, че парите са в злато.

— Той винаги казваше...

— Така говореше и чичо ми Хенри за сейфа си! Затова силно подозирам, че е било просто някаква заблуда. Виж, диаманти много лесно могат да се сложат в тайно чекмедже.

— Но ние надникнахме във всички тайни чекмеджета. Повикахме дърводелец да прегледа мебелите.

— Така ли, мила? Много умно от ваша страна. Предполагам, че най-вероятно е бюрото на чичо ви. Високата писалищна маса там до стената, нали?

— Да. И ще ви покажа.

Чармиън пристъпи към работа. Свали капака. Вътре имаше преградки и чекмедженца. Отвори една вратичка в средата и докосна пружината в лявото чекмедже. Дъното на средната преграда изщрака и се плъзна напред. Чармиън го изтегли и отдолу се показа плитка вдлъбнатина. Тя беше празна.

— Това се казва съвпадение! — възкликна мис Марпъл. — Чичо Хенри имаше досущ такова бюро, само че неговото беше орехово, а това е махагоново.

— Във всеки случай — каза Чармиън, — както виждате, в него няма нищо.

— Предполагам — рече мис Марпъл, — че вашият дърводелец е бил млад човек. Не е знаел всичко. Хората са били много изобретателни, когато са си устройвали скривалища в ония времена. Казва се „тайна в тайната“.

Тя извади една фиба от спретнатия си побелял кок. Изправи я, пъкна върха ѝ в нещо, което приличаше на дупчица от червей от

едната страна на тайната ниша. Без много затруднение издърпа едно чекмедженце. В него имаше снопче избелели писма и един сгънат лист.

Едуард и Чармиън се нахвърлиха едновременно върху находката. С треперещи пръсти Едуард разгъна листа. Но го пусна с възклицание на възмущение.

— Проклетата готварска рецепта. Печен бут.

Чармиън развързваше панделката, която стягаше заедно писмата. Извади едно и го погледна.

— Любовни писма!

Мис Марпъл реагира с викториански плам.

— Колко интересно! Може би това е причината чичо ви никога да не се е женил.

Чармиън прочете гласно:

„Мой вечно скъпи Матю, трябва да призная, че наистина ми се струва дълго времето, откакто получих последното ти писмо. Старая се да се занимавам с различни възлагани ми работи и често си думам, че наистина имам късмет да видя толкова много от света, макар и да не предполагам, когато заминавах за Америка, че ще пътувам до тези далечни острови!“

Чармиън прекъсна четенето.

— Откъде е това? Охо! Хаваи!

И продължи:

„Уви, тези туземци все още не са съвсем просветени. Необлечени и в диво състояние, през по-голямата част от времето си те плуват, танцуват, украсяват се с гирлянди от цветя. Мистър Грей е покръстил някои, ала това е непосилен труд и той, и мисис Грей са печално обезкуражени. Старая се да правя всичко, което мога, за да ги ободря, но и аз често съм тъжна по причина, за която можеш да се сетиш, скъпи Матю. Уви, отсъствието е сурово изпитание за едно любещо сърце. Подновените ти

клетви и уверения в любов ме насърчиха много. Сега и завинаги ти имаш моето вярно и предано сърце, скъпи Матю, и оставам...

Твоя вярна любов: Бети Мартин.

П. П. Адресирам писмото си тайно, както обикновено, до нашата обща приятелка Матилда Грейвс. Надявам се Бог да ми прости за тази малка хитрост.“

Едуард подсвирна.

— Мисионерка! Значи това било любовта на чичо Матю. Интересно, защо не са се оженили?

— Тя, изглежда, е обикаляла целия свят — вметна Чармиън, преглеждайки писмата. — Мавриций... какви ли не места. Вероятно е умряла от жълта треска или от нещо друго.

Сепнаха се от лек кикот. Мис Марпъл явно беше много развеселена.

— Охо, охо — възкликна тя. — Я вижте това!

Тя четеше рецептата за печен бут. Виждайки изпитателните им погледи, прочете:

— „Печен бут със спанак. Вземете парче от бут, шпиковайте го с карамфил и го поръсете с кафява захар. Изпечете в слаба фурна. Сервирайте с пюре от спанак по краищата.“ Какво мислите за това, а?

— Струва ми се гадно — каза Едуард.

— Не, не, наистина би било много хубаво... но какво мислите за цялото нещо?

Внезапен лъч на просветление озари лицето на Едуард.

— Мислите ли, че е шифър... някаква криптограма? — Той сграбчи листа. — Погледни тук, Чармиън, знаеш ли, възможно е! Няма друга причина да се сложи готварска рецепта в тайно чекмедже.

— Точно така — потвърди мис Марпъл. — Много, много показателно.

— Знаем какво може да е... — обади се Чармиън. — Симпатично мастило! Хайде да го загреем. Включи електрическата печка.

Едуард включи, обаче никакви следи от писано не се появиха при тази процедура.

Мис Марпъл се прокашля.

— Знаете ли, струва ми се, че си създавате излишни трудности. Рецептата е само указание, така да се каже. Мисля, че писмата са важни.

— Писмата ли?

— Особено — рече мис Марпъл — подписът.

Ала Едуард почти не я чу. Той извика развълнувано:

— Чармиън! Ела тук! Тя е права. Виж... Вярно, пликите са стари, но самите писма са писани много по-късно.

— Точно така — потвърди мис Марпъл.

— Те са само мнимо стари. Обзалагам се на всичко, че чичо Матю сам ги е фалшифицирал...

— Правилно — каза мис Марпъл.

— Цялата работа е измама. Никога не е имало мисионерка. Това трябва да е шифър.

— Мои скъпи, мили деца... всъщност няма нужда да усложняваме всичко. Вашият чичо просто е скроил тази малка шега.

За пръв път насочиха към нея цялото си внимание.

— Какво точно искате да кажете, мис Марпъл? — запита Чармиън.

— Искам да кажа, мила, че в този момент фактически вие държите в ръката си парите.

Чармиън се втренчи в писмото.

— Подписът, мила. Така се изяснява цялата работа. Рецептата е просто едно указание. Ако се махнат всички карамфили и кафявата захар, и всичко останало, какво се получава *в действителност*? Ами бут и спанак, разбира се! *Бут и спанак!* Което значи *втели-некипели*^[1]! Следователно ясно е, че писмата са важни. И като имате предвид какво е направил чичо ви, преди да умре. Потупал е окото си, казахте. Ето на... това ви дава ключа, разбирате ли.

— Да не сте луда? — каза Чармиън.

— Сигурно, мила, сте чували израза: „Вярвай само на очите си“.

Едуард ахна, очите му паднаха върху писмото в ръката му.

— Бети Мартин^[2]...

— Разбира се, мистър Роситър. Както току-що казахте, няма... не е имало такава личност. Писмата са били написани от вашия чичо и предполагам, че му е било много забавно да ги пише! Както казвате, писаното на пликите е много по-старо... във всеки случай, пликите

не са от писмата, защото пощенското клеймо на това, което държите, е от 1851 година.

Тя помълча. После повтори натъртено:

— 1851. А това обяснява всичко, нали?

— Не и за мен — каза Едуард.

— Е, разбира се — рече мис Марпъл. — Сигурно нямаше да бъде ясно и на мен, ако не беше моят племенник Лайонел. Такова мило момченце и страстен филателист. Знае всичко за марките. Именно той ми разказа за редките си скъпи марки и че чудесна нова находка била представена на търг. И добре си спомням, че споменаваше за една марка — *синя за два пенса* от 1851 година. Тя получила към 25 000 лири стерлинги, мисля. Представете си! Предполагам, че и другите марки са нещо рядко и ценно. Несъмнено вашият чичо е купувал от търговци и е внимавал „да замаже следите си“, както казват в детективските романи.

Едуард изпъшка. Седна и закри лицето си с ръце.

— Какво има? — попита Чармиън.

— Нищо. Само ужасната мисъл, че ако не беше мис Марпъл, можехме да изгорим тези писма с чиста съвест, по джентълменски!

— Ах — каза мис Марпъл, — тъкмо това не могат да разберат тези стари джентълмени, които обичат шегите. Спомням си, чичо ми Хенри прати на любимата си племенница като коледен подарък банкнота от пет лири. Пъхнал я в една коледна картичка, залепил картичката и написал върху нея: „Любов и най-добри благопожелания. Съжалявам, но само това мога да направя тази година“. Тя, горкото момиче, се ядосала, като си помислила, че това е от стиснатост, и захвърлила всичко право в огъня. Та после, разбира се, той трябваше да ѝ даде друга банкнота.

Чувствата на Едуард към чичо Хенри претърпяха рязка, пълна промяна.

— Мис Марпъл — каза той, — ще донеса бутилка шампанско. Всички ще прием наздравица за вашия чичо Хенри.

[1] „Бут“ и „спанак“ на английски имат именно такова преносно значение. — Б.пр. ↑

[2] В преносен смисъл „Бети Мартин“ значи „вятър и мъгла“. — Б.пр. ↑

УБИЙСТВО СЪС САНТИМЕТЪР

Мис Полит хвана чукчето и тупна деликатно по вратата на котеджа. След прилична пауза почука отново. Пакетът под лявата ѝ ръка се отмести малко и тя го нагласи отново. В пакета беше новата зелена зимна рокля на мисис Спенлоу, готова за пробване. От лявата ръка на мис Полит се полюляваше торбичка от зелена коприна, в която имаше шивашки сантиметър, игленик и големи практични ножици.

Мис Полит беше висока и мършава, с остър нос, стиснати устни и рядка сива коса. Тя се поколеба, преди да използва чукчето за трети път. Поглеждайки надолу по улицата, видя бързо приближаваща се фигура. Мис Хартнел, весела, 55-годишна жена, подвикна с обичайния си силен, плътен глас:

— Добър ден, мис Полит!

— Добър ден, мис Хартнел — отговори шивачката.

Гласът ѝ беше извънредно тънък и звучеше благовъзпитано. Бе започнала живота си като камериерка.

— Извинете ме — продължи тя, — но случайно да знаете дали мисис Спенлоу си е вкъщи?

— Нямам ни най-малка представа — отговори мисис Хартнел.

— Много неприятно, разбирате ли. Днес следобед трябваше да пробвам новата рокля на мисис Спенлоу. В три и половина, каза тя.

Мис Хартнел погледна ръчния си часовник.

— Сега е малко след три и половина.

— Да. Аз почуках три пъти, ала никой не отговаря, затова се чудех дали мисис Спенлоу не е излязла. По правило тя не забравя срещите си, а и иска да облече роклята си вдругиден.

Мис Хартнел влезе през портичката, мина по пътеката и се присъедини към мис Полит пред вратата на Лейбърнам котедж.

— Защо Гледис не се явява на вратата? — запита тя. — О, не, разбира се, днес е четвъртък — свободният ден на Гледис. Дано мисис Спенлоу да не е заспала. Предполагам, че не сте вдигнали достатъчно шум с това нещо.

Грабвайки чукчето тя затропа оглушително, освен това задумка по таблото на вратата и подвижна с гръмовен глас:

— Хей, има ли някой там вътре?

Не последва никакъв отговор.

— Ох — промърмори мис Полит, — мисис Спенлоу трябва да е забравила и е излязла. Ще намина по някое друго време. — Закрачи обратно по пътеката.

— Глупости — отсече мис Хартнел. — Не може да е излязла, щях да я срещна. Само ще надникна през прозорците да видя дали ще открия някакви признаци на живот.

Тя се засмя, както винаги шумно и весело, за да покаже, че това е шега, и погледна небрежно през стъклото на най-близкия прозорец — небрежно, защото много добре знаеше, че предната стая рядко се използва, тъй като мистър и мисис Спенлоу предпочитаха малката всекидневна отзад.

Макар и небрежно, надзъртането постигна целта си. Мис Хартнел наистина не забеляза никакви признаци на живот. Напротив, през прозореца видя мисис Спенлоу, просната на килимчето пред камината — мъртва.

— Разбира се — каза мис Хартнел, разправяйки по-късно тази история, — аз успях да се овладеея. Тази Полит не би имала ни най-малка представа, какво да прави. „Трябва да запазим самообладание — думам й аз. — Вие стойте тук, а аз ще отида за полицаия Полк.“ Тя подхвърли нещо в смисъл, че не иска да остане сама, но аз не й обърнах внимание. Човек трябва да бъде твърд към такива хора. Винаги съм установявала, че им е приятно да вдигат тревога. Затова тръгнах, но точно в този момент мистър Спенлоу заобиколи ъгъла на къщата.

Тук мис Хартнел направи многозначителна пауза. Така даде възможност на слушателката си да запита задъхано:

— Кажи ми, как *изглеждаше* той?

Мис Хартнел продължи:

— Откровено казано, веднага се усъмних! Той беше *прекалено* спокоен. Не изглеждаше ни най-малко изненадан. А каквото и да кажете, не е естествено мъж да чуе, че жена му е умряла, и да не прояви никакво вълнение.

Всички се съгласяваха с тези думи.

Полицията също се съгласи. За толкова подозрително сметнаха равнодушието на мистър Спенлоу, че без да губят време, се заловиха да проверят какво е положението на този джентълмен в резултат от кончината на съпругата му. Когато установиха, че мисис Спенлоу е била богатата партньорка и че парите ѝ се падат на съпруга ѝ по завещание, направено скоро след женитбата им, подозренията се засилиха още повече.

Мис Марпъл, тази миловидна — и както казваха някои, острозична — стара мома, която живееше в къщата до жилището на енорийския свещеник, бе разпитана много скоро — половин час след откриването на престъплението. Разпита я полицейският началник Пок, който важно прелистваше един бележник.

— Ако нямате нищо против, мадам, искам да ви задам няколко въпроса.

— Във връзка с убийството на мисис Спенлоу ли? — запита мис Марпъл.

Пок се сепна.

— Може ли да попитам, мадам, как узнахте това?

— По рибата — отвърна мис Марпъл.

Този отговор беше абсолютно неразбираем за полицаия Пок. Той правилно предположи, че момчето от рибарския магазин е донесло новината заедно с вечерята на мис Марпъл.

Мис Марпъл продължи кротко:

— Лежала на пода във всекидневната, удушена... вероятно с много тесен колан. Но каквото и да е било, то е било отнесено.

Лицето на Пок беше гневно.

— Как е възможно този младок Фред да знае всичко...

Мис Марпъл го прекъсна ловко, като каза:

— На куртката ви има карфица.

Полицаят Пок погледна надолу изненадан.

— Вярно — съгласи се той, — казват: „Видиш ли карфица и я извадиш, цял ден ще ти върви“.

— Дано да се сбъдне. А сега, какво искате да ви кажа?

Полицаят Пок се прокашля с важен вид и погледна в бележника си.

— Мистър Артър Спенлоу, съпруг на покойната, даде показания пред мен. Мистър Спенлоу казва, че в два и половина, доколкото може

да определи точно, му позвънила мис Марпъл да запита би ли се отбил в три и четвърт, тъй като желала да се посъветва с него за нещо си. Е, мадам, вярно ли е това?

— Никак — отговори мис Марпъл.

— Значи не сте се обаждали на мистър Спенлоу в два и половина?

— Нито в два и половина, нито в каквото и да било друго време.

— Аха — промърмори полицаят Пок и засука мустаците си с огромно задоволство.

— Какво друго каза мистър Спенлоу?

— Мистър Спенлоу заяви, че се отбил тук, както бил помолен, като излязъл от дома си в три часа и десет минути; че когато пристигнал тук, домашната прислужница го уведомила, че мис Марпъл „не си е вкъщи“.

— Виж, това е вярно — потвърди мис Марпъл. — Той наистина е идвал тук, но аз имах среща в Женския институт.

— Аха — промърмори пак полицаят Пок.

— Кажете ми, господин полицай — възкликна мис Марпъл, — подозирате ли мистър Спенлоу?

— Не е редно да го казвам на този етап, но ми се струва, че някой, без да казвам имена, се опитва да хитрува.

Мис Марпъл изрече замислено:

— Мистър Спенлоу ли?

Мистър Спенлоу й се нравеше. Той беше дребен, слаб човек, скован и шаблонен в говора си, връх на почтеността. Струваше й се странно, че бе дошъл да живее на село, след като бе прекарал целия си живот в градове. Той бе споделил с мис Марпъл причината за това, казвайки:

— От малко момче винаги съм възнамерявал да живея някой ден на село и да имам собствена градина. Винаги съм бил много привързан към цветята. Жена ми, знаете ли, държеше цветарски магазин. Там я видях за пръв път.

Само няколко думи, ала те разкриваха цялата картина на една любов. По-млада, по-красива мисис Спенлоу, гледана на фон от цветя.

Мистър Спенлоу обаче не разбирал нищо от цветя. Той нямал представа за семена, за подрязване, за подреждане на лехи, за едногодишни и многогодишни растения. Виждаше само едно — малка

провинциална градина, засадена на гъсто с ароматни, ярки цветя. Помолил, почти жално, за напътствия и си отбелязал в едно тефтерче отговорите на мис Марпъл.

Беше скрит човек. Може би именно поради тази му черта полицията се бе заинтересувала за него, когато жена му бе намерена мъртва. С търпение и упоритост тя научи много за покойната мисис Спенлоу — и скоро цялото село Сейнт Мери Мийд също го знаеше.

Покойната мисис Спенлоу започнала живота си като обща домашна прислужница в една голяма къща. Напуснала тази работа, за да се омъжи за втория градинар, с когото открила цветарница в Лондон. Магазинът вървял добре. Не толкова и градинарят, който скоро се разболял и умрял.

Вдовицата му поела магазина и го разширила амбициозно. Работата ѝ продължила да върви добре. После продала магазина на висока цена и сключила брак за втори път — с мистър Спенлоу, бижутер на средна възраст, наследник на малко, борецо се за съществуване магазинче. Скоро след това продали магазинчето и дошли в Сейнт Мери Мийд.

Мисис Спенлоу беше заможна жена. Печалбите от цветарския си магазин бе инвестирала — „под напътствието на духове“, както обясняваше наляво и надясно. Духовете я съветвали с неочаквана прозорливост.

Всичките ѝ капиталовложения били доходносни, някои по много сензационен начин. Обаче вместо това да засили вярата ѝ в спиритизма, мисис Спенлоу подло зарязала и медиуми, и сеанси и се впуснала за кратко, но от все сърце в някаква неясна религия с индийски тънкости, основаваща се на различни форми на дълбоко дишане. Когато обаче пристигнала в Сейнт Мери Мийд, се върнала към ортодоксалната вяра и англиканската църква. Често ходела в жилището на свещеника и ревностно посещавала църковните служби. Подкрепяла селските магазини, проявявала интерес към местните събития и играела селски бридж.

Скучен всекидневен живот. И — изведнъж — убийство.

Полковник Мелчет, полицейският началник, бе повикал инспектор Слак.

Слак беше категоричен човек. Решеше ли нещо, беше сигурен в него. Сега беше напълно сигурен.

— Съпругът го е свършил, сър — заяви той.

— Така ли мислите?

— Съвсем сигурно. Само го погледнете. Гузен като дявол. Нито веднъж не прояви признак на скръб или вълнение. Когато се прибрал вкъщи, вече знаел, че е мъртва.

— Не се ли опитваше поне да играе ролята на опечален съпруг?

— Ни най-малко, сър. Прекалено самодоволен. Някои благовъзпитани хора не умеят да се преструват. Прекалено корави са.

— Има ли някаква друга жена в живота му? — запита полковник Мелчет.

— Не можахме да открием следа от такава. Разбира се, той е хитрец. Би замазвал следите си. Както виждам, просто му е дошло до гуша от жена му. Тя имаше пари, а според мен трудно се живее с такава жена — все се занимава с разни отвлечени неща. Той хладнокръвно е решил да се отърве от нея и да си живее спокойно сам.

— Да, може и да е така, предполагам.

— Сигурно е така. Грижливо е скроил плановете си. Лъже, че са му се обадили по телефона...

Мелчет го прекъсна.

— Не е ли отбелязано никакво телефонно обаждане?

— Не, сър. Това значи, че или лъже, или обаждането е било от обществена телефонна кабина. Единствените два обществени телефона в селото са на гарата и в пощата. Положително не е било от пощата. Мисис Блейд следи всеки, който влиза. Може да е било от гарата. В два и двайсет и седем пристига влак и тогава има голяма навалица. Ала — което е важното — *той* твърди, че мис Марпъл му се обадила, а това е абсолютно невярно. Обаждането не е било от къщата ѝ, а самата тя е била в Женския институт.

— Не пропускате ли възможността съпругът нарочно да е бил отстранен от някого, който е искал да убие мисис Спенлоу?

— Младият Тед Джералд ли имате предвид, сър? Аз работих върху него — там се натъкваме на липса на мотив. Той няма да спечели нищо.

— Но е неприятен човек. Извършил е злоупотреба.

— Не искам да кажа, че е светец. Все пак отишъл при шефа си и си признал тази злоупотреба. А работодателите му не знаели за нея.

— От Оксфордската група^[1], а? — подхвърли Мелчет.

— Да, сър. Съвестта му заговорила, решил да се поправи и признал, че е задигнал пари. Моля, не искам да кажа, че тук няма известна хитрост. Може да е помислил, че е заподозрян и е решил да заложи на честното покаяние.

— Вие сте скептик, Слак — каза полковник Мелчет. — Впрочем, говорихте ли с мис Марпъл?

— Какво общо има *тя* със случая, сър?

— О, нищо. Но нали знаете, чува много неща. Защо не отидете да си побърбите с нея? Тя е старица с много остър ум.

Слак смени темата.

— Исках да ви попитам за нещо, сър. За службата на домашна прислужница, на която покойната започнала кариерата си — в дома на сър Робърт Абъркромби. Там именно стана оная кражба на скъпоценности — смарагди — струват куп пари. Така и не се намериха. Аз проучих случая — трябва да е станало, когато мисис Спенлоу е била там, макар че навремето е била съвсем младо момиче. Не мислите ли, че е била замесена в тази работа, сър? Спенлоу, както знаете, е бил от ония дребни бижутери... тъкмо човек за укриване на крадени вещи.

Мелчет поклати глава.

— Не мисля, че е имало такова нещо. Тя дори не е познавала Спенлоу по това време. Спомням си случая. В полицейските кръгове бяха на мнение, че е замесен синът от семейството — Джим Абъркромби — ужасен млад прахосник. Имал куп дългове и точно след кражбата всички били изплатени — от някоя си богата жена, казваха, но не знам... старият Абъркромби малко увърташе около случая... опитваше се да отклони вниманието на полицията.

— Беше само хрумване, сър — рече Слак.

Мис Марпъл прие инспектор Слак с удоволствие, особено когато чу, че бил пратен от полковник Мелчет.

— О, наистина много любезно от страна на полковник Мелчет. Не знаех, че ме помни.

— Разбира се, че ви помни. Каза ми, че ако не знаете нещо, което става в Сейнт Мери Мийд, значи то не заслужава да се знае.

— Много мило от негова страна, но аз наистина не знам нищо. Имам предвид това убийство.

— Но нали знаете какво се говори.

— О, разбира се... ала няма смисъл да се повтаря, само празни приказки.

В старанието си да бъде учтив Слак каза:

— Имайте предвид, че това не е официален разговор. Поверителен, така да се каже.

— Искате да кажете, че всъщност желаете да знаете какво говорят хората? Има или няма някаква истина в тези приказки?

— Точно това имам предвид.

— Е, разбира се, има много приказки и предположения. И два различни лагера, ако ме разбирате. Преди всичко хора, които мислят, че съпругът е свършил тази работа. Съпругът или съпругата, донякъде това е човекът, върху когото естествено пада подозрението, не мислите ли така?

— Може би — отвърна инспекторът предпазливо.

— Толкова близко един до друг, нали разбирате. Освен това често играят роля парите. Чувам, че мисис Спенлоу държала парите и следователно мистър Спенлоу се облагодетелства от смъртта ѝ. В този порочен свят, боя се, най-лошите предположения често се потвърждават.

— Вярно, той наследява порядъчна сума.

— Точно така. Би изглеждало напълно правдоподобно той да я е удушил, да е излязъл от къщата отзад, да е прекосил полето до моята къща, да ме е потърсил и да твърди, че уж аз съм му се обаждала по телефона, после се върнал и намерил жена си убита в негово отсъствие — надявайки се, разбира се, че престъплението ще бъде приписано на някой скитник или крадец.

Инспекторът кимна.

— Заради парите... а и ако напоследък са били в лоши отношения...

Ала мис Марпъл го прекъсна.

— О, но те не бяха в лоши отношения.

— Сигурна ли сте в това?

— Всички щяха да узнаят, ако се караха! Домашната прислужница, Гледис Брент... бързо щеше да го разнесе из селото.

Инспекторът се обади плахо:

— Може да не е знаела...

В отговор получи съжалителна усмивка. Мис Марпъл продължи:

— Но има и други предположения. За Тед Джералд. Красив млад мъж. Знаете ли, опасявам се, че красотата влияе повече, отколкото би трябвало. По-предишният ни помощник — енорийски свещеник... въздействаше като магьосник! Всички момичета ходеха на черква... и на вечерна, и на сутрешна служба. И много по-възрастни жени станаха необикновено активни в дейността на енорията... а колко пантофи и шалчета се правеха за него! Това много смущаваше горкия млад човек... Но, я да видим, докъде бях стигнала? А, да, за този млад човек, Тед Джералд. Разбира се, имаше клюки за него. Много често идвал да се вижда с нея. Макар че мисис Спенлоу лично ми каза, че бил член на нещо, което, мисля, наричат Оксфордска група. Някакво религиозно движение. Те са напълно искрени и много сериозни, струва ми се, и мисис Спенлоу беше впечатлена от всичко това.

Мис Марпъл пое дъх и продължи:

— И съм сигурна, няма никакво основание да се вярва, че тук е имало нещо повече, но нали знаете какви са хората. Мнозина са убедени, че младият човек е завъртял главата на мисис Спенлоу и че тя му е заемала много пари. А абсолютно вярно е, че действително са го видели на гарата през оня ден. Във влака... влака в два и двайсет и седем. Но, разбира се, много лесно е могъл да се измъкне от другата страна на влака, да мине през просеката, да прескочи оградата, да заобиколи през живия плет и изобщо да не излезе през входа на гарата. Затова не са го видели. И, разбира се, хората мислят, че мисис Спенлоу е била твърде странно облечена.

— Странно ли?

— С кимоно. Не с рокля. — Мис Марпъл се изчерви. — Знаете ли, за някои хора такава нещо е може би твърде неприлично.

— Мислите ли, че е било неприлично?

— О, не. Аз не мисля така. Мисля, че е било напълно естествено.

— Смятате го за естествено?

— При тези обстоятелства, да. — Погледът на мис Марпъл беше хладен и замислен.

Инспектор Слак каза:

— Заради това може да има още една подбуда за съпруга. Ревност.

— О, не. Мистър Спенлоу никога не би бил ревнив. Той е човек, който не забелязва много неща. Ако жена му бе избягала и оставила бележка на игленика, той за пръв път щеше да узнае.

Инспектор Слак се озадачи от напрегнатостта, с която мис Марпъл го гледаше. Струваше му се, че с всичките си приказки тя цели да намекне за нещо, което той не разбира. Сега тя каза малко натъртено:

— Не сте ли намерили някакви улики, инспекторе... на мястото?

— В наши дни хората не оставят отпечатъци от пръстите си и пепел от цигари, мис Марпъл.

— Но това е, струва ми се — подхвърли тя, — старомодно престъпление...

Слак запита рязко:

— Какво имате предвид?

Мис Марпъл каза бавно:

— Знаете ли, мисля, че полицаят Пок би могъл да ви помогне. Той е бил първият човек на... на „местопрестъплението“, както се казва.

Мистър Спенлоу седеше в шезлонг. Изглеждаше смутен. Каза с тънкия си, отмерен глас:

— Може, разбира се, да си въобразявам. Слухът ми не е добър като едно време. Но определено ми се струва, че чух някакво момченце да вика подир мен: „Я го гледай тоя Крипън^[2]?“. Това ми създаде впечатление, че то е на мнение, че аз... съм убил скъпата си жена.

Мис Марпъл, отрязвайки внимателно главичката на една увехнала роза, каза:

— Няма съмнение, именно такова впечатление е искало да създаде.

— Но какво би могло да втълпи такава мисъл в главата на едно дете?

Мис Марпъл се прокашля.

— Сигурно като е слушало мненията на по-възрастните.

— Вие... вие наистина ли смятате, че и други хора мислят така?

— Половината хора в Сейнт Мери Мийд.

— Но... уважаема мадам... какво би могло да даде повод за такава мисъл? Аз бях искрено привързан към жена си. Тя, уви, противно на очакванията ми, не харесваше живота в провинцията, но пълно единодушие по всички въпроси е невъзможен идеал. Уверявам ви, аз чувствам много остро нейната загуба.

— Вероятно. Но, моля да ме извините за думите ми, май не изглежда да я чувствате толкова остро.

Мистър Спенлоу изправи с цял ръст мършавата си фигура.

— Уважаема мадам, преди много години четох за някакъв си китайски философ, който загубил многообичната си съпруга, но продължавал, както обикновено, спокойно да бие един гонг на улицата — обичайно китайско развлечение, предполагам. Жителите на града били много впечатлени от душевната му сила.

— Но — каза мис Марпъл — жителите на Сейнт Мери Мийд реагират съвсем другояче. Китайската философия не им допада.

— Но нали разбирате?

Мис Марпъл кимна.

— Чичо ми Хенри — обясни тя — беше човек с изключително самообладание. Девизът му беше: „Никога не проявявай вълнение“. Той също много обичаше цветята.

— Аз си мисля — рече мистър Спенлоу с нещо подобно на разпаленост, — че от западната страна на къщата може би ще е добре да има пергола. Червени рози и може би глициния. И едно бяло звездоподобно цвете, чието название в момента не мога да си спомня...

С тона, с който говореше на тригодишния си праплеменник, мис Марпъл каза:

— Аз имам тук един много хубав каталог, с илюстрации. Може би ще искате да го прегледате... аз трябва да отида в селото.

Оставяйки мистър Спенлоу седнал щастливо в градината с каталога, мис Марпъл се качи в стаята си, уви набързо една рокля в амбалажна хартия, излезе от къщата и закрачи чевръсто към пощата. Мис Полит, шивачката, живееше в стаи над пощата.

Ала мис Марпъл не мина веднага през вратата и не се заизкачва по стълбата. Беше точно три и половина и след една минута автобусът

от Мъч Бенъм спря пред вратата на пощата. В Сейнт Мери Мийд това беше едно от събитията на деня. Пощенската началничка излезе бързо с пакети — пакети, свързани с търговската част на работата ѝ, защото пощата продаваше също сладкиши, евтини книги и детски играчки.

Около четири минути мис Марпъл беше сама в пощата.

Едва когато пощенската началничка се върна на служебното си място, мис Марпъл се изкачи по стълбата да обясни на мис Полит, че иска старата ѝ сива рокля от креп да бъде прекроена, за да стане по възможност по-модна. Мис Полит обеща да види какво може да направи.

Полицейският началник доста се учуди, когато му докладваха името на мис Марпъл. Тя влезе с много извинения.

— Толкова... толкова много съжалявам, че ви безпокоя. Вие сте много зает. Знам, но пък вие, полковник Мелчет, винаги сте били толкова любезен, та реших да дойда при вас вместо при инспектор Слак. Знаете ли, преди всичко не искам да създавам неприятности на полицая Пок. По-точно казано, смятам, че той не е трябвало да пипа нищо.

Полковник Мелчет малко се озадачи.

— Пок ли? — повтори той. — Та той е полицай на Сейнт Мери Мийд, нали? Какво е направил?

— Знаете ли, имаше една карфица. Беше на куртката му. И в този момент ми хрумна, че твърде възможно е да я е взел именно от къщата на мисис Спенлоу.

— Да, да. Но в края на краищата, какво е една карфица? Фактически той е намерил карфицата точно до трупа на мисис Спенлоу. Вчера дойде да каже за това на Слак — доколкото подразбирам, вие сте го накарали, нали? Не е трябвало да пипа нищо, разбира се, но както казах, какво е една карфица? Просто една обикновена карфица. Нещо, което може да послужи на всяка жена.

— О, не, полковник Мелчет, тук грешите. В очите на един мъж може да изглежда обикновена карфица, но не е. Тя беше специална карфица, използвана главно от шивачки.

Мелчет я изгледа втренчено, в очите му просветна слаб лъч на разбиране. Мис Марпъл кимна енергично няколко пъти.

— Да, разбира се. Това ми се струва толкова очевидно. Мисис Спенлоу е била по кимоно, защото щяла да изпробва новата си рокля, и влязла в предната стая, а мис Полит току-що била казала нещо за измервания и увила сантиметъра около шията ѝ — а после било достатъчно да го кръстоса и да дърпа — много лесно, както чух. И след това, разбира се, излязла, затворила вратата, застанала там и зачукала, като че ли току-що била дошла. Ала карфицата показва, че тя вече е била в къщата.

— Значи мис Полит е телефонирала на Спенлоу?

— Да. От пощата в два и половина, когато пристига автобусът и в пощата няма никой.

— Но, мила моя мис Марпъл — каза полковник Мелчет, — защо? За бога, защо? Не може да има убийство без мотив.

— Ех, полковник Мелчет, от всичко, което чух, заключавам, че престъплението води началото си отдавна. Знаете ли, то ми напомня за двамата ми братовчеди, Антъни и Гордън. Каквото и да правеше Антъни, винаги му вървеше, а с горкия Гордън беше тъкмо обратното. Кон ще окуцее на състезания, курсове на ценни книжа ще паднат, собственост ще се обезцени. Според мен и двете жени имат пръст в тази работа.

— Как?

— В обира. Отдавна. Много ценни смарагди, както чух. Гувернантката и домашната помощничка. Защото едно нещо е останало необяснено — когато домашната помощничка се оженила за градинаря, как са имали достатъчно пари, за да открият цветарница? Отговорът е — с нейния дял от... плячката, това, мисля, е точната дума. Всичко, което вършела, вървяло добре. Парите правят пари. Ала на другата, гувернантката, сигурно не ѝ е провървяло. Паднала дотам да бъде само една селска шивачка. После те се срещнали отново. Отначало всичко вървяло добре, предполагам, до момента, когато мистър Тед Джералд излязъл на сцената. Мисис Спенлоу вече страдала от угризение на съвестта и попаднала под влиянието на разни религии. Този млад човек сигурно я е подканял да се „разкае“, „да си признае всичко“ и предполагам, че тя е била готова да го направи. Ала мис Полит не мислела същото. Тя виждала само, че може да отиде в затвора за кражба, извършена от нея преди години. Затова решила да сложи край на всичко. Знаете ли, опасявам се, че тя винаги е била лоша

жена. Не вярвам дали би ѝ мигнало окото, ако тоя симпатичен, глупав мистър Спенлоу бъде обесен.

Полковник Мелчет изрече бавно:

— Ние можем... ъ-ъ... да проверим вашата теория... донякъде. Че мис Полит и гувернантката у семейство Абъркромби са едно и също лице, но...

Мис Марпъл го увери:

— Всичко ще стане много лесно. Тя е жена, която ще рухне веднага, щом бъде изправена пред истината. А и аз, знаете ли, имам нейния сантиметър. Аз... ъ-ъ... го задигнах вчера, докато ми правеше проба. Когато види, че го няма, ще си помисли, че той е у полицията... е, тя е много невежа жена и ще си помисли, че това ще докаже по някакъв начин вината ѝ в случая.

Тя му се усмихна насърчително.

— Мога да ви уверя, че няма да ви бъде трудно.

Със същия тон любимата му леля го бе уверявала някога, че непременно ще издържи приемния изпит в Сендхърст^[3].

И го бе издържал.

[1] Религиозна група основана през 1921 г. в Оксфордския университет от американеца Франк Букман. Проповядва четири основни правила: пълна честност, чистота, любов и алтруизъм. — Б.пр. ↑

[2] Крипън — известен престъпник от началото на този век, който убил жена си. — Б.пр. ↑

[3] Сендхърст — английско военно училище. — Б.пр. ↑

СЛУЧАЯТ С ИДЕАЛНАТА ПРИСЛУЖНИЦА

— О, ако обичате, мадам, може ли да ви поговоря за малко?

Може да се помисли, че тази молба е абсурдна, тъй като Една, дребната домашна прислужница на мис Марпъл, в момента наистина говореше на господарката си.

Мис Марпъл отговори веднага:

— Разбира се, Една, влез и затвори вратата. Какво има?

Една затвори покорно вратата и пристъпи в стаята. Мачкайки с пръсти ъгълчето на престилката си, тя преглътна веднъж-дваж.

— Да, Една? — подтикна я мис Марпъл.

— Ох, моля ви, мадам, става дума за братовчедката ми Гледи.

— Боже мой — възкликна мис Марпъл, помисляйки си за най-лошото. — Да не би... да не би да има някаква неприятност?

Една побърза да я успокои.

— О, не, мадам, нищо подобно. Гледи не е такова момиче. Просто е разстроена. Знаете ли, загубила е работата си.

— Боже мой, със съжаление чувам това. Не беше ли тя в Олд хол, при мис... госпожици... Скинър?

— Да, мадам, точно така, мадам. И Гледи е много разстроена от това... наистина много разстроена.

— Но Гледи много често досега е сменяла работното си място, нали?

— О, да, мадам. Тя винаги е обичала да го сменя. Изглежда, че никога не се заседява дълго, ако разбирате какво искам да кажа. Но винаги предизвестява за това, разбирате ли!

— А този път е обратното, така ли? — запита мис Марпъл сухо.

— Да, мадам, и това ужасно е разстроило Гледи.

Мис Марпъл изглеждаше малко изненадана. Тя помнеше Гледи, която от време на време бе идвала да пие чай в кухнята през почивните си дни, като здраво, засмяно момиче с непоклатимо уравновесен характер.

Една продължи:

— Знаете ли, мадам, въпросът е как е станало това... как мис Скинър погледнала на въпроса.

— Как е погледнала мис Скинър? — запита мис Марпъл нетърпеливо.

Този път Една се справи добре с осведомителния си бюлетин.

— Ох, мадам, беше такъв шок за Гледи. Знаете ли, една от брошките на мис Емили изчезнала и се вдигнала небивала патърдия за това. Разбира се, никой не обича да се случват такива неща, разстройват, ако ме разбирате. Гледи помагала да се търси навсякъде, а мис Лавиния казала, че ще отиде за това в полицията, но после намерили брошката в задната част на едно чекмедже на тоалетната масичка и Гледи била много признателна. Ала още на другия ден счупила една чиния, мис Лавиния веднага скочила и дала на Гледи един месец срок да напусне. А Гледи е убедена, че причината не може да е чинията и че мис Лавиния просто я използва като повод, че трябва да е заради брошката и защото смятат, че тя я е взела и върнала обратно, когато се споменало за полицията, а Гледи не би направила такова нещо, никога не би го направила, смята, че ще се разчуе и ще ѝ навреди, а както знаете, мадам, това е много сериозно за едно момиче.

Мис Марпъл кимна. Макар че не изпитваше особени симпатии към шумната, своенравна Гледи, тя беше напълно уверена в присъщата честност на момичето и си представяше колко я е разстроила тази история.

Една каза тъжно:

— Предполагам, мадам, че нищо не можете да направите в случая? Гледи е много разстроена.

— Кажи ѝ да не бъде глупава — отсече мис Марпъл. — Щом не е взела брошката, в което съм сигурна, значи няма причина да се разстройва.

— Но ще се разчуе — каза Една унило.

Мис Марпъл отвърна:

— Аз... ъ-ъ... днес следобед ще намина натам. Ще поговоря с госпожици Скинър.

— О, благодаря ви — рече Една.

Олд хол беше голяма викторианска къща, заобиколена от гора и парк. След като се бе оказало, че не може нито да се даде под наем, нито да се продаде, един предприемчив спекулант я бе разделил на четири апартамента с централно отопление, а земята щеше да се ползва общо от наемателите. Този опит бе излязъл задоволителен. Една богата и ексцентрична стара дама и домашната ѝ прислужница заеха единия апартамент. Старата дама имаше страст към птиците и всеки ден събираше да храни пернатите си любимци. Един пенсиониран съдия от Индия и жена му наеха втория апартамент. Една много млада двойка, женена отскоро, зае третия, а четвъртия взеха само преди два месеца две стари моми — госпожици Скинър. Четирите групи наематели бяха само в най-резервирани отношения едни с други, тъй като нямаха нищо общо помежду си. Хазаинът смяташе, че това е хубаво. Страхуваше се, че след приятелството настъпва охлаждане, а оттам — и оплаквания до него.

Мис Марпъл се познаваше с всички наематели, макар че с никого от тях не беше в близки отношения. По-старата мис Скинър, мис Лавиния, беше, може да се каже, работещият член на „фирмата“. Мис Емили, по-младата, прекарваше по-голямата част от времето си на легло, тъй като страдаше от най-различни болести, които според мнението в Сейнт Мери Мийд бяха до голяма степен въображаеми. Само мис Лавиния вярваше безпрекословно в мъченичеството и търпението на болната си сестра, с готовност изпълняваше поръчките ѝ и припикаше из селото за неща, които „изведнъж се приискаха на сестра ми“.

В Сейнт Мери Мийд бяха на мнение, че ако мис Емили е болна наполовина от това, което твърдеше, отдавна да е повикала доктор Хейдок. Ала когато това ѝ се намекна, затвори високомерно очи и промърмори, че нейният случай не е от простите — най-добрите специалисти в Лондон били объркани — и че един чудесен нов човек я подложил на много революционно лечение и искрено се надявала в резултат от него здравето ѝ да се подобри. Никой обикновен лекар неспециалист не можел да разбере нейния случай.

— Аз пък съм на мнение — заявяваше прямата мис Хартнел, — че тя благоразумно се въздържа да го повика. Милият доктор Хейдок, с веселия си нрав, ще ѝ каже, че нищо ѝ няма, да стане и да не вдига шум около себе си: така ще бъде по-добре за нея!

Недопускателно обаче да я лекуват така произволно, мис Емили продължаваше да се излежава по канапета, да се заобикаля със странни кутийки с хапчета, да отхвърля почти всичко, което ѝ готвеха, и да иска нещо друго — обикновено трудно за доставяне и неподходящо за нея.

Вратата отвори Гледи, която изглеждаше по-потисната, отколкото бе очаквала мис Марпъл. Във всекидневната (една четвърт от предишната гостна, която беше разделена на столова, гостна, баня и долап за прислужницата) мис Лавиния стана да посрещне мис Марпъл.

Лавиния Скинър беше висока, слаба, костелива петдесетгодишна жена, с дрезгав глас и груби движения.

— Приятно ми е да ви видя — рече тя. — Емили лежи... днес се чувства потисната, горката. Надявам се да ви приеме, това ще я ободри, но има моменти, когато не иска да вижда никого. Горката, много е търпелива.

Мис Марпъл изрази учтиво съчувствие. Прислугата беше главната тема на разговор в Сейнт Мери Мийд, затова не беше трудно да се поведе разговор в тази насока. Мис Марпъл каза, че както подочула, онова мило момиче, Гледи Холмс, напускала.

Мис Лавиния кимна.

— Идната сряда. Счупи някои вещи, както знаете. Това не може да се прости.

Мис Марпъл въздъхна и изтъкна, че в тия времена всички трябва да се примиряваме с някои неща. Трудно е да се накарат момичетата да дойдат в провинцията. Наистина ли мис Скинър смята, че е благоразумно да се раздели с Гледи?

— Зная, че трудно се намира прислуга — призна мис Лавиния. — Деверьо не можаха да намерят... не се учудвам — все скандали, джаз цяла нощ, ядене по всяко време — това момиче не разбира нищо от домакинска работа. Съжалявам мъжа ѝ! А Ларкинови току-що загубиха домашната си прислужница. Разбира се, да не говорим за индийския темперамент на съдията, пък и иска чота хазри, както го нарича, в шест часа сутринта, и мисис Ларкин все се нервира. Това не ме учудва. Джанет пък работи отдавна у мисис Кармайкъл, разбира

се... макар че по мое мнение е най-неприятната жена и непрекъснато тормози старицата.

— В такъв случай не мислите ли да отмените решението си за Гледи? Тя е наистина мило момиче. Аз познавам цялото ѝ семейство, много честни, изключителни хора.

Мис Лавиния поклати глава.

— Имам си причини — заяви тя важно.

Мис Марпъл промърмори:

— Доколкото разбрах, липсва ви една брошка...

— Кой разправя това? Сигурно момичето. Откровено казано, почти съм сигурна, че тя я е взела. А после се уплаши и я върна... но, разбира се, човек не може да каже нищо, ако не е сигурен. — Тя смени темата. — Моля ви, мис Марпъл, елате да видите мис Емили. Уверена съм, че така ще ѝ стане по-добре.

Мис Марпъл тръгна покорно подир мис Лавиния, която почука на една врата, откъдето чуха покана да влязат, и въведе гостенката в най-хубавата стая на апартамента, в която полуспуснатите транспаранти почти не пропускаха светлина. Мис Емили беше на легло, явно се наслаждаваше на полумрака и на неопределените си страдания.

Мъждивата светлина показваше слабо, плахо същество, със сивкаво-жълтеникава коса, увита небрежно около главата ѝ, с тук-там стърчащи къдрици и всичко това приличаше на птиче гнездо, с което птица с чувство за собствено достойнство не би се гордяла. В стаята миришеше на одеколон, застояли бисквити и камфор.

С полузатворени очи и тънък, слаб глас Емили Скивър обясни, че това е „един от лошите ѝ дни“.

— Най-лошото в такова болнаво състояние е — каза мис Емили с тъжен глас, — че човек знае какво бреме е за всички наоколо. Лавиния е много добра към мен. Лави, мила, толкова мразя да създавам затруднения, но ако може само грейката ми да се напълни така, както обичам... много пълна ми тежи прекалено... ако пък не е достатъчно пълна, веднага изстива!

— Съжалявам, мила. Дай ми я. Ще я поизпразня малко.

— Ако я поизпразниш, сигурно ще може да се напълни отново. Вероятно вкъщи няма сухари... не, не, няма значение. Мога и без тях. Малко слаб чай и резенче лимон... няма лимони? Не, не бих могла да

пия чай без лимон. Струва ми се, че млякото е малко вкиснало тази сутрин. Затова не искам мляко в чая си. Но това няма значение. Мога и без чай. Само че се чувствам много слаба. Казват, че стридите били хранителни. Дали не бих могла да опитам няколко? Не, не, много трудно могат да се намерят толкова късно през деня. Мога да погладувам до утре.

Лавиния напусна стаята, мърморейки нещо неясно, в смисъл че ще трябва да отиде с велосипед до селото.

Мис Емили се усмихна вяло на гостенката си и изтъкна, че мрази да създава трудности на когото и да било.

Вечерта мис Марпъл изказа пред Една опасението си, че мисията ѝ е била безуспешна.

С голямо безпокойство установи, че из селото вече се носят слухове за нечестността на Гледи.

В пощата я заговори мис Уедърби.

— Мила моя Джейн, дали ѝ писмена препоръка, че била старателна, сериозна и благовъзпитана, ала не се споменавало нищо за честност. Това ми се струва многозначително! Чувам, че имало някаква неприятност около една брошка. Знаеш ли, мисля, че тук трябва да има нещо, защото в тия времена не се освобождава прислужница, ако няма нещо сериозно. Ще им бъде много трудно да намерят друга. Момичетата просто няма да отидат в Олд хол. Неспокойни са, когато си отиват вкъщи през почивните си дни. Ще видиш, Скинърови няма да намерят друга, а в такъв случай оная ужасна хипохондрична сестра ще трябва да става и да върши нещо!

Селото се огорчи много, когато узна, че сестрите са наели чрез една агенция нова домашна прислужница, която според сведенията била идеален образец.

— Има отлични препоръки, предпочита провинцията и иска по-малка заплата от Гледи. Откровено казано, имаме голям късмет.

— Я гледай — каза мис Марпъл, на която тези подробности бяха съобщени от мис Лавиния в рибарския магазин. — Изглежда прекалено хубаво, за да може да се повярва.

В Сейнт Мери Мийд се установи мнение, че идеалната прислужница ще се откаже в последния момент и няма да дойде.

Тази прогноза обаче не се сбъдна и селото има възможност да наблюдава как домашното съкровище на име Мери Хигинс минава

през площада с таксито на Рийд на път за Олд хол. Трябваше да се признае, имаше добра външност. Много порядъчна на вид жена, много спретнато облечена.

Когато следващия път мис Марпъл посети Олд хол във връзка с привличането на кандидатки за базара по случай църковното празненство, вратата ѝ отвори Мери Хигинс. Тя беше безспорно отлична на вид домашна прислужница, вероятно около четирийсетгодишна, с грижливо прибрана черна коса, розови бузи, пълна фигура, скромно облечена в черно, с бяла престилка и боне — „досуц като едновременната добра слугиня“, както обясни мис Марпъл по-късно, и с благовъзпитан, тих, почтителен глас, така различен от шумния, гъгнив глас на Гледис.

Мис Лавиния изглеждаше много по-спокойна от обикновено и макар да съжаляваше, че не може да вземе щанд на базара поради грижите за сестра си, все пак даде голяма парична помощ и обеща да изработи чистачки за перодръжки и бебешки чорапки.

Мис Марпъл забеляза колко добре изглеждаше.

— Трябва да призная, много дължа на Мери. Толкова съм доволна, че реших да се отърва от онова, другото момиче. Мери е наистина безценна. Готви отлично, сервира добре и поддържа безупречна чистота в малкия ни апартамент — всеки ден обръща дюшеците. И е много внимателна към Емили!

Мис Марпъл побърза да запита за Емили.

— Ох, горката, напоследък времето много ѝ влияе. Безпомощна е, разбира се, но понякога създава трудности. Исква да ѝ се готвят определени неща, а после, като дойдат, казва, че сега не може да яде. А след половин час отново ги иска, ала всичко се разваля и трябва пак да се готви. Много труд се хвърля, разбира се... но добре че Мери явно не си пести силите. Свикнала е да се грижи за болни, казва, и ги разбираше. Толкова ни облекчава.

— Ох — каза мис Марпъл, — имате късмет.

— Да, наистина. Имам чувството, че Мери ни е пратена в отговор на молитва.

— Струва ми се — изтъкна мис Марпъл — толкова хубаво, че не може да се повярва. На ваше място аз... хм, бих била малко предпазлива.

Лавиния Скинър не разбра смисъла на тази забележка.

— Ох! — изпъшка тя. — Уверявам ви, аз правя всичко по силите си да се чувства добре. Не знам какво бих сторила, ако напусне.

— Едва ли ще напусне, ако не пожелае да напусне — отвърна мис Марпъл и изгледа много сурово домакинята.

— Когато човек няма домашни грижи — каза мис Лавиния, — голямо бреме се смъква от душата му, нали? Как се държи вашата малка Една?

— Справя се доста добре. Не е много напреднала, разбира се. Не е като вашата Мери. Все пак аз знам всичко за Една, понеже е селско момиче.

Когато излезе в коридора, чу плачливо извисения глас на болната.

— Този компрес е оставен да изсъхне съвсем... доктор Алъртън изрично каза да се намокря постоянно. Хайде, хайде, остави го. Искам чаша чай и варено яйце... запомни, варено само три минути и половина и прати мис Лавиния при мен.

Изпълнителната Мери изскочи от банята и като каза на Лавиния: „Мис Емили ви вика, мадам“, побърза да отвори вратата на мис Марпъл, помогна ѝ да облече палтото си и ѝ подаде чадъра по най-изискан начин.

Мис Марпъл пое чадъра, изпусна го, опита се да го вдигне, но изпусна чантата си, която се отвори. Мери учтиво събра разните дреболии — носна кърпичка, календар бележник, старомодно кожено портмоне, два шилинга, три пенита и ментова пръчица на черти.

Мис Марпъл прие пръчицата с известни признаци на смущение.

— О, боже, трябва да е от момченцето на мисис Клемънт. Доколкото си спомням, то я смучеше и взе да си играе с чантата ми. Сигурно я е пхнало в нея. Ужасно лепне, нали?

— Да я взема ли, мадам?

— О, много ви благодаря.

Мери се наведе да вдигне последната вещ — едно огледалце. Мис Марпъл възкликна развълнувано:

— Какъв късмет, че не е счупено.

След това си тръгна. Мери стоеше учтиво до вратата, държейки ментовата пръчица с абсолютно безизразно лице.

Още десет дни Сейнт Мери Мийд трябваше да търпи да слуша за отличните качества на съкровището на мис Лавиния и мис Емили.

На единайсетия ден селото се събуди много развълнувано.

Мери, идеалната прислужница, бе изчезнала! Не спала в леглото си, а предната врата била намерена открената. Измъкнала се тихомълком през нощта...

И бе изчезнала не само Мери! Изчезнали бяха две брошки и пет пръстена на мис Лавиния, три пръстена, един медальон, една гривна и четири брошки на мис Емили.

Това беше началото на една драматична глава.

Младата мисис Деверьо бе загубила диамантите си, които държеше в незаклучено чекмедже, както и няколко ценни кожи, които получила като сватбен подарък. От съдията и жена му също бяха взети скъпоценности и известна парична сума. Мисис Кармайкъл бе пострадала най-много. Тя бе имала не само няколко много ценни бижута, но държеше в апартамента си и голяма парична сума, която бе изчезнала. Тази вечер Джанет била свободна, а господарката ѝ имала навика да обикаля градината на смрачаване, да зове птиците и да пръска трохи. Очевидно Мери, идеалната домашна прислужница, е имала ключове за всички апартаменти!

Трябва да се признае, че в Сейнт Мери Мийд изпитваха известно злорадство. Мис Лавиния се бе хвалила прекалено много със своята чудесна Мери.

— И през цялото време, мила моя, просто една обикновена крадла!

Направи се интересно разкритие. Не само че Мери бе изчезнала безследно, но и агенцията, която я бе изпратила и бе гарантирала за качествата ѝ, с тревога установи, че Мери Хигинс, която подаде при тях молба за работа и повярвали на препоръките ѝ, всъщност никога не е съществувала. Това беше името на една честна слугиня, която живееше с честната сестра на един свещеник някъде в Корнуол.

— Цялата тази работа е много хитра — бе принуден да признае инспектор Слак. — И ако питате мен, тази жена работи в съучастие с някаква банда. Преди една година в Нортъмбърланд имаше един подобен случай. Откраднатите вещи не се намериха, а нея не я хванаха. В Мъч Бенъм обаче ще действваме по-умело.

Инспектор Слак беше самоуверен човек.

Но минаха седмици, а Мери Хигинс оставаше победоносно неуловима. Инспектор Слак напразно напругаше сили.

Мис Лавиния все плачеше. Мис Емили беше толкова разстроена, а състоянието ѝ толкова я тревожеше, че накрая повика доктор Хейдок.

Цялото село ужасно любопитстваше да узнае какво мисли той за твърденията на мис Емили, че е болна, ала, естествено, не можеха да го запитат. Задоволителни сведения по въпроса се получиха обаче чрез мистър Мийк, помощник-аптекарят, който излизаше с Клара, домашната прислужница на мисис Прайс-Ридли. Така се узна, че доктор Хейдок предписал микстура от асфитида и валериан, която според мистър Мийк била обичайното средство за симуланти в армията!

Скоро след това се разчу, че мис Емили, недоволна от лечението, заявила, че поради здравословното си състояние сметнала за свой дълг да бъде близо до специалиста в Лондон, който разбирал нейния случай. Това било напълно справедливо към Лавиния, казвала тя.

Апартаментът бе обявен за даване под наем.

Няколко дена след това мис Марпъл, много зачервена и развълнувана, дойде в полицейския участък на Мъч Бенъм и попита за инспектор Слак.

Инспектор Слак не обичаше мис Марпъл. Но знаеше, че полицейският началник, полковник Мелчет, не споделя неговото мнение. Ето защо, макар и доста неохотно, я прие.

— Добър ден, мис Марпъл, какво мога да направя за вас?

— О, боже — възкликна мис Марпъл, — страхувам се, че бързате.

— Затрупан съм с работа — заяви инспектор Слак, — но мога да ви отделя няколко минути...

— О, боже — възкликна пак мис Марпъл, — дано мога да се изразя както трябва. Знаете ли, толкова е трудно да се обясни, не мислите ли така? Не, може би не мислите така. Но, разбирате ли, когато човек не е образован поновому, а само с една гувернантка, която учи децата кога са живели английските крале и на някои общи познания... за три вида заболявания по пшеницата — ръжда, плесен — а какво беше третото — главня ли?

— Искате да разкажете за главнята? — запита инспектор Слак и после се изчерви.

— О, не, не. — Мис Марпъл побърза да отрече всякакво желание да говори за главнята. — Само като пример, разбирате ли. И как се правят игли и други неща. Безразборно, разбирате ли, и не учи човека, как да изложи основната си мисъл. А тъкмо това искам аз. Става дума за Гледис, домашната прислужница на мис Скинър, разбирате ли.

— Мери Хигинс — подсказа инспектор Слак.

— О, да, втората домашна прислужница. Но аз имам предвид Гледис Холмс — твърде своеволно и прекалено самонадеяно момиче, ала наистина много честно, а трябва да се признае, това е толкова важно.

— Доколкото ни е известно, засега няма никакво обвинение срещу нея — каза инспекторът.

— Да, знам, че няма обвинение... но това не подобрява положението. Защото, разбирате ли, хората продължават да си мислят какво ли не. О, боже... знаех, че трябва да обяснявам много. Искам да кажа всъщност, че важното е да открием Мери Хигинс.

— Не ще и дума — съгласи се инспектор Слак. — Имате ли някакви идеи по въпроса?

— О, разбира се, че имам — заяви мис Марпъл. — Може ли да ви задам един въпрос? Ще ви вършат ли работа отпечатъци от пръсти?

— Аха — промърмори инспектор Слак, — тъкмо тук тя малко ни е надхитрила. Изглежда, че е вършела работата си предимно с гумени ръкавици. И е била внимателна — избърсала е всичко в спалнята си и по мивката. Не можахме да намерим нито един отпечатък от пръст!

— А ако имаше отпечатъци от пръсти, щяха ли да ви помогнат?

— Може би, мадам. Възможно е да са известни в Скотланд ярд. Предполагам, че това не е първото ѝ работно място!

Мис Марпъл кимна весело. Отвори чантата си и извади една картонена кутийка. Вътре, увито в медицински памук, имаше малко огледалце.

— От ръчната ми чанта — обясни мис Марпъл. — По него има отпечатъци на домашната прислужница. Мисля, че ще ви задоволят... малко преди това тя пипаше и едно крайно лепливо вещество.

Инспектор Слак се встрещи.

— Нарочно ли взехте пръстовите ѝ отпечатъци?

— Разбира се.

— Значи я подозирахте?

— Е, знаете ли, направи ми впечатление, че тя изглеждаше малко прекалено безупречна, за да ѝ се вярва. Казах го на мис Лавиния. Но тя просто не разбра намека! Знаете ли, инспекторе, за съжаление аз не вярвам на образцовите хора. Повечето от нас си имаме недостатъци — домакинската работа ги издава много бързо!

— Е — каза инспектор Слак, възвръщайки самообладанието си, — много съм ви задължен. Ще пратим тия в Скотланд ярд и ще видим какво показват.

Той се спря. Мис Марпъл бе накривила главата си малко настрана и го гледаше многозначително.

— Няма ли да си направите труда, инспекторе, да погледнете малко по-наблизо?

— Какво имате предвид, мис Марпъл?

— Много трудно е за обясняване, но когато се натъкнете на нещо странно, забелязвате го. Макар че често странните неща може да са незначителни дреболии. Знаете ли, аз през всичкото време го чувствах; имам предвид Гледи и брошката. Тя е честно момиче; не е взела тази брошка. А защо мис Скинър мислеше, че я е взела? Мис Скинър съвсем не е глупава! Защо толкова искаше да освободи едно момиче, което е било добра прислужница, когато прислуга трудно се намира? Това беше странно, разбирате ли. Затова се учудих... Много се учудих. И забелязах друго странно нещо! Мис Емили е хипохондричка, ала тя е първата хипохондричка, която не е повикала веднага лекар. Хипохондриците обичат лекарите. А мис Емили не ги обичаше!

— Какво намеквате, мис Марпъл?

— Намеквам, че мис Лавиния и мис Емили са особени хора. Мис Емили прекарва почти цялото си време в тъмна стая. И ако косата ѝ не е перука, аз... аз съм готова да изям фалшивата си плитка на тила! Искам да кажа също, че е напълно възможно една слаба, бледа, сивокоса, хленчеща жена да бъде същевременно и чернокоса, румена, пълна жена. А никой, когото познавам, никога не е виждал мис Емили и Мери Хигинс заедно.

Имала е предостатъчно време да вземе отпечатъци от всички ключове, предостатъчно време да научи всичко за другите наематели, а после... да се отърве от местното момиче. Една нощ мис Емили тръгва

бързо през полето и на другия ден пристига на гарата като Мери Хигинс. А после, в подходящия момент, Мери Хигинс изчезва и подире ѝ се вдига голяма олелия. Аз ще ви кажа къде ще я намерите, инспекторе. На канапето на мис Емили Скинър! Вземете отпечатъци от пръстите ѝ, ако не ми вярвате, но ще се убедите, че съм права! Две хитри крадли, такива са Скинърви — и несъмнено съучастнички с някой хитър посредник или пласьор на крадени вещи, или как го наричат там. Но този път те няма да се измъкнат! Няма да позволя да се поставя под съмнение честността на едно селско момиче! Гледис Холмс е честна и чиста и всички ще узнаят това! Приятен ден!

Мис Марпъл излезе, преди инспектор Слак да успее да се окопити.

— Бре! — промърмори той. — Дали е права?

Скоро се убеди, че и този път мис Марпъл е права.

Полковник Мелчет поздрави Слак за умениято му, а мис Марпъл покани Гледи на чай с Една и ѝ говори сериозно да се установи на постоянна работа, когато си намери такава.

СЛУЧАЯТ С ПАЗАЧКАТА

— Е — запита доктор Хейдок пациентката си, — как сте днес?
Мис Марпъл му се усмихна вяло от възглавниците си.

— Откровено казано, струва ми се, че съм по-добре — призна тя, — но се чувствам ужасно потисната. Все още не мога да се отърся от мисълта, че щеше да бъде много по-добре, ако бях умряла. В края на краищата аз съм стара жена. Никому не съм нужна и никой не го е грижа за мен.

Доктор Хейдок я прекъсна с обичайната си рязкост:

— Да, да, типична реакция след такъв грип. На вас ви трябва нещо ободрително. Някакво тонизиращо психиката средство.

Мис Марпъл въздъхна и поклати глава.

— И аз — продължи доктор Хейдок — ви нося такова лекарство!
— Той захвърли на леглото един дълъг плик. — Тъкмо като за вас. Гатанка по ваш вкус.

— Гатанка ли? — мис Марпъл изглеждаше заинтересувана.

— Мой литературен труд — обясни докторът, поизчервявайки се.
— Опитах се да направя нещо като разказ. „Той каза“, „тя рече“, „помисли си момичето“ и прочее. Фактите в разказа са действителни.

— Но защо да е гатанка? — попита мис Марпъл.

Доктор Хейдок се ухили.

— Защото вие трябва да я решите. Искам да видя дали сте толкова умна, колкото се представяте.

И след тази последна стрела си тръгна.

Мис Марпъл взе ръкописа и зачете.

— А къде е булката? — запита мис Хармън весело.

Цялото село гореше от любопитство да види богатата и красива млада невяста, която Хари Лакстън си бе довел от чужбина. Всички си мислеха снизходително, че Хари — безпътен млад хаймана — си е намерил късмета. Всички бяха проявявали снизхождение към Хари.

Дори собствениците на прозорци, които си бяха патили от безразборното използване на прашката му, омекваха и възмуцението им се стапяше, когато малкият Хари изказваше смирено съжалението си. Той бе чупил прозорци, плякосвал овощни градини, ловил контрабандно зайци, а после задлъжня, заплете се с дъщерята на местния тютюнопродавец, разплете се, изпратиха го в Африка и селото в лицето на разни стареещи моми мърмореше снизходително: „Ех, какво да го правиш! Луда глава! Но ще миряса!“.

И ето че сега, както и можеше да се очаква, блудният син се бе завърнал, само че не злочест, а като победител. На Хари му бе „потръгнало“, както се казва. Бе се стегнал, работил усърдно и накрая се бе запознал и ухажвал с успех едно младо момиче от англо-френско потекло, собственица на значително състояние.

Хари можеше да заживее в Лондон или да си купи имение в някое богато графство с изобилие от дивеч, ала предпочете да се върне в оная част от света, където беше родното му място. И там по най-романтичен начин закупи изоставеното имение, в чиято вдовишка къща бе прекарал детството си.

Кингсдийн хаус пустееше от близо седемдесет години и постепенно бе изпаднала в разруха. В единственото ѝ обитаемо кътче живееха възстар пазач и жена му. Сградата беше просторна, непривлекателна, внушителна, градините ѝ — буренясали, а дърветата я обграждаха така, че приличаше на мрачна магьосническа бърлога.

Вдовишката къща беше приятна, непретенциозна постройка и няколко години я бе държал под наем майор Лакстън, бащата на Хари. Като хлапак Хари бе скитал из Кингсдийнското имение и познаваше всяка педя от гъстите гори, а самата стара къща винаги го бе омайвала.

Майор Лакстън бе умрял преди няколко години, тъй че можеше да се сметне, че Хари няма никакви връзки, заради които да се върне — и все пак Хари доведе невястата си в дома, където бе прекарал детството си. Порутената стара Кингсдийн хаус бе съборена. Цяла армия от строители и предприемачи нахълта в мястото и за удивително кратко време — ето такива чудеса върши богатството — се издигна новата къща, бяла и блестяща сред дърветата.

След това дойде пълчище градинари, а подире им — шествие от мебелни фургони.

Къщата беше готова. Пристигнаха и слуги. Накрая една скъпа лимузина стовари на парадния вход Хари и мисис Хари.

Селото се втурна да прави визити и мисис Прайс, която имаше най-голямата къща и се смяташе за водачка на местното общество, разпрати покани за приема за „запознаване с невестата“.

Той беше голямо събитие. Някои дами носеха за случая нови рокли. Всички бяха развълнувани, любопитни, жадни да видят това митично същество. Казваха, че всичко било като в приказка!

Мис Хармън, загоряла, здрава мома, подхвърли въпроса си, докато си пробиваше път през вратата на претъпканата гостна. Дребната мис Брент, мършава, свадлива мома, изчурулика развълнувано сведенията.

— Ох, скъпа, колко е очарователна. Такива мили обноски. И толкова млада. Знаеш ли, право да ти кажа, просто ме хваща завист, като гледам момиче, което си има всичко. Хубава външност, пари и възпитание... много изискана, няма нищо банално у нея... а милият Хари е толкова нежен към нея.

— Ами — възрази мис Хармън, — още е много рано да се съди! Тънкият нос на мис Брент потръпна съчувствено.

— О, боже мой, наистина ли мислиш, че...

— Всички знаем що за стока е Хари — изтъкна мис Хармън.

— Знаем какъв беше! Но се надявам сега...

— Ех — каза мис Хармън, — мъжете са си все същите. Разпуснатият измамник си остава такъв за цял живот. Познавам ги аз.

— Горкото младо момиче. — Мис Брент изглеждаше сега много по-доволна. — Да, предполагам, че ще си има ядове с него. Някой трябва да я предупреди. Интересно дали е чула нещо за старата история? Според мен би било много несправедливо да не знае нищо. Дори много опасно. Особено когато в селото има само една аптека.

Защото сега дъщерята на някогашния тютюнопродавец беше омъжена за мистър Едж, аптекаря.

— Много по-хубаво ще бъде — вметна мис Брент, — ако мисис Лакстън си купува лекарства от Бутс в Мъч Бенъм.

— Според мен — каза мис Хармън, — Хари Лакстън сам ще предложи това.

И двете пак се спогледаха многозначително.

— Аз мисля обаче — рече мис Хармън, — че тя непременно трябва да узнае.

— Зверове! — възмущаваше се Кларис Вейн пред чичо си, доктор Хейдок. — Някои хора са същински зверове!

Той я гледаше с любопитство.

Тя беше високо, чернокосо момиче, хубаво, топлосърдечно и импулсивно. Сега големите ѝ кестеняви очи пламтяха от възмущение, когато казваше:

— Всички тия злобарки... какво ли не разправят... какво ли не подмятат.

— За Хари Лакстън ли?

— Да, за любовната му история с дъщерята на тютюнопродавеца.

— А, тази ли била работата! — Докторът повдигна рамене. — Сума млади мъже си имат такива истории.

— Разбира се, че ще си имат. Но всичко това е минало-заминало. Защо непрекъснато го натякват? И то след толкова години? Като вампири, които се хранят с трупове.

— Сигурно, мила, така ти се струва на теб. Но, виждаш ли, тук хората нямат за кой знае какво да говорят, затова според мен са склонни да се занимават със стари истории. Но ми е любопитно да разбера защо това те разстройва толкова много?

Кларис Вейн прехапа устна и се изчерви. Със странно глух глас каза:

— Те... те изглеждат толкова щастливи. Имам предвид Лакстънови. Млади са, обичат се и всичко е толкова прекрасно. Вбесявам се, като си помисля, че тровят живота им с шушукания, подмятания, злословия и всякакви гадости.

— Хъм. Разбирам.

— Аз току-що разговарях с него — продължи Кларис. — Той е толкова щастлив, разпален, развълнуван и... да, радостен, че мечтите му са се сбъднали и е преустроил Кингсдийн. За всичко това е като дете. А тя... предполагам, че през целия си живот не е страдала от нищо. Винаги е имала всичко. Ти вече я видя. Какво мислиш за нея?

Докторът не отговори веднага. За други Луиз Лакстън може да беше обект на завист. Разглезена галеница на съдбата. На него тя само напомняше рефрена на една популярна песен, която бе чувал преди много години: „Горкото богато момиченце...“.

Дребна, нежна фигура, със светлоруса коса, падаща на плътни къдрици около лицето ѝ, с големи, замечтани сини очи.

Луиз беше малко умърлушена. Дългият поток от поздравления я бе уморил. Тя чакаше час по-скоро да си тръгнат. Може би Хари щеше да каже това след малко. Тя го гледаше изкосо. Толкова висок и широкоплещест, толкова пламенен, а този ужасен, скучен прием явно му правеше удоволствие.

Горкото богато момиченце...

— Уф! — Това беше въздишка на облекчение.

Хари се обърна и погледна насмешливо жена си. Те се прибираха с кола от приема.

— Мили — каза тя, — такъв ужасен прием!

Хари се засмя.

— Да, много ужасен. Но не се измъчвай, скъпа моя. Знаеш, че беше необходим. Всички тези дърти кокошки ме познаваха, когато живеех тук като дете. Щяха да бъдат страшно огорчени, ако не им се дадеше възможност да те огледат отблизо.

Луиз направи гримаса.

— Нужно ли е да виждаме толкова много хора?

— Какво? О, не. Ще дойдат, ще направят официални посещения с покани, а ти ще върнеш визитите им и след това не ще е нужно повече да му береш грижа. Ще можеш да посрещаш приятелките си и да вършиш каквото си искаш.

След минута-две Луиз запитва:

— Не живее ли тук поне един забавен човек?

— О, да. Местните аристократи. Макар че и те може да ти се сторят малко скучни. Интересуват се главно от цветя, кучета и коне. Ти ще се занимаваш с езда, разбира се. Това ще ти доставя удоволствие. В Еглинтън има един кон, който искам да видиш. Красиво животно, отлично дресирано, без никакви недостатъци, кипи от енергия.

Колата намали скорост, за да завие към вратите на Кингсдийн. Хари завъртя кормилото и изруга, когато една чудновата фигура изскочи на средата на пътя и той насмалко не я блъсна. Тя стоеше там, размахваше пестник и крещеше след тях.

Луиз се вкопчи за ръката му.

— Коя е тази... тази ужасна старица?

Челото на Хари помрачня.

— Това е старата Мъргатройд. Тя и мъжът ѝ бяха пазачи в старата къща. Прекараха там близо трийсет години.

— Защо ти размахва юмрук?

Лицето на Хари почервеня.

— Тя... е, негодуваше, че съборих къщата. И аз я уволних, разбира се. Мъжът ѝ умря преди две години. Казват, че след смъртта му малко е откачила.

— Дали... дали... не гладува?

Представите на Луиз бяха мъгляви и малко мелодраматични. Богатството ѝ пречеше да има досег с действителността.

Хари се засегна.

— Боже господи! Как можеш да си помислиш такова нещо, Луиз! Аз ѝ отпуснах пенсия, разбира се — и то доста голяма! Осигурих ѝ ново жилище и какво ли не още.

Луиз запита озадачена:

— Тогава защо се сърди?

Хари се намръщи.

— Е, отде да зная? Просто лудост! Тя обичаше къщата.

— Но къщата беше развалина, нали?

— Не ще и дума... разпадаше се... покривът течеше... беше опасно да се живее там. Предполагам, че през цялото време тя е имала голямо значение за нея. Прекарала е там дълги години. Ох, не знам. Мисля, че старата вещица се е побъркала.

Луиз каза разтревожено:

— Тя... тя май ни прокле. Ох, Хари, дано да греша.

На Луиз се струваше, че новият ѝ дом е опетнен и заразен от злобната фигура на една луда старица. Когато излизаше с колата, когато яздеше, когато се разхождаше с кучетата, винаги я причакваше

същата фигура. Приведена, нахлупила омачкана шапка върху тънки кичури желязно сива коса, тя бавно мърмореше клетви.

Луиз започна да си мисли, че Хари е прав — старата жена е луда. Но това не облекчаваше положението. Мисис Мъргатройд всъщност никога не идваше в къщата, нито си служеше с определени заплахи, нито прибягваше до насилие. Свитата ѝ фигура стоеше винаги точно пред вратите. Да се обърнат към полицията би било безполезно, пък и Хари Лакстън не беше склонен да се действа по този начин. Така, казваше той, старата гадина ще спечели симпатиите на местното население. Той се отнасяше по-леко към въпроса, отколкото Луиз.

— Не се безпокой за това, мила. Тези глупави клетви ще ѝ омръзнат. Вероятно само опитва докъде ще стигне търпението ни.

— Не е така, Хари. Тя... тя ни мрази! Чувствам това. Тя... тя ни желае злото.

— Но не е магьосница, мила, макар и да изглежда такава! Не бъди толкова черногледа.

Луиз замълча. Сега, когато бе минало първоначалното вълнение от настаняването, тя се чувстваше странно самотна и бездейна. Беше свикнала на живота в Лондон и Ривиерата. Не познаваше английския провинциален живот и нямаше вкус към него. Не разбираше от градинарство, познаваше само последното действие — брането на цветята. Не обичаше кучетата. Съседите, които срещаше, я отегчаваха. Най-голямо удоволствие ѝ правеше ездата, понякога с Хари, а когато той беше зает из имението, сама. Препускаше през горите и по междуселските пътища, наслаждавайки се на леката стъпка на хубавия кон, който Хари ѝ бе купил. Но дори Принц Хал, много чувствителен кестеняв кон, се плашеше, когато минаваше с господарката си край прегърбената фигура на злобната старица.

Един ден Луиз се престаши. Излезе на разходка. Мина покрай мисис Мъргатройд, преструвайки се, че не я забелязва, ала изведнъж свърна обратно и тръгна право към нея. Попита малко задъхано:

— Какво има? Какво става? Какво искате?

Старата жена замига към нея. Тя беше с лукаво, мургаво циганско лице, тънки кичури желязно сива коса и сълзливи, подозрителни очи. Дали не пие, запита се Луиз.

Старицата заговори със стенещ, но заплашителен глас:

— Какво искам ли, питате? Какво наистина! Това, което ми бе отнето. Кой ме изгони от Кингсдийн хаус? Аз живях там като момиче и зряла жена близо четирийсет години. Злодеяние беше изгонването ми оттам и затова зло ще сполети и теб, и него!

Луиз каза:

— Вие си имате много хубава къщичка и...

Но внезапно млъкна. Старицата вдигна ръце и закрещя:

— Каква ми е ползата от това? Искам си моето място и моето огнище, край което седях толкова години. А колкото до вас и него, казвам ви, няма да имате щастие в хубавата ви нова къща. Черна мъка ще ви сполети! И мъка, и смърт, и моето проклятие. Да изгние прекрасното ви лице!

Луиз се отвърна и побягна, като се препъваше. Мислеше си: „Трябва да се махна оттук! Трябва да продадем къщата! Трябва да заминем“.

В момента такова разрешение ѝ се струваше лесно. Но пълното неразбиране на Хари я смая. Той възкликна:

— Да напуснем това място? Да продадем къщата? Заради заплахите на една смахната бабишкера? Ти трябва да си полудяла.

— Не, не съм. Но тя... тя ме плаши. Зная, че ще се случи нещо.

— Остави мисис Мъргатройд на мен — каза Хари Лакстън мрачно. — Аз ще я укротя!

Между Кларис Вейн и младата мисис Лакстън бе възникнало приятелство. Двете момичета бяха почти връстници, макар и различни по характер и по вкусове. Луиз намери успокоение в компанията на Кларис. Кларис беше толкова самоуверена, толкова смела. Луиз зачекна въпроса за мисис Мъргатройд и нейните заплахи, но Кларис, изглежда, смяташе това повече за досадно, отколкото страшно.

— Толкова е глупаво — рече тя. — И наистина много неприятно за вас.

— Знаете ли, Кларис, аз... понякога много ме е страх. Сърцето ми подскача ужасно.

— Глупости, не бива да се разстройвате от такива нелепости. Скоро ще ѝ омръзне.

Луиз помълча минута-две.

— Какво има? — попита Кларис.

Луиз мълча още една минута, след което отвърна разпалено:

— Аз мразя това място! Мразя да съм тук. И горите, и тази къща, и ужасната нощна тишина, и страшния крясък на бухалите. Ох, и хората, и всичко.

— Хората ли? Кои хора?

— Хората в селото. Тези стари моми, които само ме следят и клюкарстват.

— Какво разправят? — запитва Кларис рязко.

— Не знам. Нищо особено. Но са лоши по душа. Когато разговаряш с тях, чувстваш, че не можеш да се довериш никому... абсолютно никому.

— Забравете ги — отсече Кларис. — Те се занимават само със сплетни. И повечето гадости, които разправят, са просто техни измислици.

— Аз не исках да дойдем тук — каза Луиз. — Но Хари обожава това място. — Гласът ѝ омекна.

„А колко ли обожава тя Хари!“ — помисли си Кларис. После каза внезапно:

— А сега трябва да си вървя.

— Ще ви закарам до вас с колата. Ще ви чакам скоро да дойдете пак.

Кларис кимна. Луиз се почувства успокоена от посещението на новата си приятелка. Хари беше доволен, като я видя по-весела, и оттогава я караше да кани Кларис по-често къщи.

Един ден той каза:

— Имам добра новина за теб, мила.

— О, каква?

— Оправих мисис Мъргатройд. Знаеш ли, тя има син в Америка. Та уредих да замине при него. Ще ѝ платя пътя.

— Ох, Хари, но това е чудесно! Вярвам, че в края на краищата може да обикна Кингсдийн.

— Да го обикнеш ли? Та той е най-чудното място на света!

Луиз леко потръпна. Не можеше да се отърси така лесно от суеверния си страх.

Ако жените в Сейнт Мери Мийд се бяха надявали да имат удоволствието да осведомят булката за миналото на нейния съпруг, това удоволствие им бе отнето от бързото действие на самия Хари Лакстън.

Мис Хармън и Кларис Вейн бяха в аптеката на мистър Едж, откъдето едната купуваше нафталин, а другата пакетче борова киселина, когато влязоха Хари Лакстън и жена му.

След като поздрави двете дами, Хари се обърна към тезгяха и тъкмо когато искаше четка за зъби, се спря напред дума и възкликна радостно:

— Охо, охо, кого виждам! Бела била тук.

Мисис Едж, която бе изскочила от задната всекидневна да помогне в обслужването на клиентите, го дари с весела, сияйна усмивка, с която разкри големите си бели зъби. Някога чернокосо, красиво момиче, тя все още беше сравнително хубава жена, макар и напълняла и със задебелили черти на лицето; но големите ѝ кестеняви очи бяха изпълнени с топлота, когато отвърна:

— Да, Бела, мистър Хари, и ми е приятно, че ви виждам след толкова години.

Хари се обърна към жена си.

— Бела ми е стара изгора, Луиз — обясни той. — Бях влюбен до уши в нея, нали, Бела?

— Поне така казвахте вие — отвърна мисис Едж.

Луиз се засмя и рече:

— Мъжът ми е много щастлив, че вижда отново всичките си стари приятели.

— Ех — въздъхна мисис Едж, — и ние не сме ви забравили, мистър Хари. Струва ни се като приказка, като си помислим, че се оженихте и си построихте нова къща на мястото на оная стара развалина Кингсдийн хаус.

— Ти изглеждаш много добре, просто цъфтиш — подхвърли Хари, а мисис Едж се засмя и каза, че всичко е наред, а ще вземе ли четката за зъби?

Кларис, виждайки смаяното изражение върху лицето на мис Хармън, си помисли ликуващо: „О, браво, Хари. Ти им подложи динена кора“.

Доктор Хейдок каза рязко на племенницата си:

— Какви са тези дивотии за старата мисис Мъргатройд: че се въртяла около Кингсдийн, размахвала юмрук и проклинала новия ред там?

— Не са дивотии. Напълно вярно е. Това разстройва много Луиз.

— Кажи ѝ, че няма защо да се безпокои. Когато Мъргатройдови бяха пазачи, все одумваха мястото... стояха само защото Мъргатройд пиеше и не можеше да си намери друга работа.

— Ще ѝ кажа — отвърна Кларис колебливо, — но мисля, че тя няма да ти повярва. Старата просто крещи от злоба.

— Тя обичаше Хари като дете. Не мога да я разбера.

— Е, добре — каза Кларис, — те скоро ще се отърват от нея. Хари ѝ плаща пътя до Америка.

Три дена по-късно Луиз бе изхвърлена от коня си и загина.

Двама души от един хлебарски фургон бяха свидетели на злополуката. Те видяха как Луиз излезе с коня от пътната врата, видяха как старата жена изскочи и застана на пътя, като размахваше ръце и крещеше, видяха как конят се изправи на задните си крака, кривна и после препусна като луд по пътя, премятайки Луиз Лакстън над главата си.

Единият от тях застана над изпадналата в безсъзнание фигура, без да знае какво да прави, а другият хукна към къщата да потърси помощ.

Хари Лакстън дойде тичешком с мъртвешки бледо лице. Откачиха една от вратите на фургона и пренесоха с нея Луиз до къщата. Тя умря, без да дойде в съзнание, още преди идването на доктора.

(Край на ръкописа на доктор Хейдок)

Когато доктор Хейдок пристигна на другия ден, със задоволство забеляза, че бузите на мис Марпъл бяха поруменели и в държането ѝ имаше явно повече живот.

— Е — попита той, — какво е решението?

— Каква е загадката, доктор Хейдок? — запита на свой ред мис Марпъл.

— Ох, уважаема лейди, нужно ли е да ви казвам?

— Струва ми се — рече мис Марпъл — странно поведението на пазачката. Защо се е държала по такъв необикновен начин? Хората наистина не обичат да бъдат изгонвани от старите им домове. Но Кингсдийн хаус не е бил неин дом. Всъщност тя се е оплаквала и роптала още докато е била там. Да, наистина изглежда много подозрително. Какво стана впрочем с нея?

— Офейка в Ливърпул. Злополуката я уплаши. Мисля, че ще чака там парахода си.

— Всичко е много удобно за някого — каза мис Марпъл. — Да, мисля, че „Загадката за поведението на пазачката“ може да бъде решена много лесно. Подкуп, нали?

— Това ли е вашето решение?

— Е, щом е било неестествено да се държи по такъв начин, тогава трябва да е „разигравала сцена“, както се казва, а това значи, че някой ѝ е платил да го прави.

— И вие знаете кой е бил този някой?

— Е, мисля, че зная. Пак за пари, предполагам, и винаги съм забелязвала, че мъжете са склонни да харесват един и същ тип.

— Не разбирам.

— Не, не, всичко е ясно. Хари Лакстън е харесвал Бела Едж, чернокоса, жизнен тип жена. Вашата племенница Кларис е същата. Но горката съпруга е била от съвсем друг тип — руса и привързана, съвсем не неговият тип. Вероятно се е оженил за нея единствено заради парите ѝ. И я е убил пак заради парите ѝ!

— Думата „убил“ ли употребявате?

— Да, той е тъкмо такъв човек. Привлекателен за жените и абсолютно безскрупулен. Предполагам, че е искал да вземе парите на жена си и да се ожени за вашата племенница. Е, може да са го видели да разговаря с мисис Едж. Но мисля, че тя вече не го е привличала. Предполагам обаче, че заради собствените си цели е накарал тази нещастна жена да си помисли, че изпитва влечение към нея. Сигурно скоро е започнал да я върти на пръста си.

— Как точно е убил жена си според вас?

Мис Марпъл се втренчи за няколко минути пред себе си със замечтани сини очи.

— Всичко е било много добре съгласувано по време, така че хлебарският фургон да бъде там. Хлебарите видели старата жена и разбира се, си обяснили уплахата на коня именно с това. Но лично аз смятам, че е била употребена пневматична пушка или може би прашка — Хари си служеше добре с прашка. Да, точно когато конят минавал през пътната врата. Конят хукнал, разбира се, и изхвърлил мисис Лакстън.

Тя помълча навъсена.

— Можела е да загине при падането. Но той не бил сигурен, че ще стане така. А изглежда, е човек, който крои плановете си грижливо и не оставя нищо на случайността. В края на краищата мисис Едж е имала възможност да го снабди с нещо подходящо, без мъжът ѝ да узнае. Иначе защо Хари ще я задява? Да, мисля, че е имал под ръка някакъв силен медикамент, който е успял да даде на жена си преди вашето пристигане. Защото ако една жена бъде изхвърлена от коня си, претърпи сериозни наранявания и умре, без да дойде в съзнание... е, обикновено лекарят няма да се усъмни в нищо, нали? Ще припише смъртта на шок или нещо друго.

Доктор Хейдок кимна.

— Как се усъмнихте? — попита мис Марпъл.

— Това не се дължи на някаква особена моя проникателност — заяви доктор Хейдок. — Просто на един банален, всеизвестен факт: един убиец е толкова доволен от своето умение, че не се пази както трябва. Тъкмо когато казвах няколко утешителни думи на опечаления съпруг — а много съжалявах този човек — и той се тръшна на канапето да изиграе една малка комедия, от джоба му падна спринцовка. Той я грабна, но изглеждаше толкова уплашен, че се замислих. Хари Лакстън не употребяваше лекарства; той беше в цветущо здраве; тогава за какво му е била нужна спринцовка? Извърших аутопсията с оглед на известни предположения. Открих строфантин. Останалото беше лесно. Лакстън притежаваше строфантин, а Бела Едж, разпитана от полицията, не издържа и призна, че му го е дала. И накрая старата мисис Мъргатройд също призна, че Хари Лакстън я карал да разиграва номера с проклятията.

— А вашата племенница оправи ли се?

— Да, изпитваше влечение към този човек, но се опомни.

Докторът взе ръкописа си.

— Пиша ви отличен, мис Марпъл... отличен и на мен за моята рецепта. Вие, изглежда, почти сте се оправили.

АПАРТАМЕНТЪТ НА ТРЕТИЯ ЕТАЖ

— Дявол да го вземе! — изруга Пат.

Със задълбочаваща се бръчка на челото тя ровеше трескаво в копринената дреболия, която наричаше вечерна чанта. Двама млади мъже и едно друго момиче я гледаха тревожно. Всички те стояха пред заключената врата на апартамента на Патриша Гарнет.

— Няма смисъл — каза Пат. — Не е тук. А какво ще правим сега?

— Какво е животът без секретен ключ? — промърмори Джим Фокнър.

Той беше нисък, широкоплещест млад човек с добродушни сини очи.

Пат се нахвърли ядно върху него.

— Не се шегувай, Джими. Това е сериозно.

— Погледни пак, Пат — обади се Донован Бейли. — Трябва да е там някъде.

Той имаше ленив, приятен глас, който подхождаше на мършавата му, мрачна фигура.

— Ако си го извадила от ключалката — обади се другото момиче, Милдред Хоуп.

— Разбира се, че го извадих — каза Пат. — Мисля, че го дадох на един от двама ви. — Нахвърли се обвинително върху мъжа. — Казах на Донован да го вземе.

Но не можа да намери толкова лесно изкупителна жертва. Донован опроверга това енергично, а Джими го подкрепи.

— Видях лично, че го сложи в чантата си — рече Джими.

— Е, тогава някой от вас го е изтървал, когато вдигахте чантата ми. Аз я изпуснах веднъж-дваж.

— Веднъж-дваж ли! — възкликна Донован. — Ти я изпусна най-малко десетина пъти, а и все я забравяше.

— Не мога да проумея, защо всичко непрекъснато изпада от нея — каза Джими.

— Въпросът е... как ще влезем? — обади се Милдред.

Тя беше разумно момиче, което не говореше празни приказки, ала не толкова привлекателно, колкото импулсивната и нервна Пат.

И четиримата гледаха тъпо заключената врата.

— Не може ли портиерът да помогне? — подхвърли Джими. — Дали няма шперц или нещо подобно?

Пат поклати глава. Имаше само два ключа. Единият беше вътре в апартамента, окачен в кухнята, а другият беше — или би трябвало да бъде — в обруганата чанта.

— Поне апартаментът да беше на партера — простена Пат. — Можехме да счупим прозореца или да направим нещо друго. Донован, искаш ли да изиграеш ролята на крадец, който се вмъква чрез катерене?

Донован отказа категорично, но учтиво, да бъде такъв крадец.

— С апартамент на четвъртия етаж е доста рисковано — каза Джими.

— Или стълбата за бягство при пожар? — подхвърли Донован.

— Няма такава.

— А би трябвало да има — рече Джими. — Пететажна сграда трябва непременно да има такава стълба.

— Не се съмнявам — каза Пат. — Но това няма да ни помогне. Как ще вляза изобщо в апартамента си?

— Няма ли нещо, каквото и да е? — запита Донован. — Нещо, с което търговците изпращат нагоре котлети и брюкселско зеле?

— Служебният асансьор — отвърна Пат. — О, да, но той е само нещо като телена кошница. Ох, почакайте... знам. Какво ще кажете за асансьора за изкачване на въглища?

— Виж, това е идея — рече Донован.

Милдред подхвърли нещо обезсърчаващо.

— Той ще е заключен — рече тя. — В кухнята на Пат, отвътре.

Ала идеята бе моментално отхвърлена.

— Вярвате ли? — каза Донован.

— Не и в кухнята на Пат — обади се Джими. — Пат никога не заключва както трябва.

— Мисля, че не е заключен — каза Пат. — Тази сутрин изнесох кофата за смет и съм сигурна, че след това не го заключих и мисля, че оттогава не съм се приближавала до него.

— Е — каза Донован, — това обстоятелство ще ни бъде много полезно тази вечер, но все пак, млада Пат, позволи ми да ти изтъкна, че твоята привична небрежност те излага на произвола на крадци всяка нощ.

Пат не обърна внимание на тези предупреждения.

— Елате — викна тя и затича надолу по стъпалата.

Другите я последваха. Пат ги поведе през една тъмна ниша, явно претъпкана с детски колички, и през друга врата в шахтата на апартаментите, а после към необходимия асансьор. В момента в него имаше една кофа за смет. Донован я вдигна и стъпи предпазливо на платформата на нейното място. Сбърчи нос.

— Малко смърди — забеляза той. — Но какво от това? Сам ли да се впусна в тази рискована авантюра, или някой ще дойде с мен?

— Аз също ще дойда — заяви Джими. Той застана до Донован. — Предполагам, че асансьорът ще ме издържи — добави неуверено.

— Ти не можеш да тежиш повече от един тон въглища — обади се Пат, която никога не бе разбирала много от таблицата за мерки и теглилки.

— Така или иначе скоро ще разберем — каза Донован весело, дърпайки въжетото.

Със скърцане те изчезнаха от погледите.

— Тази пущина вдига ужасен шум — забеляза Джими, докато се движеха нагоре през мрака. — Какво ли ще си помислят хората в другите апартаменти?

— Вероятно за духове или крадци — отвърна Донован. — Дърпането на това въже е бая трудна работа. Портиерът във Фрайърс Меншънс върши повече работа, отколкото предполагам. Слушай, Джими, стари синко, броиш ли етажите?

— О, господи! Не. Забравих.

— Е, аз пък ги броя, и добре, че го върша. Сега минаваме покрай третия етаж. Следващият е нашият.

— И сега, предполагам — промърмори Джими, — ще видим, че все пак Пат е заключила вратата.

Но тези опасения се оказаха неоснователни. Дървената врата се отвори само с едно докосване и Донован и Джими се озоваха в мастиленочерния мрак на кухнята на Пат.

— Трябваше да имаме фенерче за тази смотана нощна работа — обясни Донован. — Доколкото познавам Пат, всичко е на пода и ще изпочупя сума съдове, докато се добера до електрическия ключ. Не мърдай отгук, Джими, докато не запаля осветлението.

Той опипваше предпазливо пътя си по пода, измърмори ядно: „Дявол да го вземе!“, когато един ъгъл на кухненската маса го смушка неочаквано в ребрата. Посегна за електрическия ключ и след миг още едно: „Дявол да го вземе!“ излетя от мрака.

— Какво има? — попита Джими.

— Осветлението не може да се запали. Предполагам, че крушката е калпава. Почакай за момент. Ще запаля осветлението във всекидневната.

Всекидневната имаше врата точно от другата страна на коридора. Джими чу Донован да излиза през вратата и след малко до него достигнаха нови приглушени ругатни. Самият той се запромъква предпазливо през кухнята.

— Какво има?

— Не знам. Като че ли стаите са омагьосани нощем. Всичко, изглежда, е на друго място. Столовете и масите са там, където най-малко ги очакваш. Ох, по дяволите! Ето още един!

Но в този момент за щастие Джими успя да налучка ключа за електрическото осветление и го натисна. След още една минута двамата млади мъже се загледаха един друг с мълчалив ужас.

Тази стая не беше всекидневната на Пат. Те се намираха в друг апартамент.

Преди всичко стаята беше десетина пъти по-претърпкана от тази на Пат, което обясняваше жалкото объркване на Донован, когато се блъсна няколко пъти в столове и маси. В средата на стаята стоеше голяма кръгла маса с покривка от дебело сукно, а на прозореца имаше аспидистра^[1]. Фактически това беше стая, с чийто собственик младите мъже сигурно трудно биха се обяснили. С безмълвен ужас те се втренчиха в масата, на която лежеше купчинка писма.

— Мисис Ърнестин Грант — произнесе глухо Донован, като ги вдигна и прочете името. — Олеле! Мислиш ли, че ни е чула?

— Чудно би било да не ни е чула — каза Джими. — Като се има предвид езикът ти и как се блъскаш в мебелите. Ела, за бога, бързо да се махаме отгук.

Угасиха бързо осветлението и се върнаха обратно на пръсти при асансьора. Джими въздъхна облекчено, когато се озоваха отново в крепостта на дълбините му без никакво друго произшествие.

— Обичам жената да спи добре, дълбоко — изказа се той одобрително. — Мисис Ърнестин Грант има това качество.

— Сега разбирам — каза Донован — защо сбъркахме етажа. В оная шахта тръгнахме от сутерена. — Той дръпна въжето и асансьорът се стрелна нагоре. — Този път няма да сбъркаме.

— Искрено се надявам да бъде така — каза Джими, когато се озова в друго тъмно празно пространство. — Нервите ми няма да издържат на повече шокове от този род.

Ала не се наложи по-нататъшно нервно напрежение. Още първото щракване на лампата показва, че са в кухнята на Пат, а след още една минута отвориха входната врата и пуснаха двете момичета, които чакаха отвън.

— Много се забавихте — промърмори Пат. — С Милдред чакаме тук от цяла вечност.

— Имаме премеждие — обясни Донован. — Можеха да ни завлекат в полицейския участък като опасни престъпници.

Пат бе минала във всекидневната, където запали осветлението и захвърли горната си дреха на канапето. Тя слушаше с жив интерес разказа на Донован за премеждията му.

— Радвам се, че не те е хванала — изказа се тя. — Сигурно е някоя дърта проклетия. Тази сутрин получих бележка от нея — искаше да се видим някога — имала да се оплаква от нещо — вероятно от пианото ми. Хора, които не обичат пиана над главите си, не трябва да идват да живеят в апартаменти. Я гледай, Донован, наранил си ръката си. Цялата е окървавена. Върви да я измиеш на чешмата.

Донован погледна учудено ръката си. Излезе покорно от стаята и след малко гласът му подвижна на Джими.

— Ало — отвърна другият, — какво има? Да не би да си се наранил сериозно?

— Изобщо не съм се наранявал.

В гласа на Донован имаше нещо толкова странно, че Джими го изгледа учудено. Донован протегна измитата си ръка и Джими видя, че няма никакъв белег или рана.

— Чудна работа — каза той, намръщвайки се. — Имаше доста много кръв. Отде е дошла? — И после изведнъж разбра това, което неговият по-схватлив приятел вече бе видял. — Дявол да го вземе, трябва да е от оня апартамент. — Спря се, обмисляйки възможностите, които се подразбираха от думите му. — Сигурен ли си, че е било... ъ-ъ... кръв? Че не е било боя?

Донован поклати глава.

— Да, кръв беше — отговори той и потръпна.

Спогледаха се. В главата на всеки от тях явно се бе мярнала една и съща мисъл. Джими пръв я изказа гласно.

— Слушай — подзе той неловко. — Не мислиш ли, че трябва да... ъ-ъ... да слезем отново... и да... ъ-ъ... огледаме? Да видим дали всичко е наред, разбираш ли?

— А момичетата?

— Няма да им кажем нищо. Пат ще си сложи престилка и ще ни направи омлет. Докато се чудят къде сме, ние вече ще сме се върнали.

— Е, добре, ела — каза Донован. — Май ще трябва да направим оглед. Според мен няма нищо нередно.

Ала в тона му липсваше убеденост. Качиха се на асансьора и слязоха на долния етаж. Налучкаха пътя си през кухнята без особено затруднение и отново запалиха осветлението във всекидневната.

— Трябва да е било тук — рече Донован, — тук... тук съм се изцапал с онова нещо. Не пипнах нищо в кухнята.

Огледа наоколо. Джими направи същото и двамата се намръщиха. Всичко изглеждаше подредено и нормално и на километри далеч от всякаква следа за насилие или кръв.

Внезапно Джими се сепна силно и улови приятеля си за ръката.

— Погледни!

Донован проследи сочещия му пръст и на свой ред възкликна. Изпод дебелите рипсени пердета се подаваше крак — женски крак в зееща лачена обувка.

Джими отиде до пердетата и ги дръпна рязко. На пода в нишата на прозореца лежеше свит на кълбо труп на жена, до него имаше лепкава тъмна локва. Жената беше мъртва, в това нямаше никакво съмнение. Джими понечи да я вдигне, ала Донован го спря.

— По-добре недей. До идването на полицията не трябва да се пипа.

— Полицията. Ох! Разбира се. Брей, Донован, каква ужасна работа. Коя е тя според теб? Мисис Ърнестин Грант?

— Изглежда, че е тя. Във всеки случай, ако в апартамента има някой друг, той добре се спотайва.

— Какво да правим сега? — запита Джими. — Да изтичаш да доведеш полицай или да позвъниш от апартамента на Пат?

— Мисля, че ще бъде най-добре да се позвъни. Ела, по-добре да се измъкнем от входната врата. Не може да изкараме цяла нощ в изкачване и слизане с този смрадлив асансьор.

Джими се съгласи. Точно когато минаваха през вратата, той се поколеба.

— Слушай, не мислиш ли, че един от нас трябва да остане — просто да държи под око всичко до идването на полицията?

— Да, мисля, че си прав. Ако останеш ти, аз ще изтичам да се обадя по телефона.

Той затича бързо нагоре по стълбата и натисна звънеца на горния етаж. Дойде да отвори Пат — много красива, със зачервено лице и готварска престилка. Очите ѝ се разшириха от изненада.

— Ти ли си? Но как... Донован, какво има? Случило ли се е нещо?

Той я улови за двете ръце.

— Всичко е наред, Пат... само че направихме неприятно откритие в долния апартамент. Една жена... мъртва.

— Ох! — изпъшка тя тихо. — Колко ужасно. Припадък ли е имала или нещо друго?

— Не. Изглежда... ъ-ъ... изглежда по-скоро, като че ли е била убита.

— Ох, Донован!

— Знаем. Много е гадно.

Ръцете ѝ все още бяха в неговите. Тя ги бе оставила така — дори се бе притиснала в него. Милата Пат... колко я обичаше той. А обичаше ли го тя? Понякога той си мислеше, че го обича. А понякога се страхуваше, че Джими Фокнър... Споменът как Джими чака търпеливо долу го накара да се сепне гузно.

— Пат, мила, трябва да телефонираме на полицията.

— Мосю е прав — произнесе някакъв глас зад него. — А докато чакаме полицаите да дойдат, вероятно ще мога да помогна с нещо,

макар и малко.

Те бяха стояли на вратата на апартамента и сега погледнаха към стълбищната площадка. На стълбата малко над тях стоеше някаква фигура. Тя тръгна надолу и влезе в полезрението им.

Стояха втренчени в някакъв дребен човек с много буйни мустаци и яйцевидна глава. Той носеше лъскав халат и бродирани пантофи. Поклони се галантно на Патриша.

— Мадмоазел — каза, — аз съм, както може би знаете, наемателят на горния апартамент. Обичам да бъда нависоко... заради въздуха... гледката над Лондон. Заемам апартамента под името мистър О'Конър. Но не съм ирландец. Имам друго име. Затова се осмелявам да се поставя на вашите услуги. Позволете ми. — Със замах извади визитна картичка и я подаде на Пат.

Тя я прочете.

— Мосю Еркюл Поаро. Ох! — Дъхът ѝ секна. — Известният мосю Поаро? Великият детектив? И наистина ще помогнете?

— Такова е намерението ми, мадмоазел. Аз почти предложих помощта си по-рано тази вечер.

Пат изглеждаше учудена.

— Чух ви, че обсъждате как да влезете в апартамента си. Аз съм много вещ в отварянето на ключалки. Разбира се, можех да ви отворя вратата, но се поколебах да предложа. Това щеше да събуди у вас сериозни подозрения към мен.

Пат се засмя.

— А сега, мосю — обърна се Поаро към Донован, — моля ви, влезте да телефонирате на полицията. Аз пък ще сляза в долния апартамент.

Пат се спусна с него по стълбата. Намериха Джими на пост и Пат му обясни присъствието на Поаро. Джими на свой ред обясни на Поаро преめждията си с Донован. Детективът слушаше внимателно.

— Вратата на асансьора била отключена, казвате? Озовали сте се в кухнята, но лампата не можела да се запали.

Той крачеше към кухнята, докато говореше. Пръстите му натиснаха електрическия ключ.

— Tiens! Voila qui est curieux!^[2] — възкликна, когато лампата светна. — Сега работи отлично. Чудя се...

Вдигна пръст да наложи тишина и се послуша. Слаб звук наруши тишината — звук на несъмнено хъркане.

— Аха! — каза Поаро. — *La chambre de domestique*.^[3]

Прекоси на пръсти кухнята и влезе в едно малко килерче, в което имаше друга врата. Отвори я и запали лампата. Помещението беше нещо като кучешка колибка, предназначена от строителите на апартаменти да подслонява човешко същество. Подовото пространство беше почти изцяло заето от леглото. На леглото лежеше по гръб румено момиче с широко отворена уста и кротко хъркаше.

Поаро угаси лампата и се отдръпна.

— Тя няма да се събуди — рече той. — Ще я оставим да спи до идването на полицията.

Върна се във всекидневната. Донован се бе присъединил към тях.

— Полицията ще дойде тук почти незабавно, казват — съобщи той задъхано. — Да не пипаме нищо.

Поаро кимна.

— Няма да пипаме — рече той. — Само ще гледаме.

Влезе в стаята. Милдред бе слязла с Донован и сега четиримата млади стояха на вратата и го гледаха с напрегнат интерес.

— Не мога да разбера едно, сър — каза Донован. — Щом като нито за момент не съм се приближавал до прозореца... отде е дошла кръвта по ръката ми?

— Млади приятелю, отговорът на този въпрос ви гледа право в лицето. Какъв цвят е покривката на масата? Червен, нали? И сигурно вие сте сложили ръката си на масата.

— Да, сложих я. Нима... — Той се спря.

Поаро кимна. Той се бе навел над масата. Посочи с ръка едно тъмно петно върху червеното.

— Тук е било извършено престъплението — обяви той тържествено. — Трупът е бил преместен след това.

После се изправи и огледа бавно стаята. Не помръдваше, не пипаше нищо, въпреки това четиримата чувстваха като че всеки предмет на това душно място издаваше тайната си на неговото наблюдателно око.

Еркюл Поаро кимна, сякаш доволен. От гърдите му се изтръгна лека въздишка.

— Разбирам — каза той.

— Какво разбирате? — попита Донован с любопитство.

— Разбирам — отговори Поаро — какво несъмнено сте чувствали — че стаята е претъпкана с мебели.

Донован се усмихна мрачно.

— Аз наистина се поблъсках — призна той. — Разбира се, всичко беше на различно място в сравнение със стаята на Пат и не можех да се ориентирам.

— Не всичко — каза Поаро.

Донован го изгледа въпросително.

— Искам да кажа — обясни Поаро извинително, — че някои неща са винаги на определено място. В блок с апартаменти вратата, прозорецът, камината са все на едно и също място в помещенията, които са едно под друго.

— Не е ли това сеене на корена му ряпа? — запита Милдред.

Тя гледаше Поаро с леко неодобрение.

— Човек трябва винаги да говори напълно точно. Това е една малка — как го казвате? — моя мания.

По стълбата се чу шум от стъпки и влязоха трима мъже. Те бяха полицейски инспектор, полицай и районният лекар. Инспекторът позна Поаро и го поздрави почти с уважение. После се обърна към другите.

— Искам показания от всекиго — подзе той, — но първо...

Поаро го прекъсна.

— Едно малко предложение. Да се върнем в горния апартамент и мадмоазел ще изпълни намерението си — да ни направи омлет. Аз лично имам страст към омлетите. После, мосю инспектор, когато свършите тук, ще се качите при нас и ще задавате колкото си искате въпроси.

Така и се разбраха и Поаро се качи с тях.

— Мосю Поаро — каза Пат, — според мен вие сте много мил човек. И ще имате прекрасен омлет. Аз наистина правя омлетите страшно добре.

— Това е хубаво. Някога, мадмоазел, аз обичах една красива английска девойка, която много приличаше на вас... но, уви! — не можеше да готви. Затова може би така стана по-добре.

В гласа му звучеше лека тъга и Джими Фокнър го изгледа с любопитство.

Щом се озоваха в апартамента обаче, той се постара да се харесва и да забавлява. Зловещата трагедия долу бе почти забравена.

Омлетът вече бе изконсумиран и похвален както се полага, когато се чуха стъпките на инспектор Райс. Той влезе, придружен от доктора, като бе оставил полицаия долу.

— Е, мосю Поаро — заговори той, — всичко изглежда ясно като бял ден... немного по вашему, макар че може би ще ни е трудно да заловим човека. Искам да чуя как е било направено откритието.

Донован и Джими заедно разказаха за вечерните събития. Инспекторът се обърна укорително към Пат.

— Не е трябвало да оставяте вратата на асансьора си незаключена, мис. В никой случай не е трябвало.

— Това няма да се повтори — каза Пат, потръпвайки. — Някой можеше да влезе и да ме убие като оная клета жена долу.

— Ах! Но те не са влезли по този начин — каза инспекторът.

— Бихте ли ни разказали отново какво сте открили? — обади се Поаро.

— Не знам дали е нужно... но на вас, мосю Поаро...

— Precisement^[4] — каза Поаро. — А тези млади хора... ще бъдат дискретни.

— Във всеки случай вестниците много скоро ще подушат — вметна инспекторът. — Всъщност няма никаква тайна в случая. Е, вярно, че мъртвата жена е мисис Грант. Накарах портиера да я разпознае. Жена на около трийсет и пет години. Седяла е до масата и е била застреляна с малокалибрен автоматичен пистолет, вероятно от човек, който е седял до масата срещу нея. Тя паднала напред и така кървавото петно се появило на масата.

— Но някой не би ли чул гърмежа? — запита Милдред.

— Пистолетът е бил снабден със заглушител. Не, нищо не бихте чули. Впрочем чухте ли как изпищя прислужницата, когато ѝ казахме, че господарката ѝ е мъртва? Не. Е, това показва колко малка е вероятността някой да чуе нещо.

— А прислужницата няма ли какво да разкаже? — запита Поаро.

— Излязла, понеже вечерта ѝ била свободна. Имала си ключ. Прибрала се към десет часа. Всичко било тихо. Помислила, че господарката ѝ си е легнала.

— Тогава не е ли погледнала във всекидневната?

— Да, занесла там писмата, пристигнали с вечерната поща, но не видяла нищо необикновено... както не са видели мистър Фокнър и мистър Бейли. Както виждате, убиецът е скрил трупа много умело зад пердетата.

— Но това е интересно, не мислите ли?

Гласът на Поаро беше много вежлив, но все пак в него имаше нещо, което накара инспекторът да вдигне бързо глава.

— Не е искал престъплението да бъде открито, докато не успее да се измъкне.

— Може би... може би... Но продължете каквото имате да казвате.

— Прислужницата излязла в пет часа. Докторът тук определя времето на смъртта — приблизително — преди около четири-пет часа. Така ли е?

Докторът, който не беше много словоохотлив човек, се задоволи да кимне утвърдително.

— Сега е дванадесет без десет. Точното време според мен може да се стесни до горе-долу определен час.

Инспекторът извади един смачкан лист.

— Намерихме това в джоба на роклята на покойната. Няма защо да се страхувате да го пипате. На него няма отпечатьци от пръсти.

Поаро приглади листа. Напряко, с дребни, добре подредени печатни главни букви, бяха написани няколко думи.

„ЩЕ ДОЙДА ДА ТЕ ВИДЯ ТАЗИ ВЕЧЕР В СЕДЕМ
И ПОЛОВИНА.“

ДЖ. Ф.

— Оставил е компрометиращ го документ — изказа се Поаро, връщайки листа.

— Е, не е знаел, че тя ще го сложи в джоба си — каза инспекторът. — Вероятно е мислил, че го е унищожила. Обаче имаме доказателство, че е бил предпазлив човек. Пистолетът, с който е била застреляна, намерихме под трупа... и пак няма пръстови отпечатьци. Обърсани са много грижливо с копринена носна кърпа.

— Откъде знаете — запита Поаро, — че е било копринена носна кърпа?

— Защото я намерихме — отговори инспекторът тържествуващо. — Накрая, докато е дърпал пердетата, трябва да я е изпуснал неусетно.

Той подаде една голяма бяла копринена носна кърпа — носна кърпа от добро качество. Не беше нужно инспекторът да насочва вниманието на Поаро към знаците в средата ѝ. Те бяха отбелязани много четливо. Поаро прочете името.

— Джон Фрейзър.

— Ето това е — каза инспекторът. — Джон Фрейзър — Дж. Ф. в бележката. Знаем името на човека, когото трябва да търсим, и съм сигурен, че когато научим нещичко за мъртвата жена и роднините ѝ се явят, скоро ще му хванем дирята.

— Учудвам се — рече Поаро. — Не, mon cher^[5], кой знае защо, аз не мисля, че лесно ще го откриете вашия Джон Фрейзър. Той е странен човек — предпазлив, щом като отбелязва носните си кърпи и избърсва пистолета, с който е извършил престъплението, и все пак непредпазлив, щом като загубва носната си кърпа и не потърсва едно писмо, което може да го инкриминира.

— Просто се е объркал — каза инспекторът.

— Възможно е — съгласи се Поаро. — Да, възможно е. И не са го видели да влиза в сградата?

— Има всякакви хора, които влизат и излизат по това време. Това са големи блокове. Предполагам, че никой от вас — обърна се едновременно към четиримата — не е видял някого да излиза от апартамента?

Пат поклати глава.

— Ние излязохме по-рано — около седем часа.

— Разбирам. — Инспекторът стана.

Поаро го изпрати до вратата.

— Като малка услуга може ли да огледам долния апартамент?

— О, разбира се, мосю Поаро. Знам какво мислят за вас в полицейското управление. Оставям ви един ключ. Аз имам два. В апартамента няма да има никого. Прислужницата отиде при някакви роднини, страхува се да остане тук сама.

— Благодаря ви — рече мосю Поаро. Върна се в апартамента замислен.

— Вие май не сте доволен, мосю Поаро? — подхвърли Джими.

— Не — отвърна Поаро. — Не съм доволен.

Донован го изгледа с любопитство.

— Какво... какво ви безпокои?

Поаро не отговори. Мълча минута-две, намръщен, сякаш потънал в размисъл, после внезапно раздвижи нетърпеливо раменете си.

— Ще ви кажа лека нощ, мадмоазел. Сигурно сте уморена. Много сте готвили... нали?

Пат се засмя.

— Само омлета. Аз не готвих вечеря. Донован и Джими дойдоха и ни взеха, та отидохме в едно малко заведение в Сохо.

— А после навярно сте отишли на театър?

— Да. „Кестенявите очи на Каролина“.

— Аха! — възкликна Поаро. — Трябва да са били сини очи... сините очи на мадмоазел.

Той направи сантиментален жест, а после отново пожела на Пат лека нощ, също и на Милдред, която оставаше да пренощува по изрична молба, както призна Пат откровено, защото би се чувствала ужасно, ако остане сама през тази особена нощ.

Двамата млади мъже тръгнаха с Поаро. Когато вратата се затвори и се готвеха да се сбогуват с него на стълбищната площадка, Поаро ги изпревари.

— Мои млади приятели, чухте ме да казвам, че не съм доволен, нали? Eh bien, вярно е — не съм доволен. Сега отивам да извърша някои мои малки проучвания. Искате ли да дойдете с мен... да?

Предложението му бе прието с възторг. Поаро ги поведе към долния апартамент и пъкна в ключалката ключа, даден му от инспектора. Когато влязоха, Поаро не мина веднага във всекидневната, както бяха очаквали другите. Вместо това влезе направо в кухнята. В една малка ниша, която служеше като помещение за миене на кухненски съдове, имаше голям железен сандък. Поаро вдигна капака му и като се преви, зарови в него с енергията на свиреп териер.

И Джими, и Донован го гледаха учудено.

Внезапно той се подаде с тържествен вик. Държеше високо в ръка малко запушено шишенце.

— Voila!^[6] — възкликна той. — Намерих каквото търсех. — Помириса го внимателно. — Уви! Аз съм enrhumé^[7]...

Донован взе шишенцето от него и помириса на свой ред, но не можа да подуши нищо. Извади запушалката и приближи шишенцето до носа си, преди предупредителният вик на Поаро да успее да го спре.

Той веднага се строполи като пън. Скачайки напред, Поаро отчасти смекчи падането му.

— Глупчо! — извика той. — Що за хрумване. Да махне запушалката така необмислено! Не забеляза ли колко внимателно пипах аз? Мосю... Фокнър... нали такава беше името ви? Ще бъдете ли така добър да ми донесете малко бренди? Във всекидневната забелязах една гарафа.

Джими побърза да излезе, но когато се върна, Донован вече бе седнал и заявяваше, че е съвсем добре. Бе слушал кратката лекция на Поаро, колко трябва да внимава човек, когато помирисва евентуално отровни вещества.

— Мисля да се прибера — каза Донован, изправяйки се неустойчиво на крака. — Ако не мога да бъда повече полезен тук. Все още се чувствам малко зашеметен.

— Разбира се — каза Поаро. — Така ще е най-добре. Мосю Фокнър, почакайте ме тук за минутка. Веднага ще се върна.

Той изпрати Донован до вратата и навън. Постояха на стълбищната площадка да поговорят няколко минути. Когато най-после Поаро влезе отново в апартамента, завари Джими да стои във всекидневната и да се оглежда озадачено.

— Е, мосю Поаро — запита той, — какво ще правим след това?

— Няма нищо след това. Случаят е приключен.

— Какво?!

— Аз знам всичко... вече.

Джими се втренчи в него.

— Чрез това шишенце, което намерихте?

— Именно. Чрез това шишенце.

Джими поклати глава.

— Нищо не мога да разбера. Виждам, че по една или друга причина вие не сте доволен от уликите против тоя Джон Фрейзър, който и да е той.

— Който и да е той — повтори Поаро тихо. — Ако изобщо е някой... хм, бих се изненадал.

— Не разбирам.

— Той е само едно име... нищо повече... име, грижливо отбелязано на една носна кърпа!

— Ами писмото?

— Забелязахте ли, че то беше с печатни букви? А защо? Ще ви кажа. Почерк може да се разпознае, а написано на машина писмо се проследява по-лесно, отколкото си мислите... но ако някакъв действителен Джон Фрейзър е написал това писмо, тези два начина не биха му допаднали! Не, то е било написано нарочно и сложено в джоба на мъртвата, за да го намерим. Не съществува такава личност Джон Фрейзър.

Джими го гледаше въпросително.

— И тъй — продължи Поаро, — аз се върнах към факта, който най-напред ми направи впечатление. Чухте ме да казвам, че някои неща в едно помещение са винаги на едно и също място при дадени обстоятелства. Аз посочих три примера. Бих могъл да спомена и за четвърти — електрическият ключ, приятелю.

Джими продължаваше да гледа недоумяващо. Поаро продължи:

— Вашият приятел Донован не се е приближавал до прозореца — когато е сложил ръката си на масата, тогава тя се е окървавила! Но аз се запитах веднага: защо я е сложил там? Какво е търсел, като е опипвал слепешком из тази стая в тъмното? Защото не забравяйте, приятелю, електрическият ключ е винаги на едно и също място — до вратата. Защо, когато е влязъл в тази стая, не е опипал веднага за него и не е запалил осветлението? Това би било естествено, нормално. Според него той се опитал да запали лампата в кухнята, но не успял. Ала когато аз опитах електрическият ключ, той беше в пълна изправност, работеше. Значи не е искал да запали лампата точно тогава! Ако я е запалил, и двамата щяхте да видите веднага, че сте в друг апартамент. Нямало е да има смисъл да идвате в тази стая.

— Какво намеквате, мосю Поаро? Не разбирам. Какво имате предвид?

— Имам предвид... ето това.

Поаро вдигна един секретен ключ за врата.

— Ключът на този апартамент?

— Не, mon ami, ключът на горния апартамент. Ключът на мадмоазел Патриша, който мосю Донован Бейли е измъкнал от чантата ѝ по някое време вечерта.

— Но защо... защо?

— Parbleu!^[8] За да може да направи това, което е искал да направи — да се вмъкне в този апартамент, без да събуди подозрение. Постарал се е вратата на асансьора да бъде отключена по-рано вечерта.

— Къде намерихте ключа?

Поаро се усмихна широко.

— Намерих го преди малко — където го търсих — в джоба на мосю Донован. Знаете ли, шишенцето, което уж намерих, беше уловка. Мосю Донован се хвана. Той направи каквото знаех, че ще направи — отпуши го и помириса. А в това шишенце има етилов хлорид, много силна моментална упойка. Тя ми осигури минута-две безсъзнание, което ми трябваше. Взех от джоба му двете неща, за които знаех, че са там. Този ключ беше едното от тях... другото...

Той се поспря, после продължи.

— Преди малко се запитах защо тялото е било скрито зад пердето. За да се спечели време, както мисли инспекторът? Не, имало е нещо друго. И така ми дойде на ум едно-единствено обяснение — пощата, приятелю. Вечерната поща, която пристига в девет и половина или приблизително тогава. Да речем, че убиецът не намира нещо, което очаква да намери, ала това нещо може да дойде с пощата покъсно. Следователно явно се налага да се върне. Ала престъплението не трябва да бъде открито от прислужницата, когато тя влезе, иначе полицията ще нахлуе в апартамента, затова скрива трупа зад пердето. А прислужницата не подозира нищо и слага писмата на масата както обикновено.

— Писмата ли?

— Да, писмата. — Поаро извади нещо от джоба си. — Това е втората вещ, която взех от мосю Донован, когато беше в безсъзнание. — Показа надписа отгоре — написан на машина плик, адресиран до мисис Ърнестин Грант. — Но първо ще ви запитам нещо, мосю Фокнър, преди да прегледаме съдържанието на това писмо. Влюбен ли сте или не в мадмоазел Патриша?

— Аз обичам Пат много... но никога не съм мислил, че имам шанс.

— Мислели сте, че тя обича мистър Донован? Възможно е да е започнала да го обича... но то е било само начало, приятелю. Вие трябва да я накарате да забрави... да я подкрепите в бедата.

— Беда ли? — произнесе Джими рязко.

— Да, беда. Ние ще направим всичко възможно името ѝ да не се компрометира, но ще бъде невъзможно да предотвратим напълно това. Тя е била, разбирате ли, подбудата.

Поаро скъса плика, който държеше. От него падна някакъв документ. Съпроводителното писмо беше кратко и от една адвокатска фирма.

„Уважаема госпожо,

Документът, който прилагате, е напълно редовен, а обстоятелството, че бракът е сключен в чужда страна, не го обезсилва по никакъв начин.“

Искрено ваши, и т.н.

Поаро разгъна приложения документ. Той беше свидетелство за брак между Донован Бейли и Ърнестин Грант с дата отпреди осем години.

— Ох, боже мой! — възкликна Джими. — Пат каза, че имала писмо от жената, която искала да се види с нея, но не предполагаше, че е нещо важно.

Поаро кимна.

— Мосю Донован е знаел... отишъл е да се види с жена си тази вечер, преди да се качи в горния апартамент — странна ирония впрочем, че злочестата жена е дошла в същата сграда, в която живее съперницата ѝ... той я убил хладнокръвно... а после отишъл на вечерното си забавление. Жена му трябва да му е казала, че е изпратила брачното свидетелство на адвокатите си и че очаква вест от тях. Несъмнено самият той се е опитвал да я убеди, че бракът е нередовен.

— А цяла вечер изглеждаше в много добро настроение, мосю Поаро, нали не го оставихте да се измъкне? — Джими потръпна.

— Той не може да се измъкне — заяви Поаро важно. — Няма защо да се страхувате.

— Аз мисля най-вече за Пат — рече Джими. — Значи не смятате... че тя наистина го е обичала.

— Мон ами, това е ваша работа — каза Поаро кротко. — Да я спечелите и да я накарате да забрави. Мисля, че няма да ви бъде много трудно!

[1] Аспидистра — азиатско растение от семейството на момината сълза, което често се отглежда за домашна украса. — Б.пр. ↑

[2] Я гледай! Интересно (фр.). — Б.пр. ↑

[3] Стаята на прислужницата (фр.). — Б.пр. ↑

[4] Именно (фр.). — Б.пр. ↑

[5] драги мой (фр.). — Б.пр. ↑

[6] Ето! (фр.). — Б.пр. ↑

[7] хремав (фр.). — Б.пр. ↑

[8] Дявол да го вземе! (фр.). — Б.пр. ↑

ПРИКЛЮЧЕНИЕТО НА ДЖОНИ УЕЙВЪРЛИ

— Можете да разберете чувствата на една майка — каза мисис Уейвърли може би за шести път.

Тя гледаше умолително Поаро. Моят дребен приятел, винаги съчувстващ на майчината мъка, жестикулираше успокоително.

— О, да, о, да, разбирам отлично. Имайте вяра на татко Поаро.

— Полицията — започна мистър Уейвърли.

Жена му махна да не я прекъсва.

— Не искам да имам повече работа с полицията. Доверихме й се и погледни какво стана! Но съм чувала толкова много за мосю Поаро и какви чудеса върши, та си помислих, той може да ни помогне. Чувствата на една майка...

Поаро бързо прекъсна това повторение с красноречив жест. Възнението на мисис Уейвърли явно беше искрено, но контрастираше странно с твърде суровото й изражение. Когато чух впоследствие, че е дъщеря на виден фабрикант на стомана от Бирмингам, който се издигнал в обществото от разсилен до сегашното си високо положение, разбрах, че тя е наследила много от качествата на баща си.

Мистър Уейвърли беше едър, червендалест, весел на вид човек. Той стоеше широко разкрачен и приличаше на селски аристократ.

— Предполагам, че знаете всичко за тази работа, мосю Поаро?

Въпросът беше почти излишен. От няколко дни вестникът беше пълен със сензационното отвлечане на малкия Джони Уейвърли, тригодишния син и наследник на Маркърс Уейвърли от Уейвърли Корт, графство Съри, един от най-старите родове в Англия.

— Основните факти са ми известни, разбира се, но ви моля, мосю, да ми разкажете отново цялата история. И с подробности, ако обичате.

— Е, мисля, че всичко започна преди около десет дни, когато получих анонимно писмо... впрочем пълно с гадости, от които нищо не можех да разбера. Авторът имаше наглостта да иска да му платя двайсет и пет хиляди лири стерлинги — двайсет и пет хиляди, мосю

Поаро! Ако не се съглася, заплашваше да отвлече Джони. Разбира се, аз хвърлих това нещо в кошчето за хартиени отпадъци, без да се занимавам повече с него. Помислих, че е някаква глупава шега. Пет дни по-късно получих друго писмо. „Ако не платите, вашият син ще бъде отвлечен на двайсет и девети.“ Тогава беше двайсет и седми. Ада се разтревожи, но аз не погледнах сериозно на тази работа. Дявол да го вземе, та нали сме в Англия. Никой не се занимава с отвлечане на деца и задържането им за откуп.

— Вярно, това не е обичайна практика тук — рече Поаро. — Продължете, мосю.

— И тъй, Ада не ми даваше мира, та — чувствайки се малко глупаво — отнесох въпроса до Скотланд ярд. Там, изглежда, не обърнаха много сериозно внимание... смятаха като мен, че е някаква глупава шега. На двайсет и осми получих трето писмо. „Не сте платили. Вашият син ще ви бъде отнет в дванайсет часа на обед утре, двайсет и девети. Ще ви струва петдесет хиляди лири стерлинги да си го върнете.“ Отидох пак с колата си в Скотланд ярд. Този път погледнаха по-сериозно. Смятаха, че писмата са писани от луди и че по всяка вероятност ще бъде направен някакъв опит в посочения час. Увериха ме, че ще вземат всички нужни мерки. Инспектор Макнийл с достатъчно подкрепление ще дойде в Уейвърли на другия ден и ще вземе положението в ръцете си. Прибрах се вкъщи много облекчен. Но вече имахме чувството, че сме в състояние на обсада. Разпоредих се да не пускат никакъв непознат и никой да не напуска къщата. Вечерта мина без някакво неприятно произшествие, ала на другата сутрин жена ми беше сериозно болна. Обезпокоен от състоянието ѝ, пратих да доведат доктор Дейкърс. Симптомите ѝ, изглежда, го озадачиха. Макар да се колебаеше да заяви категорично, че е отровена, виждах, че именно това му беше на ум. Няма никаква опасност, увери ме той, но ще минат ден-два, докато се оправи. Когато се прибрах в стаята си, се уплаших и учудих, като намерих бележка, забодена на възглавницата ми. Тя беше със същия почерк като предишните и се състоеше само от три думи: „В дванайсет часа“. Трябва да призная, мосю Поаро, побеснях! Някой в къщата имаше пръст в тази работа — някой от слугите. Повиках ги всички, насолих ги здравата. Не се наклеветиха един друг, ала мис Колинс, компаньонката на жена ми, ме уведоми, че видяла бавачката на Джони да се измъква по автомобилната алея оная

сутрин. Разпитах я и тя си призна. Оставила детето на помощничката си и се измъкнала тайно да се срещне с един свой приятел! Хубава работа! Отрече да е забола бележката на възглавницата ми, може би говореше истината, не знам. Вече бях сигурен, че някой от прислугата е замесен в тази работа. Най-после кипнах и уволних цялата тази пасмина, бавачката и всички останали. Дадох им един час да си вдигнат партакешите и да се махнат от къщи.

Червеното лице на мистър Уейвърли стана с две отсенки по-червено, докато си спомняше за справедливия си гняв.

— Не беше ли това малко прибързано, мосю? — подхвърли Поаро. — Възможно е по този начин да сте помогнали на врага.

Мистър Уейвърли го изгледа втренчено.

— Не виждам такова нещо. Изгонването на цялата пасмина беше моя идея. Телеграфирах в Лондон да ми изпратят още същата вечер нова прислуга. Дотогава щях да имам в къщата си само хора, на които можех да се доверявам — мис Колинс, секретарката на жена ми, и Тредуел, иконома, който е при мен от младежки години.

— А от колко време е при вас тази мис Колинс?

— Само от една година — вметна мисис Уейвърли. — Беше много ценна за мен като секретарка, компаньонка, а също и много способна домакиня.

— А бавачката?

— Тя беше при мен от шест месеца. Дойде с отлични препоръки. Въпреки това никога не ми се нравеше напълно, макар че Джони беше много привързан към нея.

— Все пак, доколкото разбрах, тя била вече напуснала, когато се случило нещастиято. Бъдете така любезен, мосю Уейвърли, да продължите.

Мистър Уейвърли възобнови разказа си.

— Инспектор Макнийл пристигна около десет и половина. Дотогава цялата прислуга бе напуснала. Заяви, че е много доволен от взетите мерки. Разположи свои хора из парка отвън да пазят всички подстъпи към къщата и ме увери, че положително ще хванем тайнственият писач на послания. Джони беше с мен и двамата с него и инспектора отидохме заедно в една стая, която наричаме съвещателна зала. Инспекторът заключи вратата. Там имаше голям часовник и когато стрелките му наближиха дванайсет, трябва да призная, бях

много нервен. Чу се бръмчене и часовникът заудря. Притиснах силно Джони. Имах чувството, че някой ще скочи от небето. Когато прозвуча последният удар, навън настана голяма суматоха — викане и тичане. Инспекторът отвори прозореца, а в стаята притича един полицаи.

— Хванахме го, сър — докладва той задъхано. — Промъкваше се през храстите! Намерихме у него цял комплект за упояване.

Изскочихме на терасата, където двама полицаи държаха някакъв съмнителен тип, който се дърпаше и извиваше в напразно усилие да се освободи. Единият от полицаите държеше неразвит пакет, който бяха измъкнали от ръцете на заловения. В него имаше валмо медицински памук и шишенце хлороформ. Кръвта ми кипна, като го видях. Имаше и бележка, адресирана до мен. Отворих я. Тя гласеше: „Трябваше да платите. Откупването на сина ви сега ще ви струва петдесет хиляди. Въпреки всички ваши предпазни мерки той бе отвлечен в дванайсет часа на двайсет и девети, както казах“. Смях се много със смях на облекчение, но в същото време чух бръмчене на мотор и вик. Обърнах глава. По автомобилната алея към южния вход летеше с бясна скорост ниска, дълга сива кола. Човекът, който шофираше, бе извикал, но не това ме потресе. Ужаси ме гледката на русите къдрици на Джони. Детето беше в колата.

Инспекторът изруга.

— Момчето беше тук преди по-малко от една минута — извика той. Очите му ни обгърнаха. Бяхме там и тримата — аз, Тредуел, мис Колинс. — Кога го видяхте за последен път, мистър Уейвърли?

Върнах се мислено обратно, мъчейки се да си спомня. Когато полицаят ни бе извикал, аз бях изтичал навън с инспектора, съвсем забравил за Джони.

Тогавя чухме звук, който ни стресна — беше църковният часовник от селото. С възклицание инспекторът извади своя часовник. Беше точно дванайсет часът. Изтичахме заедно до съвещателната зала, часовникът там показваше дванайсет часа и десет минути. Някой трябва умишлено да го е преместил, защото не зная никога дотогава да е бил напред или назад. Показва много точно времето.

Мистър Уейвърли млъкна. Поаро се усмихна под мустак и оправи едно килимче, което разтревоженият баща бе разместил.

— Приятен малък проблем, объркан и очарователен — промърмори той. — С удоволствие ще го разследвам. Наистина е

скроен чудесно.

Мисис Уейвърли го изгледа укорително.

— Но става дума за моето момче — простена тя.

Поаро бързо придаде сериозен вид на лицето си и отново изобрази картина на дълбоко съчувствие.

— Той е в безопасност, мадам, нищо лошо не са му направили. Бъдете спокойна, тези злодеи ще се грижат много добре за него. Та нали той е за тях гъската — пардон, кокошката, която снася златни яйца.

— Мосю Поаро, според мен може да се направи само едно — да се плати. Отначало аз бях решително против това... но сега! Майчински чувства...

— Но ние прекъснахме разказа на мосю — извика Поаро бързо.

— Предполагам, че знаете останалото много добре от вестниците — каза мистър Уейвърли. — Разбира се, инспектор Макнийл веднага притича до телефона. Разпространено бе описание на колата и на човека и отначало изглеждаше, като че всичко ще се уреди. Една кола, отговаряща на описанието, с някакъв мъж и малко момче, минала през няколко села, очевидно на път за Лондон. На едно място спрели и било забелязано, че детето плаче и явно се страхува от спътника си. Когато инспектор Макнийл съобщи, че колата била спряна и мъжът и момчето задържани, едва не припаднах от радост. Знаете какво стана по-нататък. Момчето не беше Джони, а мъжът се оказа запален автомобилист, който много обичал децата, та взел едно малко дете, което играло по улиците на Идънсуел, село на около петнайсет мили от нас, и любезно предложил да го повози. Поради самонадеяността и непохватността на полицията всякакви следи са изчезнали. Ако не бяха преследвали упорито друга кола, досега щяха да намерят момчето.

— Успокойте се, мосю. Полицайте са смели и умни хора. Грешката им е била напълно естествена. А и тази работа е била много хитро скроена. Що се отнася до човека, когото са заловили в градината, предполагам, че защитата му се е състояла в непрекъснато упорито отричане. Той заявява, че бележката и пакетът му били дадени да ги предаде в Уейвърли Корт. Човекът, който му ги дал, му връчил десетшилингова банкнота и му обещал още една, ако връчи пакета

точно в дванайсет без десет. Трябвало да се приближи до къщата през градината и да почука на страничната врата.

— Не вярвам нито на дума от това — заяви мисис Уейвърли разпалено. — Всичко е лъжи.

— Действително е плитко скроено — каза Поаро замислено. — Но доколкото разбирам, той е отправил някакво обвинение?

Поаро гледаше въпросително мистър Уейвърли. Последният пак се изчерви силно.

— Този тип имаше наглостта да твърди, че познал в лицето на Тредуел човека, който му дал пакета. „Само че си е обръснал мустаците.“ Тредуел, който е роден в имението!

Поаро се подсмихна на възмущението на селския джентълмен.

— Но вие сам подозирате, че някой обитател на къщата е бил съучастник в отвличането.

— Да, но не Тредуел.

— А какво мислите вие, мадам? — запита Поаро, обръщайки се внезапно към нея.

— Невъзможно е Тредуел да е дал на този скитник писмото и пакета — ако изобщо някой му ги е дал, в което се съмнявам. Той казва, че му били дадени в десет часа. А в десет часа Тредуел беше със съпруга ми в пушалнята.

— Можахте ли да видите лицето на човека в колата, мосю? Приличаше ли по нещо на Тредуел?

— Беше твърде далеч от мен, за да мога да видя лицето му.

— Знаете ли дали Тредуел има брат?

— Имал е няколко, ала всички са умрели. Последният загинал във войната.

— Все още не ми е ясно разположението на Уейвърли Корт. Колата се е движела към южния вход. Има ли друг вход?

— Да, наричаме го източния. Вижда се от другата страна на къщата.

— Струва ми се странно, че никой не е видял колата да влиза в двора.

— Има път през един чужд двор, а също и до един малък параклис. Много коли минават оттам. Човекът трябва да е спрял колата си на удобно място и е притичал до къщата точно когато бе вдигната тревога и вниманието беше насочено другаде.

— Освен ако не е бил вече в къщата — каза Поаро замислено. — Има ли някакво място, където би могъл да се скрие?

— Е, разбира се, не претърсихме къщата предварително толкова основно. Струваше ни се ненужно. Предполагам, че може да се е скрил някъде, но кой би го пуснал вътре?

— По-късно ще стигнем до това. Едно по едно — нека бъдем методични. Значи няма никакво специално скривалище в къщата? Уейвърли Корт е стара сграда и понякога има скривалища за католически свещеници от времето, когато са ги преследвали в Англия.

— Ей богу, има такова скривалище. То е зад една от стените на хола.

— Близо до съвещателната зала?

— Точно отвън, до вратата.

— Ето на!

— Но никой, освен жена ми и аз не знае за съществуването му.

— А Тредуел?

— Ами... той може да е чувал за него.

— А мис Колинс?

— Никога не съм ѝ споменавал за него.

Поаро помисли една минута.

— Е, мосю, сега ще трябва да дойда в Уейвърли Корт. Ако пристигна днес следобед, ще ви бъде ли удобно?

— О, колкото се може по-скоро, моля ви, мосю Поаро! — извика мисис Уейвърли. — Прочетете още веднъж това.

Тя пхна в ръцете му последното послание на врага, което бяха получили в Уейвърли тази сутрин и изпратили веднага на Поаро. То даваше точни и категорични напътствия за плащането на парите и завършваше със заплаха, че детето ще заплати с живота си в случай на предателство. Ясно беше, че любовта към парите се бореше с дълбоката майчинска любов на мисис Уейвърли и че накрая втората надделяваше.

Поаро задържа мисис Уейвърли за една минута след съпруга ѝ.

— Мадам, истината, ако обичате. Споделяте ли доверието на съпруга ви към иконома Тредуел?

— Аз нямам нищо против него, мосю Поаро, не виждам как може да е замесен в тази работа, но... е, никога не съм го обичала... никога!

— Още нещо, мадам, можете ли да ми дадете адреса на бавачката на детето?

— Недърол роуд 149, Хамърсмит. Да не би да си въобразявате...

— Аз никога не си въобразявам. Само си служа със сивите клетчици. И понякога, само понякога, ми хрумва някаква малка идея.

Поаро се върна при мен, когато вратата се затвори.

— Значи мадам никога не е обичала иконома. Интересно, а, Хейстингс?

Въздържах се да се изкажа. Поаро ме бе заблуждавал толкова често, че сега бях предпазлив. Винаги имаше някъде някаква клопка.

След като се облякохме добре за излизане, тръгнахме за Недърол роуд. Имахме късмет да намерим мис Джеси Уидърс у дома ѝ. Тя беше трийсет и пет годишна жена с приветливо лице, способна и горда. Не можех да повярвам, че е замесена в случая. Беше много възмутена от начина, по който била уволнена, но призна, че сама си била виновна. Била сгодена и щяла да се омъжи за един бояджия и декоратор, който случайно бил в квартала и притичала да се срещне с него. Това изглеждаше напълно естествено. Не можех да разбера напълно Поаро.

Всичките му въпроси като че ли не бяха свързани със случая. Отнасяха се главно за ежедневието ѝ в Уейвърли Корт. Бях искрено отегчен и се зарадвах, когато Поаро си тръгна.

— Отвлечането е лесна работа, топ апи — забеляза той, когато повика такси на Хамърсмит роуд и поръча да ни закара на гара Ватерло. — Това дете е можело да бъде отвлечено много лесно, който и да е ден през последните три години.

— Не виждам да напредваме много с това — изтъкнах студено.

— Напротив, напредваме много, извънредно много!

Уейвърли Корт беше прекрасна стара сграда, наскоро реставрирана с вкус и грижа. Мистър Уейвърли ни показа съвещателната зала, терасата и всички тайни места, свързани със случая. Накрая, по молба на Поаро, натисна някаква пружина в стената, една панела се плъзна настрана, и къс ход ни заведе в скривалището на свещеника.

— Ето, виждате ли — каза Уейвърли. — Тук няма нищо.

Малката стаичка беше доста гола, нямаше дори следа от стъпка на пода. Приближих се до Поаро, който се беше навел внимателно над една следа в ъгъла.

— Какво разбираш от това, приятелю?

Имаше четири отпечатъка близо един до друг.

— Куче — извиках.

— Много малко куче, Хейстингс.

— Померанско.

— По-малко от померанско.

— Грифон? — подхвърлих неуверено.

— По-малко дори от грифон. Неизвестна порода.

Изгледах го. Лицето му светеше от вълнение и задоволство.

— Бях прав — промърмори той. — Знаех си, че съм прав. Ела, Хейстингс.

Когато излязохме в хола и панелата се затвори след нас, от една врата по-нататък в коридора излезе млада жена. Мистър Уейвърли ни я представи.

— Мис Колинс.

Мис Колинс беше около трийсетгодишна, енергична и жива. Имаше руса, по-скоро тъмна коса и носеше пенсне.

По молба на Поаро минахме в една малка всекидневна и той я разпита подробно за прислугата и по-специално за Тредуел. Тя призна, че не обичала иконома.

— Придава си важност — обясни тя.

После се спряха на въпроса за храната, която мисис Уейвърли яла вечерта на 29-и. Мис Колинс заяви, че хапнала от същите блюда горе във всекидневната си и не усетила никакви лоши последици. Когато си тръгваше, аз смушках Поаро.

— Кучето — прошепнах.

— А, да, кучето! — Той се ухили широко. — Случайно да държите тук куче, мадмоазел?

— В кучешките колибки отвън има две ловджийски кучета.

— Не, имам предвид малко кученце, кученце играчка.

— Не... нищо от този род.

Поаро й позволи да си тръгне. После, натискайки звънеца, отбеляза:

— Тази мадмоазел Колинс лъже. Може би и аз на нейно място щях да постъпя по същия начин. А сега да видим иконома.

Тредуел беше горд човек. Той разказа историята си с пълна самоувереност, а тя беше по същество същата, като тази на мистър

Уейвърли. Призна, че знаел тайната на свещеническото скривалище.

Когато най-после се оттегли, горд докрай, аз срещнах насмешливите очи на Поаро.

— Какво разбираш от всичко това, Хейстингс?

— А ти? — парирах го аз.

— Колко предпазлив ставаш. Никога, никога сивите клетчици не работят, ако не ги стимулираш. Е, няма да те дразня! Нека направим заключенията си заедно. Кой въпроси ни се струват особено трудни?

— Едно нещо ми прави впечатление — казах аз. — Защо човекът, който е отвлякъл детето, е излязъл през южния вход вместо през източния, където никой няма да го види?

— Много уместен въпрос, Хейстингс. Аз ще го съпоставя с друг. Защо Уейвърли са били предупредени предварително? Защо просто не са отвлекли детето да го задържат за откуп?

— Защото са се надявали да получат парите, без да бъдат принудени да действат.

— Защото е нямало вероятност парите да бъдат платени само с една заплаха.

— Освен това са искали да насочат вниманието към дванайсет часа, тъй че когато скитникът бъде заловен, другият да може да се измъкне от скривалището си незабелязано с детето.

— Това не променя факта, че са затруднявали една работа, която е била лесна. Ако не определят час или дата, няма нищо по-лесно от това да чакат стоден случай и да отмъкнат детето с кола някой ден, когато то е навън без бавачката си.

— Да-да — признах неуверено.

— Фактически тук има умишлено разиграване на фарс! А сега да погледнем на въпроса от друга страна. Всичко показва, че вътре в къщата е имало съучастник. Факт номер едно, загадъчното отравяне на мисис Уейвърли. Факт номер две, писмото, забодено на възглавницата. Факт номер три, поставянето на часовника с десет минути напред. Всичко това е вътрешна работа. И един допълнителен факт, който може да не си забелязал. В свещеническото скривалище нямаше никакъв прах. Той е изметен с метла. И тъй, имаме четирима души в къщата. Можем да изключим бавачката, тъй като не е можела да помете свещеническото скривалище, макар че може да отговаря на другите три точки. Четирима души, мистър и мисис Уейвърли,

Тредуел, икономът, и мис Колинс. Да вземем първо мис Колинс. Нямаме нищо особено против нея, освен че знаем много малко за нея, че е явно интелигентна млада жена и е тук само от една година.

— Ти каза, че тя излъга за кучето — напомних му аз.

— А, да, кучето. — Поаро се усмихна загадъчно. — А сега да минем на Тредуел. Има няколко подозрителни факта за него. Първо, скитникът заявява, че Тредуел му дал пакета в селото.

— Но Тредуел може да докаже алибито си по тази точка.

— Дори при това положение той би могъл да отрови мисис Уейвърли, да забодне бележка на възглавницата, да нагласи часовника и да премете свещеническото скривалище. От друга страна, той е роден и израсъл в служба на семейство Уейвърли. Струва ми се крайно невероятно да е съучастник в отвличането на сина на семейството. Това е изключено!

— Е, тогава?

— Трябва да подходим логично... колкото и абсурдно да изглежда. Ще разгледаме накратко мисис Уейвърли. Тя е богата, парите са нейни. Нейните пари са възстановили това обедняло имение. Няма причина тя да отвлича собствения си син и да плаща на себе си със собствените си пари. Ала съпругът ѝ е в съвсем друго положение. Той има богата жена. Не е същото сам да е богат... и подозирам, че дамата не обича много да се разделя с парите си, освен при много сериозно основание. А мистър Уейвърли, както можеш веднага да забележиш, обича да живее на широка нога.

— Не може да бъде! — смънках аз.

— Няма нищо невъзможно. Кой уволнява слугите? Мистър Уейвърли. Той може да напише бележките, да упои жена си, да премести стрелките на часовника и да осигури отлично алиби на верния си служител Тредуел. Тредуел никога не е обичал мисис Уейвърли. Той е предан на господаря си и е готов да изпълнява безпрекословно заповедите му. В случая са замесени трима: Уейвърли, Тредуел и някой приятел на Уейвърли. Това е грешката на полицията: не са направили достатъчно разследване на човека, който е шофирал сивата кола с другото дете в нея. Той е бил третият човек. Взема дете от едно близко село, момченце с руси къдрици. Влиза с колата си през източния вход и излиза през южния точно в подходящия момент, като маха с ръка и вика. Не могат да видят лицето му, нито номера на

колата, естествено не могат да видят и лицето на детето. После той оставя лъжлива следа към Лондон. В това време Тредуел е изпълнил ролята си, като е уредил предаването на пакета и бележката от съмнителен на вид човек. Господарят му може да му осигури алиби, в случай че — което е невероятно — човекът го разпозна въпреки фалшивите мустаци, които е носел. Що се отнася до мистър Уейвърли, щом навън се вдига врява и инспекторът изскача, той бързо натиква детето в свещеническото скривалище и го извежда навън. По-късно през деня, когато инспекторът си отива и мис Колинс я няма, лесно може да го откара с колата си на някакво безопасно място.

— Ами кучето? — попитах аз. — И лъжата на мис Колинс?

— Това беше малка шега от моя страна. Аз я запитах има ли в къщата кученца и тя отрече — но несъмнено е имало няколко в... детската стая! Мистър Уейвърли е сложил няколко такива играчки в свещеническото скривалище. Джони да се забавлява и да мирува.

— Мосю Поаро. — Мистър Уейвърли влезе в стаята. — Открихте ли нещо? Имате ли някакво указание, къде е отведено момчето?

Поаро му подаде един лист.

— Ето адреса.

— Но това е празен лист.

— Защото чакам вие да ми го напишете.

— Какво, дявол да го... — Лицето на мистър Уейвърли поморавя.

— Аз знам всичко, мосю. Давам ви двацет и четири часа да върнете момчето. С вашата находчивост вие ще съумеете да обясните неговото появяване. Иначе мисис Уейвърли ще бъде уведомена за точното развитие на събитията.

Мистър Уейвърли се тръшна на един стол и закри лицето си с ръце.

— Той е при старата ми дойка, на десет мили оттук. Щастлив е и се грижат добре за него.

— Не се и съмнявам в това. Ако не вярвах, че сте по сърце добър баща, нямаше да ви дам такъв шанс.

— Скандалът...

— Точно така. Името ви е старо и уважавано. Не го компрометируйте пак. Лека нощ, мистър Уейвърли. Аха, да не забравя, ще ви дам един съвет. Винаги премитайте ъглите!

ДВАЙСЕТ И ЧЕТИРИ КЪПИНИ

Еркюл Поаро вечеряше с приятеля си Хенри Бонингтън в „Галантен жест“ на Кингс роуд в Челси.

Мистър Бонингтън обичаше „Галантен жест“. Харесваше му спокойната атмосфера, харесваше му и храната, която беше „проста“, „английска“, а „не куп измислени буламачи“.

Моли, симпатичната сервитьорка, го посрещна като стар приятел. Тя се гордееше, че помнеше кои храни се харесват и не се харесват на клиентите.

— Добър вечер, сър — каза тя, когато двамата мъже се настаниха на една ъглова маса. — Днес имате късмет — пуйка, пълнена с кестени — вашето любимо ястие, нали? И пак имаме хубав стилтън^[1]! Първо супа ли ще искате или риба?

След като въпросът за храната и виното се уреди, мистър Бонингтън с въздишка се облегна назад и разгъна салфетката си, докато Моли бързо се отдалечаваше.

— Добро момиче! — изказа се той одобрително. — Някога беше голяма красавица... художници я рисуваха. И разбира от храна — а това е много по-важно. По правило жените са много небрежни по отношение на храната. Има много жени, които, излязат ли с мъж, когото харесват, дори не забелязват какво ядат. Просто си поръчват първото нещо, което видят.

Еркюл Поаро поклати глава.

— C'est terrible.^[2]

— Мъжете не са такива, слава богу! — обяви мистър Бонингтън самодоволно.

— Никога ли? — В очите на Еркюл Поаро проблесна весела искрица.

— Е, може би когато са много млади — призна мистър Бонингтън. — Млади паленца! Младите мъже днес не са същите — липсва им воля... жизненост. Аз не обичам младите... а и те — добави той напълно благопристойно — не ме обичат. Може би са прави! Но да

чуете как говорят някои от тези младоци, ще помислите, че никой човек няма право да бъде *жив* след шейсетте! Като ги гледаш, ще се чудиш защо повечето от тях не помагат на възрастните си роднини да си отиват от този свят.

— Може би го правят — каза Еркюл Поаро.

— Трябва да призная, правилно разсъждавате, Поаро. Цялата тази полицейска работа подронва идеалите ви.

Еркюл Поаро се усмихна.

— Все пак — каза той — би било интересно да се състави таблица на неочакваните смърти над шейсетгодишна възраст. Уверявам ви, това ще повдигне в съзнанието на някои хора любопитни хипотези. Но я ми разкажете, приятелю, за вашата работа. Как я карате?

— Неразбория! — заяви мистър Бонингтън. — Така върви светът днес. Прекалено много неразбории. И прекалено много изискан език. Изисканият език помага да се крие неразборията. Както силно подправен сос прикрива факта, че рибата отдолу не чини! Дайте ми на мен истинско филе от морски език, без гаден сос отгоре.

Точно в този момент Моли му го донесе и мистър Бонингтън изръмжа одобрително.

— Знаеш точно какво обичам, момичето ми — рече той.

— Е, вие идвате тук много редовно, нали, сър? Затова се полага да зная.

Еркюл Поаро се обади:

— Нима хората обичат винаги едни и същи неща? Не предпочитат ли от време на време някаква промяна?

— Не и джентълмените, сър. Дамите обичат разнообразието — джентълмените обичат винаги едно и също нещо.

— Нали ви казах? — промърмори Бонингтън. — Жените са по принцип небрежни, когато се отнася за храна!

Той огледа ресторанта.

— Светът е забавно място. Виждате ли оня странен старец с брада в ъгъла? Моли ще ви каже, че той е винаги тук вторник и четвъртък вечер. Идва от почти десет години — нещо като забележителност на заведението. Ала никой тук не знае името му, нито къде живее, нито каква му е професията. Странно, като се замислиш.

Когато сервитьорката донесе порциите пуйка, Поаро каза:

— Виждам, че тук все още имате Стария Татко Време.

— Прав сте, сър. Вторник и четвъртък са дните му. Макар че миналата седмица дойде тук в *понеделник*! Това много ме заинтригува! Имах чувството, че съм объркала датите и че без да зная, трябва да е било вторник! Дойде и на следната вечер... тъй че понеделник беше просто някакво изключение, така да се каже.

— Интересно отклонение от навика — промърмори Поаро. — Питам се каква ли е била причината?

— Ех, сър, ако питате мен, мисля, че е имал някаква неприятност или тревога.

— Защо мислите така? От държането му ли?

— Не, сър... не точно от държането му. Той беше както винаги спокоен. Никога не казва нещо повече, освен „Добър вечер“, когато идва и си отива. Не, работата е в *поръчката* му.

— Поръчката ли?

— Сигурно вие, господа, ще ми се смеете. — Моли се изчерви. — Но когато един джентълмен идва тук вече от десет години, трябва да знаеш какво обича и какво не обича. Не иска да чуе за варен пудинг с лой или за къпини и не помня да е ял гъста супа... ала оня понеделник вечерта си поръча гъста доматиена супа, бифтек, пудинг с бъбреци и къпинов пай! Изглеждаше като че просто не забелязва *какво* поръчва!

— Знаете ли — обади се Еркюл Поаро, — намирам това за изключително интересно.

Моли си тръгна с доволен вид.

— Е, Поаро — подсмихна се Хенри Бонингтън, — да чуем от вас някакви изводи. Както вие най-добре умеете.

— Предпочитам да чуя първо вашите.

— Искате да бъда Уотсън, а? Е, старецът е ходил при лекар и лекарят му е променил диетата.

— На гъста доматиена супа, бифтек, пудинг с бъбреци и къпинов пай? Не мога да си представя някой доктор да направи това.

— Не вярвате ли, стари приятелю? Докторите биха ви предписали всичко.

— Това ли е единственото обяснение, което ви идва на ум?

— Хм, сериозно погледнато — отвърна Хенри Бонингтън, — предполагам, че има само едно възможно обяснение. Нашият непознат приятел е бил обхванат от някакво силно душевно вълнение. То

толкова го е разстроило, че буквално не е забелязвал какво поръчва или яде. — Помълча една минута, после продължи: — Още малко и ще ми кажете, че знаете точно какво му е било на душата. Ще кажете може би, че е замислял да извърши убийство.

Засмя се на собственото си предположение.

Еркюл Поаро не се засмя.

Признаваше, че в този момент е сериозно загрижен. Смяташе, че в такъв случай би трябвало да има някакво предположение, какво вероятно ще се случи.

След около три седмици Еркюл Поаро и Бонингтън се срещнаха отново — този път срещата им беше в подземната железница.

Кимнаха си един на друг, докато се клатушкаха, държейки се за съседни каишки. После, на площад Пикадили, много хора наслизаха и двамата си намериха места точно в предната част на вагона — спокойно кътче, тъй като никой не минаваше на влизане или излизане.

— Между другото — заговори мистър Бонингтън, — спомняте ли си за оня старчок, когото забелязахме в „Галантен жест“? Не бих се учудил, ако се е преселил на оня свят. Цяла седмица го нямаше там. Моли е много разтревожена от това.

Еркюл Поаро се поизправи на седалката си. Очите му светнаха.

— Така ли? — каза той. — Така ли?

— Спомняте ли си — продължи Бонингтън, — аз предположих, че е ходил на лекар и е поставен на диета? Диетата е глупаво нещо, разбира се... ала не бих се учудил, ако се е посъветвал с лекар за здравето си и казаното от лекаря го е постреснало. Така се обяснява това, че си поръчва неща извън обичайното меню, без да забелязва какво върши. Твърде вероятно е да си е отишъл от този свят по-скоро вследствие на потреса, отколкото по друга причина. Докторите трябва да внимават какво казват на хората.

— Обикновено внимават — вметна Еркюл Поаро.

— Това е спирката ми — обяви мистър Бонингтън. — Довиждане. Мисля, че вече никога няма да узнаем кой е бил старецът... нито дори името му. Чуден свят!

И слезе бързо от вагона.

Еркюл Поаро, който седеше намръщен, очевидно не мислеше, че светът е толкова чуден. Той се прибра вкъщи и даде някои нареждания на верния си слуга Джордж.

Еркюл Поаро прокара пръст по един списък на имена. В него бяха отбелязани смъртни случаи в определен район. Пръстът на Поаро се спря.

— Хенри Гаскойн. Шейсет и девет годишен. Може да опитам първо с него.

По-късно през деня Еркюл Поаро седеше в кабинета на доктор Макандрю близо до Кингс роуд. Макандрю беше висок, червенокос шотландец с интелигентна физиономия.

— Гаскойн? — повтори той. — Да, точно така. Стар чудак. Живееше сам в една от ония изоставени стари къщи, които се събарят, за да се построи блок от модерни апартаменти. По-рано не съм се грижил за него, но съм го виждал наоколо и знаех кой е. Първи се усъмнили млекарите. Бутилките с мляко започнали да се трупат отвън. Накрая съседите съобщили на полицията, която разбила вратата и го намерила. Паднал по стълбата и си счупил шията. Бил в стар халат с оръфан шнур — лесно можел да се препъне в него.

— Разбирам — каза Еркюл Поаро. — Било е нещо много просто — злополука.

— Именно.

— Имал ли е някакви роднини?

— Има един племенник. Отбивал се е да види чичо си приблизително веднъж на месеца. Ремзи е името му, Джордж Ремзи. Самият той е лекар. Живее в Уимбълдън.

— От колко време мистър Гаскойн е бил мъртъв, когато сте го видели?

— Ех! — въздъхна доктор Макандрю. — Тук ставаме официални. От не по-малко от четиридесет и осем часа и не повече от седемдесет и два. Намерили го сутринта на шести. Фактически стигнахме до по-точно време. В джоба на халата си имаше писмо — писано на трети... подадено в Уимбълдън същия следобед... сигурно е било връчено някъде около девет часа и дваайсет минути вечерта. Така времето на смъртта се уточнява на някъде след девет и дваайсет вечерта

на трети. Това съвпада със съдържанието на стомаха и храносмилателните процеси. Той е ял около два часа преди смъртта. Прегледах го сутринта на шести и състоянието му напълно потвърждаваше, че смъртта е настъпила около шейсет часа преди това — около десет часа вечерта на трети.

— Всичко, изглежда, напълно съвпада. Я ми кажете кога е бил видян жив за последен път?

— Видели го на Кингс роуд към седем часа същата вечер, четвъртък, трети, и вечерял в ресторанта „Галантен жест“ в седем и половина. Изглежда, че вечерял там всеки четвъртък.

— Няма ли е други роднини? Само този племенник ли?

— Имал е брат близнак. Цялата история е много интересна. Не се били виждали от години. На младини Хенри падал нещо като художник, нали разбирате. Крайно лош. Изглежда, че другият брат, Антъни Гаскойн, се оженил за много богата жена и зарязал изкуството — братята се скарали по този въпрос. Предполагам, че оттогава не са се виждали. Но, колкото и да е чудно, *умрели в един и същ ден*. По-големият близнак издъхнал в един часа следобед на трети. Едно време ми беше известен случай, когато близнаци умрели в един и същ ден — в различни части от света! Вероятно това е само съвпадение... но фактът си е факт.

— Жива ли е жената на другия брат?

— Не, умряла преди няколко години.

— Къде живеел Антъни Гаскойн?

— Имал къща на Кингстън хил. Бил е, като съдя по това, което ми каза доктор Ремзи, много саможив човек.

Еркюл Поаро кимна замислено.

Шотландецът го изгледа с любопитство.

— Какво точно ви озадачава, мосю Поаро? — запита той рязко.
— Аз отговорих на въпросите ви — това беше мой дълг, като се имат предвид препоръките, които донесохте. Но не съм наясно какво подозрително има тук.

Поаро изрече бавно:

— Прост случай на смърт от злополука, точно така казахте вие. Това, което ме озадачава, е също просто — едно просто бльсване.

Доктор Макандрю изглеждаше смаян.

— С други думи, убийство! Имате ли основание да мислите така?

— Не — отговори Поаро. — Просто едно предположение.

— Трябва да има нещо... — настояваше събеседникът му.

Поаро не проговори.

Макандрю каза:

— Ако подозирате племенника Ремзи, трябва да ви кажа тук и веднага, че сте на погрешен път. Ремзи играл бридж в Уимбълдън от осем и половина до полунощ. Това се изяснило при следствието.

Поаро промърмори:

— И вероятно е било проверено. Полицията е грижлива.

— Може би ви е известно нещо против него? — подхвърли докторът.

— Не знаех, че има такава личност, докато вие не споменахте за него.

— Значи подозирате някого другиго?

— Не, не. Съвсем не. Имаме случай на обикновени навици. Това е много важно. А покойният мосю Гаскойн не пасва тук. Всичко е наопаки, разбирате ли.

— Наистина не разбирам.

Еркюл Поаро се усмихна и стана, докторът също стана.

— Знаете ли — каза Макандрю, — честно казано, аз не виждам нищо ни най-малко подозрително около смъртта на Хенри Гаскойн.

Дребният човечец разпери ръце.

— Аз съм упорит човек — човек с едно малко хрумване, а нищо не го подкрепя! Впрочем, доктор Макандрю, имаше ли Хенри Гаскойн изкуствени зъби?

— Не, зъбите му бяха отлично запазени. Много похвално наистина за неговата възраст.

— Добре се е грижел за тях... били са бели и добре измити?

— Да, забелязах ги специално.

— Не бяха ли потъмнели по някакъв начин?

— Не. Мисля, че той не беше пушач, ако това имате предвид.

— Нямам предвид точно това... беше просто едно предположение... което вероятно няма да се потвърди! Довиждане, доктор Макандрю, и ви благодаря за любезността...

Поаро стисна ръката на доктора и си тръгна.

— А сега — каза — да се занимаем с предположението.

В „Галантен жест“ Поаро седна на същата маса, на която бе седял с Бонингтън. Момичето, което го обслужваше, не беше Моли. Каза, че Моли имала почивен ден.

Беше точно седем и не бе трудно на Еркюл Поаро да завърже разговор с момичето по въпроса за стария мистър Гаскойн.

— Да — каза тя, — той идваше тук от много години. Но никоя от нас така и не узна името му. Видяхме във вестника съобщението за разследването, имаше и негова снимка. „Ето — казах на Моли, — ако това не е нашият Стар Татко Време“, както го наричахме.

— Той е вечерял тук вечерта в деня на смъртта си, нали?

— Точно така. В четвъртък, трети. Винаги беше тук в четвъртък. Вторник и четвъртък — точен като часовник.

— Сигурно не си спомняте какво е имал за вечеря?

— Чакайте да помисля, беше лютива супа, подправена с къри, точно така, и говежди пудинг, или май беше овнешки? Не, пудинг, правилно, а също пай от къпини и ябълки и сирене. А като си помисля, че след това си е отишъл вкъщи и същата вечер паднал по оная стълба. Казаха, че причина бил един оръфан шнур на халат. Разбира се, дрехите му бяха винаги нещо ужасно — старомодни и навлечени както дойде, и всички опърпани, ала се държеше някак високомерно, сякаш беше някаква *голяма клечка*! Ох, какви ли не интересни клиенти имаме тук.

Тя се отдалечи.

Еркюл Поаро се залови да яде морския си език.

Въоръжен с препоръки от известен влиятелен източник, Еркюл Поаро лесно се разбра с районния следовател.

— Интересен човек е бил покойният Гаскойн — забеляза следователят. — Самотен стар чудака. Ала смъртта му, изглежда, предизвиква необикновено внимание. — Докато говореше, гледаше посетителя си с известно любопитство.

Еркюл Поаро подбираше грижливо думите си.

— Има обстоятелства, свързани със смъртта му, мосю, които налагат разследване.

— Е, как мога да ви помогна?

— Във вашата компетенция е, мисля, да наредите документи, представени във вашия съд, да бъдат унищожени или да бъдат конфискувани — както сметнете за добре. В джоба на халата на Хенри Гаскойн е било намерено някакво писмо, нали?

— Вярно.

— Писмо от племенника му доктор Джордж Ремзи?

— Именно. Писмото бе представено на следствието като документ, който може да помогне да се определи времето на смъртта.

— Все още налице ли е това писмо?

Еркюл Поаро зачака нетърпеливо отговора. Когато чу, че писмото е все още налице за изследване, въздъхна с облекчение. А когато най-после му бе представено, го разгледа внимателно. То беше написано с малко ситен почерк, със стило. Ето какво гласеше:

„Скъпи чичо Хенри,

Със съжаление трябва да ти кажа, че нямах успех с чичо Антъни. Той никак не се възхити от вероятността да го посетиш и не пожела да ми даде отговор на молбата ти за помирение. Той е, разбира се, много болен и съзнанието му е замъглено. Мисля, че краят е много близък. Изглеждаше като че не помни кой си ти.

Съжалявам, че не оправдах надеждите ти, но мога да те уверя, че направих всичко възможно.“

Твой предан племенник: Джордж Ремзи

Самото писмо беше с дата 3 ноември. Поаро погледна пощенското клеймо на плика — 4:30 часа следобед. Промърмори:

— Напълно изправно е, нали?

Следващата му цел беше Кингстън хил. След известно затруднение, служейки си с добродушно упорство, издейства разговор с Амелия Хил, готвачка и икономка на покойния Антъни Гаскойн.

Мисис Хил отначало беше някак сдържана и подозрителна, ала очарователната сърдечност на този странен чужденец скоро подеждва. Мисис Амелия Хил започна да се отпуска.

Тя, както толкова много други жени преди нея, започна да излива болките си пред един наистина съчувстващ слушател.

Четиринадесет години се грижила за домакинството на мистър Гаскойн — *нелека работа!* Не, наистина! Много жени биха се превили под бремето, което *тя* трябвало да носи! Голям чудак бил клетият господин, не може да се отрече. Много стиснат с парите си — това му било нещо като мания — а бил изключително богат джентълмен! Ала мисис Хил му служела вярно, примирявала се с навиците му и естествено очаквала поне *нещо за спомен*. Но не — нищо-нищичко! Само едно старо завещание, с което оставял всичките си пари на жена си, а ако тя умре преди него, тогава всичко се падало на брат му Хенри. Завещание, правено преди години. Не изглеждало справедливо!

Постепенно Еркюл Поаро я откъсна от главната ѝ тема на незадоволено користолюбие. Наистина безсърдечна несправедливост! Мисис Хил не можеше да бъде упрекната, че се чувства засегната и изненадана. Всеизвестно било, че мистър Гаскойн бил стиснат по отношение на парите. Дори се говорело, че покойникът отказал помощ на единствения си брат. Мисис Хил вероятно знаеше всичко по този въпрос.

— Затова ли доктор Ремзи дойде да го види? — запита мисис Хил. — Знаех, че е нещо във връзка с брат му, но помислих, че само защото брат му е искал да се помирят. Те се скараха преди години.

— Доколкото разбрах — рече Поаро, — мистър Гаскойн е отказал категорично?

— Точно така — потвърди мисис Хил с кимване. — „Хенри ли? — казва той някак немощно. — Какво ми разправяте за Хенри? Не съм го виждал от години и не искам да го виждам. Свадлив човек е Хенри.“ Само това.

После разговорът се насочи отново към специалните лични оплаквания на мисис Хил и безчувственото отношение на адвоката на покойния мистър Гаскойн.

Малко трудно Еркюл Поаро успя да си тръгне, без да прекъсва разговора прекалено рязко.

И така, точно след часа за вечеря, той пристигна в Елмкрест, Дорсет роуд, Уимбълдън — жилището на доктор Джордж Ремзи.

Докторът си беше вкъщи. Въведоха Еркюл Поаро в кабинета и скоро там дойде доктор Джордж Ремзи, явно току-що станал от масата за вечеря.

— Аз не съм пациент, докторе — каза Еркюл Поаро. — И идването ми тук е може би малко нахално... но аз държа на ясните и пряки отношения. Не ми харесват адвокатите и техните многословни, заобиколни методи.

Той явно бе събудил интереса на Ремзи. Докторът беше гладко избръснат, среден на ръст. Косата му беше кестенява, ала ресниците му — почти бели, което придаваше на очите му блед, безжизнен оттенък. Държането му беше живо, нелишено от хумор.

— Адвокати ли? — повтори той, повдигайки вежди. — Аз мразя тези хора! Вие възбуждате любопитството ми, сър. Моля седнете.

Поаро седна, после извади една от професионалните си визитни картички, която подаде на доктора. Белите ресници на Джордж Ремзи замигаха.

Поаро се наведе доверително напред.

— Много от моите клиенти са жени — каза той.

— Естествено — рече доктор Джордж Ремзи с леки пламъчета в очите.

— Както казвате, естествено — съгласи се Поаро. — Жените нямат вяра на официалната полиция. Предпочитат частните разследвания. Не искат проблемите им да стават публично достояние. Преди няколко дни една възрастна жена дойде да се посъветва с мен. Тя беше нещастна със съпруга си, с когото се скарала преди много години. Този неин съпруг бил ваш чичо, покойният мистър Гаскойн.

Лицето на Джордж Ремзи поморавя.

— Чичо ми ли? Глупости! Жена му умря преди много години.

— Не чичо ви мистър *Антъни* Гаскойн. Чичо ви мистър *Хенри* Гаскойн.

— Чичо Хенри? Но *той* не беше женен!

— О, напротив, бил е — каза Еркюл Поаро, лъжейки, без да се изчерви. — В това няма никакво съмнение. Жената дори донесе брачното си свидетелство.

— Това е лъжа! — извика Джордж Ремзи. Сега лицето му беше мораво като синя слива. — Не вярвам. Вие сте безсрамен лъжец.

— Много лошо, нали? — рече Поаро. — Вие напразно сте извършили убийство.

— Убийство ли? — Гласът на Ремзи трепереше. Бледите му очи се изцъклиха от ужас.

— Между другото — каза Поаро, — виждам, че пак сте яли къпинов пай. Неразумен навик. Казват, че къпините били пълни с витамини, но могат да бъдат смъртоносни по други начини. В случая предполагам, че спомагат да се увие въже около шията на един човек — вашата шия, доктор Ремзи.

— Виждате ли, топ амі, вие сбъркахте в основното си предположение. — Еркюл Поаро, усмихвайки се кротко през масата на своя приятел, махна изразително с ръка. — Човек под силно душевно напрежение не прави нещо, което никога преди не е правил. Рефлексите му просто следват пътя на най-малката съпротива. Човек, разстроен за нещо, би могъл наистина да дойде на вечеря облечен в пижамата си — но тя ще бъде *собствената* му пижама — не на някой друг. Човек, който не обича гъста супа, варен пудинг с лой и къпини, изведнъж една вечер си поръчва и трите. Казвате: защото мисли за нещо друго. Аз пък казвам: *човек, на когото му тежи нещо на душата, ще поръча машинално яденето, което е поръчвал най-често преди*. Ен біен, какво друго обяснение може да има тогава? Аз просто не можех да измисля някакво логично обяснение. И бях обезпокоен! Случката беше абсолютно неправдоподобна. Тогава вие ми казахте, че човекът бил изчезнал. За пръв път от години пропуснал вторник и четвъртък. На мен това още по-малко ми харесваше. В главата ми се мярна една странна хипотеза. Ако бях прав, *човекът беше мъртъв*. Направих проучвания. Човекът *наистина* беше мъртъв. И много чисто и порядъчно мъртъв. С други думи, лошата риба е била прикрита със соса! Видели са го на Кингс роуд в седем часа. Вечерял тук в седем и половина — два часа преди да умре. Всичко съвпаднаше — данните от съдържанието на стомаха, данните от писмото. Прекалено много сос! Изобщо не можете да видите рибата! Преданият племенник написал писмото, преданият племенник има солидно алиби за времето на смъртта. Смърт много проста — падане по стълбата. Проста злополука? Или убийство? Всички казват първото. Преданият племенник е единственият жив роднина. Преданият племенник ще го наследи — но има ли какво да наследи? Чичото бил известен като бедняк. Ала има брат. А братът навремето се оженил за богаташка. И братът живее в голяма богата къща на Кингстън хил, следователно по

всяка вероятност богатата жена трябва да му е оставила всичките си пари. Виждате последователността — богатата жена оставя пари на Антъни, Антъни оставя пари на Хенри, парите на Хенри отиват у Джордж — завършена верига.

— Всичко е много хубаво на теория — каза мистър Бонингтън.
— Но какво направихте вие?

— Щом *знаеш*, обикновено можеш да постигнеш това, което искаш. Хенри умрял два часа след яденето — следствието се е интересувало само от това. Но да речем, че яденето не е било вечеря, а обед. Поставете се на мястото на Джордж. Джордж има нужда от пари — много. Антъни Гаскойн умира — но Джордж няма полза от неговата смърт. Парите му се падат на Хенри, а Хенри Гаскойн може да живее още много години. Затова и Хенри трябва да умре — и колкото по-скоро, толкова по-добре — но смъртта му трябва да настъпи след тази на Антъни и за това време Джордж трябва да има алиби. Навикът на Хенри да вечеря редовно в един ресторант през две вечери от седмицата подсказва на Джордж алиби. Като предпазлив човек той първо изпробва плана си. *Превъплъщава се в своя чичо един понеделник вечер във въпросния ресторант.* Всичко върви благополучно. Всички там го приемат за неговия чичо. Той е доволен. Трябва само да почака чичо Антъни да прояви ясни признаци на умирање. Този момент идва. Изпраща писмо до чичо си следобед на втори ноември, ала му слага дата трети. Идва в града следобед на трети, отбива се при чичо си и пристъпва към изпълнение на плана си. Рязко блъсване и чичо Хенри се търкулва надолу по стълбата. Джордж намира писмото, което е написал, и го пъхва в джоба на халата на чичо си. В седем и половина той е в „Галантен жест“, с брада, гъсти вежди, напълно преобразен. Няма никакво съмнение, че в седем и половина мистър Хенри Гаскойн е жив. После едно бързо преобразяване в тоалетната и се връща с пълна скорост с колата си в Уимбълдън да прекара вечерта на бридж. Идеално алиби.

Мистър Бонингтън го изгледа.

— Ами пощенското клеймо на писмото?

— О, това е било много просто. Пощенското клеймо беше замазано. Защо? То е било променено с помощта на сажди от втори на трети ноември. Няма да го забележите, *ако не се вгледате.* И накрая къпините.

— Къпините ли?

— Двайсет и четири къпини в един пай! Джордж, както разбирате, в края на краищата не е бил достатъчно добър актьор. Той *изглеждаше* като чичо си, *вървял* като чичо си, *говорел* като чичо си и имал брадата и веждите на чичо си, но забравил да яде като чичо си. Поръчал ястията, които самият той обичал. От къпините зъбите потъмняват. Зъбите на трупа не бяха потъмнели, а Хенри Гаскойн ял къпини оная вечер в „Галантен жест“. Но в стомаха нямало къпини. Аз проверих тази сутрин. А Джордж сглупил да запази брадата и останалата си маскировка. Ох! Предостатъчно улики, ако се огледате добре. Аз посетих Джордж и го разтърсих. Това го довърши! Впрочем той пак бе ял къпини. Лаком човек — много се грижи за храната си. Ен биен, именно лакомията ще го обеси, ако не греша.

Една сервитьорка им донесе две порции пай с къпини и ябълки.

— Махнете го — каза мистър Бонингтън. — Човек трябва много да внимава. Донесете ми една малка порция пудинг от саго.

[1] Стилтън — вид краве сирене. — Б.пр. ↑

[2] Това е ужасно (фр.). — Б.пр. ↑

ЛЮБОВНИТЕ ДЕТЕКТИВИ

Дребничкият мистър Сатъртуейт гледаше замислено домакина отсреща. Между тези двама мъже имаше отдавнашно приятелство. Полковникът беше обикновен селски джентълмен, чиято страст в живота бе спортът. Той беше прекарал неохотно, по необходимост, само няколко седмици в Лондон. Мистър Сатъртуейт, от друга страна, беше градска птица, авторитет по френската кухня, по женското облекло и по всички последни скандали. Страстта му беше да наблюдава човешката природа и беше експерт в специалното си занимание — наблюдател на живота.

Ето защо между него и полковник Мелроуз наглед имаше малко общи неща, тъй като полковникът не се интересуваше от работите на съседите си и се ужасяваше от всякакво вълнение. Двамата мъже бяха приятели главно защото бащите им преди тях са били приятели. Освен това познаваха едни и същи хора и имаха реакционно отношение към *nouveaux riches*^[1].

Наближаваше седем и половина. Двамата седяха в комфортния кабинет на полковника и Мелроуз описваше един поход през миналата зима с пламенния възторг на ловец. Мистър Сатъртуейт, чиито познания за конете се свеждаха главно до редовно посещение в неделно утро на конюшните, които все още притежаваше в старомодни селски къщи, слушаше с неизменната си учтивост.

Рязкото извънпяване на телефона прекъсна Мелроуз. Той отиде до масата и вдигна слушалката.

— Ало, да... Полковник Мелроуз говори. Какво?

Цялото му държане се промени — стана хладно и официално. Сега той говореше като магистрат, а не като спортист. Слуша няколко минути, после каза лаконично:

— Добре, Къртис. Ще дойда веднага. — Сложи слушалката и се обърна към госта си. — Сър Джеймс Дуайтън е бил намерен в библиотеката си... убит.

— Какво?!

Мистър Сатъртуейт беше смаян... потресен.

— Трябва да отида веднага в Олдръруей. Искаш ли да дойдеш с мен?

Мистър Сатъртуейт си спомни, че полковникът беше началник на полицията в графството.

— Ако не преча... — Колебаеше се.

— Ни най-малко. На телефона беше инспектор Къртис. Добър, честен човек, ала му липсва въображение. Ще се радвам, ако ти дойдеш с мен, Сатъртуейт. Имам чувството, че тази работа ще се окаже нечиста.

— Хванали ли са човека, който я е извършил?

— Не — отговори Мелроуз кратко.

Опитното ухо на мистър Сатъртуейт долови в резкия отрицателен отговор отсянка на резервираност. Той започна да прехвърля в главата си всичко, което знаеше за семейство Дуайтън.

Надут старец беше покойният сър Джеймс, груб в държането си. Човек, който лесно би могъл да си спечели врагове. Някъде към шейсетте, с прошарена коса и червендалесто лице. Славеше се с крайната си стиснатост.

Пренесе се мислено към лейди Дуайтън. Образът ѝ витаеше пред него — млада, с кестенява коса, стройна. Спомни си за разните слухове, намеци, дребни клюки. Значи такава била работата — затова Мелроуз изглеждаше толкова мрачен. После се оборава — въображението му се бе разпалило твърде много.

Пет минути по-късно мистър Сатъртуейт се настани до домакина в малкия му двуместен автомобил и двамата потънаха заедно в нощта.

Полковникът бе мълчалив човек. Бяха изминали цяла миля и половина, преди да проговори. Тогава заговори внезапно:

— Предполагам, че ги познаваш?

— Дуайтънови ли? Знам всичко за тях, разбира се. — За кого ли мистър Сатъртуейт не знаеше всичко? — Мисля, че него срещнах веднъж, а нея — сравнително по-често.

— Хубава жена — изказа се Мелроуз.

— Красива! — заяви мистър Сатъртуейт.

— Така ли мислиш?

— Чисто ренесансов тип — заяви мистър Сатъртуейт, разпалвайки се от темата си. — Тя играеше в ония любителски

театрални представления — благотворителните матинета, нали знаеш, миналата пролет. Направи ми голямо впечатление. У нея няма нищо модерно. Човек може да си я представи в двореца на дожа или като Лукреция Борджия.

Полковникът зави леко с колата и мистър Сатъртуейт млькна внезапно. Запита се по каква ли случайност името на Лукреция Борджия му бе дошло на езика. При тези обстоятелства...

— Дуайтън не е бил отровен, нали? — запита той внезапно.

Мелроуз го изгледа изкосо, някак озадачено.

— Чудя се защо задаваш този въпрос? — каза той.

— Ами... не знам. — Мистър Сатъртуейт се смути. — Аз... просто ми дойде на ум.

— Е, не е отровен — каза Мелроуз навъсено. — Ако искаш да знаеш, бил ударен по главата.

— С тъй предмет — промърмори мистър Сатъртуейт, кимайки дълбокомислено.

— Не говори като в калпав детективски роман, Сатъртуейт. Ударен е с бронзова статуетка.

— Аха — каза Сатъртуейт и потъна отново в мълчание.

— Знаеш ли нещо за човек на име Пол Делангуа? — попита Мелроуз след минута-две.

— Да. Хубав младеж.

— Предполагам, че и жените биха го нарекли така — изръмжа полковникът.

— Не ти ли харесва?

— Не, не ми харесва.

— Аз пък мислех, че ти харесва. Той язди много добре.

— Като чужденец на конна демонстрация. Все разиграва маймунцини.

Мистър Сатъртуейт потисна усмивката си. Горкият стар Мелроуз, имаше толкова типични английски възгледи. С приятната мисъл, че самият той е с космополитен мироглед, мистър Сатъртуейт можеше да съжалява за консервативното отношение към живота.

— Бил ли е в тази част от света? — запита той.

— Гостувал в Олдъруей у Дуайтънови. Носи се слух, че сър Джеймс го изритал преди една седмица.

— Защо?

— Открил, че върти любов с жена му, предполагам. Какво, по дяволите...

Завиха рязко и се блъснаха силно в нещо.

— Най-опасните кръстопътища са в Англия — изказа се Мелроуз. — Все пак другият трябваше да надуе клаксона си. На главния път сме. Вероятно ние сме му причинили по-сериозна повреда, отколкото той на нас.

Полковникът скочи от колата. От другата кола слезе някаква фигура и се приближи към тях. До Сатъртуейт стигнаха откъслечи от говор.

— Боя се, че вината е изцяло моя — казваше непознатият. — Но аз не познавам много добре тази част от страната, а и няма абсолютно никакъв знак, който да показва, че човек излиза на главния път.

Полковникът, омекнал, отвърна в същия дух. Двата се наведоха над колата на непознатия, която един шофьор вече оглеждаше. Разговорът стана крайно технически.

— Опасявам се, че ще ни отвори работа за половин час — каза непознатият. — Но да не ви задържам. Радвам се, че колата ви се отърва почти без повреда.

— Всъщност... — започваше полковникът, но бе прекъснат.

Мистър Сатъртуейт, кипящ от вълнение, изхвъркна от колата като птица и стисна сърдечно ръката на непознатия.

— Точно така! Стори ми се, че познах гласа — заяви той развълнувано. — Чудна работа. Много чудна работа.

— А? — запита полковник Мелроуз.

— Мистър Харли Куин. Мелроуз, сигурно си ме чувал много пъти да говоря за мистър Куин?

Полковник Мелроуз явно не си спомняше това, но все пак участва учтиво в сцената, докато мистър Сатъртуейт продължаваше да чурулика весело.

— Не съм ви виждал... чакайте да помисля...

— От оная вечер в „Звънци и шутове“ — подсказа другият спокойно.

— „Звънци и шутове“ ли? — запита полковникът.

— Странноприемница — обясни мистър Сатъртуейт.

— Интересно название за странноприемница.

— То е само старо — каза мистър Куин. — Ако си спомняте, едно време в Англия звънците и шутовете са били по-разпространени, отколкото сега.

— Така и предполагам; да, сигурно сте прав — каза Мелроуз неопределено. Замига. По някаква чудновата игра на светлината — фаровете на едната кола и червените задни сигнални лампи на другата — за миг самият мистър Куин изглеждаше облечен като шут. Но това беше само от светлината.

— Не можем да ви оставим в безизходица тук на пътя — продължи мистър Сатъртуейт. — Трябва да дойдете с нас. Има предостатъчно място за трима, нали, Мелроуз?

— О, разбира се. — Ала в гласа на полковника се долавяше съмнение. — Единствената пречка — забеляза той — е работата, по която сме тръгнали. Какво ще кажеш, Сатъртуейт?

Мистър Сатъртуейт стоеше като закован. Разни мисли се рееха и проблясваха в главата му. Той буквално трепереше от вълнение.

— Не — извика. — Не, не трябва да ви замесвам! Това едва ли ще ви интересува, мистър Куин. Но срещата ни тази вечер съвсем не е случайна!

Полковник Мелроуз се втренчи учудено в приятеля си. Мистър Сатъртуейт го улови за ръката.

— Спомняш ли си какво ти разказвах за нашия приятел Дерик Кейпъл? За мотива на самоубийството му, който никой не можеше да отгатне? Мистър Куин реши тази загадка — а след това имаше и други. Показва ти неща, които са там през всичкото време, но не си ги видял. Чуден е.

— Драги ми Сатъртуейт, вие ме карате да се червя — каза мистър Куин с усмивка. — Доколкото си спомням, всички тези разкрития бяха направени от вас, не от мен.

— Бяха направени, понеже вие бяхте там — изтъкна мистър Сатъртуейт с дълбоко убеждение.

— Е, добре — рече полковник Мелроуз, покашляйки се неловко. — Да не губим повече време. Да тръгваме.

Той се настани на шофьорското място. Не беше много доволен, че му бе натрапен непознат човек поради възторга на мистър Сатъртуейт, но не можеше да изтъкне никакво основателно

възражение, пък и искаше да пристигне в Олдъруей колкото се може по-скоро.

Мистър Сатъртуейт покани мистър Куин да се качи преди него, а самият той зае страничното място. Колата беше просторна и побра тримата без особено притеснение.

— Значи се интересувате от престъпления, мистър Куин? — заговори полковникът, стараейки се по възможност да бъде любезен.

— Не, не точно от престъпления.

— От какво тогава?

Мистър Куин се усмихна.

— Нека да запитаме мистър Сатъртуейт. Той е много проникателен наблюдател.

— Аз мисля — произнесе мистър Сатъртуейт бавно, — може би греша, но мисля... че мистър Куин се интересува от... влюбени.

Той се изчерви, когато изрече последната дума, която никой англичанин не може да произнесе без стеснение. Мистър Сатъртуейт си послужи с нея някак гузно и като в кавички.

— Я гледай! — възкликна полковникът стреснат и млъкна.

Скришом си помисли, че приятелят на Сатъртуейт е май голям чудак. Погледна го изкосо. Той изглеждаше напълно в ред — съвсем нормален млад човек. Доста мургав, но никак не приличаше на чужденец.

— А сега — обяви Сатъртуейт важно — трябва да ви разкажа всичко за случая.

Говори десетина минути. Седейки в мрака, носейки се в нощта, той изпитваше заразително чувство за сила. Какво значение имаше, че беше само наблюдател на живота? Имаше запас от думи, владееше ги, можеше да изплете от тях тъкан — необикновена ренесансова тъкан, съставена от хубостта на Лора Дуайтън, с нейните бели ръце и червена коса, и призрачната тъмна фигура на Пол Делангуа, когото жените намираха за красавец.

Всичко това — поставено на фона на Олдъруей. Олдъруей, който съществуваше от времето на Хенри VII и както казваха някои, още по-отрано. Олдъруей, който беше английски до корен, с подрязвания му тис, със стария, заострен като човка хамбар и с рибарника, където монаси бяха пазили своите шарани за петъчни дни.

С няколко сръчни щрихи обрисова сър Джеймс Дуайтън, истински потомък на някогашните Де Уитънови, които отдавна бяха изстискали пари от земята и ги бяха заключили здраво в каси, та ако на другите се случват черни дни, стопаните на Олдъруей никога да не изпаднат в нищета.

Най-после мистър Сатъртуейт млъкна. Беше сигурен, още отначало беше сигурен, че ще спечели симпатиите на публиката си. Сега чакаше похвална дума, каквато и му се полагаше. И тя дойде.

— Вие сте художник, мистър Сатъртуейт.

— Аз... аз се старая колкото мога. — Дребният човечец изведнъж стана скромнен.

Преди няколко минути бяха влезли през пътните врати. Сега колата бе спряла пред портала и един полицаи слезе бързо по стъпалата да ги посрещне.

— Добър вечер, сър. Инспектор Къртис е в библиотеката.

— Добре.

Мелроуз затича нагоре по стъпалата, следван от другите двама. Когато минаваха през обширния коридор, един възстар иконом надзърна плахо от някаква врата. Мелроуз му кимна.

— Добър вечер, Майлс. Печална работа.

— Наистина — отвърна оня с разтреперан глас. — Просто не мога да го повярвам, сър; наистина не мога. Като си помисля, че всеки може да е убил господаря.

— Да, да — каза Мелроуз, прекъсвайки го рязко. — След малко ще трябва да поговоря с теб.

Тръгна с големи крачки към библиотеката. Там един едър, с военна стойка инспектор го посрещна с уважение.

— Гадна работа, сър. Аз не съм пипал нищо. По оръжието няма отпечатъци от пръсти. Който го е направил, си е разбирал от работата.

Мистър Сатъртуейт загледа приведената фигура, седнала до голямата писалищна маса, после бързо отмести очи. Човекът е бил ударен изотзад, смазващ удар, който е разбил черепа. Гледката не беше приятна.

Оръжието се търкаляше на пода — бронзова статуетка, висока около шейсет сантиметра, с изцапана и влажна основа. Мистър Сатъртуейт се наведе с любопитство към нея.

— Венера — каза той тихо. — Значи е бил ударен от Венера.

В тази мисъл намери храна за поетично размишление.

— Всички прозорци — докладва инспекторът — бяха затворени и зарезани отвътре.

Помълча многозначително.

— Значи е вътрешна работа — изказа се неохотно полицейският началник. — Хм... хм, ще видим.

Убитият беше облечен в дрехи за голф, а на една голяма кожена кушетка имаше захвърлена небрежно торба със стикове за голф.

— Току-що се бил завърнал от игрището за голф — обясни инспекторът, проследявайки погледа на началника на полицията. — В пет и петнайсет си дошъл. Пил чай, който икономът му донесъл тук. По-късно позвънил на камериера си да му донесе чифт меки пантофи. Доколкото разбрахме, камериерът е бил последният човек, който го е видял жив.

Мерлоуз кимна и отново насочи вниманието си към писалищната маса.

Много от украшенията бяха съборени и счупени. Между тях личеше особено един голям тъмен емайлиран часовник, който лежеше на едната си страна точно в средата на масата.

Инспекторът се прокашля.

— Това би могло да се нарече късмет, сър — каза той. — Както виждате, часовникът е спрял. *В шест и половина*. Така ни показва времето на престъплението. Много удобно.

Полковникът гледаше втренчено часовника.

— Както казвате — забеляза той, — много удобно. — Помълча за минута, после добави: — Прекалено удобно! Това не ми харесва, инспекторе.

Погледна другите двама. Очите му търсеха умолително очите на мистър Куин.

— По дяволите всичко — каза. — Прекалено чисто изпипано. Разбирате какво имам предвид. Нищо не става точно така.

— Искате да кажете — промърмори мистър Куин, — че часовниците не падат така?

За момент Мелроуз се втренчи в него, после се загледа отново в часовника, който имаше оня жалък и невинен вид, присъщ на предмети, внезапно загубили достойнството си. Много внимателно полковник Мелроуз го изправи отново на краката му. Удари силно

масата. Часовникът се залюля, ала не падна. Мелроуз повтори този номер и много бавно, сякаш неохотно, часовникът падна по гръб.

— По кое време е било открито престъплението? — запита Мелроуз рязко.

— Точно около седем часа, сър.

— Кой го е открил?

— Икономът.

— Доведете го — нареди началникът на полицията. — Искам да го видя веднага. Къде е впрочем лейди Дуайтън?

— Лежи, сър. Прислужницата ѝ казва, че е смазана и не може да приеме никого.

Мелроуз кимна, а инспектор Къртис отиде да потърси иконома. Мистър Куин надничаше замислено в огнището. Мистър Сатъртуейт последва примера му. Минута-две мигаше към тлеещите пънове, а после очите му се спряха на нещо ярко, което лежеше на решетката. Наведе се и вдигна малко късче извито стъкло.

— Търсели сте ме, сър?

Беше гласът на иконома, все още треперлив и неуверен. Мистър Сатъртуейт пхна стъкълцето в джоба на жилетката си и се обърна. Старият човек стоеше на вратата.

— Седнете — каза учтиво полицейският началник. — Вие цял треперите. Сигурно е било шок за вас.

— Наистина беше, сър.

— Е, няма да ви задържам дълго. Вашият господар, мисля, се е прибрал точно след пет?

— Да, сър. Нареди да му донеса чай тук. След това, когато влязох да го прибера, помоли да му бъде изпратен Дженингс — това е камериерът му, сър.

— Кога беше това?

— Около шест и десет минути, сър.

— Добре... а после?

— Съобщих на Дженингс, сър. И едва в седем часа, когато влязох тук да затворя прозорците и да спусна пердетата, видях...

Мелроуз го прекъсна.

— Да, да, не е нужно да разправяте всичко това. Не сте пипали тялото, не сте размествали нищо, нали?

— О! Съвсем не, сър! Отидох колкото се може по-бързо до телефона да позвъня на полицията.

— И после?

— Казах на Джанет — прислужницата на Нейно Благородие, сър — да съобщи на Нейно Благородие.

— Тази вечер изобщо не сте виждали господарката си?

Полковник Мелроуз зададе въпроса твърде небрежно, ала острият слух на мистър Сатъртуейт долови безпокойство в думите му.

— Не биваше да й говоря, сър. След трагедията Нейно Благородие остана в покоите си.

— Видяхте ли я преди това?

Въпросът бе зададен рязко и всички в стаята забелязаха колебанието на иконома, преди да отговори.

— Аз... аз само я зърнах бегло, сър, когато слизаше по стълбата.

— Влезе ли тя тук?

Мистър Сатъртуейт затаи дъх.

— Аз... мисля, че влезе, сър.

— По кое време беше това?

В този момент можеше да се чуе падаща топлийка. Знае ли старецът, запита се мистър Сатъртуейт, какво зависи от неговия отговор?

— Точно в шест и половина, сър.

Полковник Мелроуз пое дълбоко дъх.

— Достатъчно, благодаря ви. Само ви моля да ми пратите Дженингс, камериера.

Дженингс се отзова незабавно на повикването. Той беше човек с тясно лице и котешка походка. В него имаше нещо хитро и потайно.

Човек, помисли си мистър Сатъртуейт, който лесно би убил господаря си, ако може да бъде сигурен, че няма да го открият.

Слушаше жадно отговорите на този човек на въпросите на полковник Мелроуз. Но разказът му изглеждаше много откровен. Донесъл на господаря си някакви пантофи от мека кожа и взел спортните обувки с дебели подметки.

— Какво направихте след това, Дженингс?

— Върнах се в помещението за прислугата, сър.

— По кое време се разделихте с господаря си?

— Трябва да е минавало шест и четвърт, сър.

— Къде бяхте в шест и половина, Дженингс?

— В помещението за прислугата, сър.

Полковник Мелроуз освободи човека, като кимна. Погледна въпросително Къртис отсреща.

— Съвсем вярно, сър, аз проверих. Бил е в помещението за прислугата от около шест и дваайсет до седем часа.

— Значи остава извън всякакво подозрение — каза началникът на полицията малко със съжаление. — Освен това няма подбуда.

Спогледаха се.

На вратата се почука.

— Влезте — каза полковникът.

Появи се една явно уплашена камериерка.

— Ако обичате, Нейно Благородие чула, че полковник Мелроуз е тук и би искала да се види с него.

— Разбира се — каза Мелроуз. — Ще дойда веднага. Ще ми показвате ли пътя?

Ала една ръка отдръпна момичето настрана. Сега на вратата стоеше съвсем друга фигура. Лора Дуайтън изглеждаше като посетителка от друг свят.

Тя беше облечена в прилепнала средновековна полуофициална следобедна рокля от тъмносин бродат. Кестенявата ѝ коса беше разделена в средата и падаше върху ушите ѝ. Съзнавайки, че има собствен стил, лейди Дуайтън никога не бе подрязвала косата си. Тя беше изтеглена назад на прост възел на тила ѝ. Ръцете ѝ бяха голи.

Едната от тях беше протегната, за да се подпира на рамката на вратата, другата, увиснала отстрана, стискаше книга. *Тя изглежда, помисли си мистър Сатъртуейт, като мадона от ранно италианско платно.*

Лейди Дуайтън стоеше, полюлявайки се леко насам-натам.

Полковник Мелроуз скочи към нея.

— Дойдох да ви кажа... да ви кажа...

Гласът ѝ беше тих и плътен. Мистър Сатъртуейт беше толкова омаян от драматичността на сцената, че бе забравил за нейната реалност.

— Моля ви, лейди Дуайтън... — Мелроуз я бе обгърнал с ръка, за да я подкрепи. Преведе я през коридора до едно малко преддверие с тапети от избеляла коприна.

Куин и Сатъртуейт ги последваха.

Тя се тръшна на ниското канапе, като облегна главата си назад на една възглавничка с ръждив цвят и затвори клепки. Тримата мъже я гледаха. Внезапно тя отвори очи и седна. Заговори много тихо.

— *Аз го убих* — каза. — Това дойдох да ви кажа. *Аз го убих!*

За момент настъпи мъчителна тишина. Сърцето на мистър Сатъртуейт пропусна един удар.

— Лейди Дуайтън — заговори Мелроуз. — Вие сте преживели голям шок... разстроена сте. Струва ми се, че не съзнавате напълно какво говорите.

Щеше ли тя да се отрече сега... докато още имаше време?

— Аз съзнавам напълно какво говоря. Аз го застрелях.

Двама от мъжете в стаята ахнаха, третият не издаде нито звук. Лора Дуайтън се наклони още по-напред.

— Не разбирате ли? Аз слязох и го застрелях. Признавам си.

Книгата, която държеше в ръцете си, изтрополи на пода. В нея имаше нож за разрязване на книги — нещо с форма на кинжал, с украсена със скъпоценни камъни дръжка. Мистър Сатъртуейт го вдигна машинално и го сложи на масата. При това си помисли: *Това е опасна играчка. С нея може да се убие човек.*

— Е... — гласът на лейди Дуайтън беше нетърпелив... — какво ще направите? Ще ме арестувате ли? Ще ме отведете ли?

Полковник Мелроуз заговори със затруднение.

— Вие ми казахте нещо много сериозно, лейди Дуайтън. Ще ви помоля да се върнете в стаята си, докато аз... ъ-ъ... се разпоредя.

Тя кимна и се изправи на крака. Сега беше напълно спокойна, сериозна и хладна.

Когато се обърна към вратата, мистър Куин проговори:

— Какво направихте с револвера, лейди Дуайтън?

По лицето ѝ премина сянка на неувереност.

— Аз... аз го изпуснах там на пода. Не, мисля, че го изхвърлих през прозореца... ох, не мога да си спомня сега. Какво значение има? Почти не съзнавах какво върша. Това няма значение, нали?

— Няма — каза мистър Куин. — Мисля, че почти няма значение.

Тя го изгледа смутено, с отсянка на нещо, което може би беше тревога. После отметна глава назад и излезе надменно от стаята. Мистър Сатъртуейт забърза подире ѝ. Чувстваше, че тя може да

припадне всеки момент. Но бе изминала вече половината стълба, без да прояви ни най-малък признак от предишната си слабост. Явно уплашената камериерка стоеше в подножието на стълбата и мистър Сатъртуейт ѝ заговори властно.

— Погрижете се за господарката си — рече той.

— Добре, сър. — Момичето се приготви да се изкачи подир фигурата в синя рокля. — Ох, моля ви, сър, нали не го подозират?

— Кого да подозират?

— Дженингс, сър. Ох! Истина ви казвам, сър, той не би убил дори муха.

— Дженингс ли? Не, разбира се, че не е под подозрение. Вървете да се погрижите за господарката си.

— Добре, сър.

Момичето затича бързо нагоре по стълбата. Мистър Сатъртуейт се върна в стаята, която току-що бе напуснал.

Полковник Мелроуз казваше с усилие:

— Ох, да пукна, ако разбирам нещо. Работата е по-сложна, отколкото изглежда. Тя... тя е като ония щуротии, които героините вършат в романите.

— Изглежда фантастична — съгласи се мистър Сатъртуейт. — Нещо като на сцена.

Мистър Куин кимна.

— Да, вие обожавате драмата, нали? Вие сте човек, който цени добрата игра.

Мистър Сатъртуейт го изгледа сурово. Сред последвалото мълчание до ушите им стигна някакъв далечен звук.

— Прилича на изстрел — каза полковник Мелроуз. — Някой от пазачите, предполагаме. Вероятно това е чула тя. Може би е слязла да провери какво става. Не би се приближила, нито би огледала трупа. Веднага е стигнала до извода...

— Мистър Делангуа, сър. — Бе заговорил старият иконом, който стоеше гузно на вратата.

— А? — каза Мелроуз. — Какво има?

— Мистър Делангуа е тук, сър, и би искал да говори с вас, ако може.

Полковник Мелроуз се облегна на стола си.

— Въведете го — каза той навъсено.

След една минута Пол Делангуа стоеше на вратата. Както бе намекнал полковник Мелроуз, у него имаше нещо неанглийско — лека грациозност на движенията, мургаво, красиво лице, сближени очи. Около него витаеше духът на Ренесанса. Той и Лора Дуайтън внушаваха една и съща атмосфера.

— Добър вечер, господа — каза Делангуа. Направи малък театрален поклон.

— Не знам по каква работа идвате, мистър Делангуа — каза полковник Мелроуз рязко, — но ако няма нищо общо с конкретния случай...

Делангуа го прекъсна със смях.

— Напротив — заяви той, — има много общо.

— Какво искате да кажете?

— Искам да кажа — произнесе Делангуа спокойно, — че дойдох да се предам за убийството на сър Джеймс Дуайтън.

— Съзнавате ли какво говорите? — каза Мелроуз сериозно.

— Напълно.

Очите на младия човек бяха приковани в масата.

— Не разбирам...

— Защо се предавам ли? Наречете го угризение на съвестта... наречете го както искате. Аз наистина го намушках... можете да бъдете напълно сигурен в това. — Кимна към масата. — Както виждам, там имате оръжието. Много удобен малък уред. За нещастие лейди Дуайтън го е оставила да се търкаля в една книга и аз случайно го грабнах.

— Момент — каза полковник Мелроуз. — Да разбирам ли, че признавате, че сте намушкали сър Джеймс с това? — Вдигна кинжала във въздуха.

— Именно. Знаете ли, аз се промъкнах през прозореца. Сър Джеймс беше с гръб към мен. Беше много лесно. Излязох по същия начин.

— През прозореца?

— През прозореца, разбира се.

— И по кое време стана това?

Делангуа се поколеба.

— Чакайте да помисля... говорех с пазача... това беше в шест и четвърт. Чух звъна на камбанарията. Трябва да е било... е, да речем,

някъде около шест и половина.

Мрачна усмивка разтегли устните на полковника.

— Съвсем точно, младежо — каза той. — Времето е било шест и половина. Може би вече сте чули това? Но тук имаме много странно убийство!

— Защо?

— Толкова много хора признаха, че са го извършили — каза полковник Мелроуз.

Чуха как оня пое рязко въздух.

— Кой друг си е признал? — запита той с глас, който напразно се мъчеше да овладее.

— Лейди Дуайтън.

Делангуа отметна глава назад и се разсмя някак пресилено.

— Лейди Дуайтън е склонна към истерия — каза той небрежно. — На ваше място аз не бих обръщал внимание какво казва.

— Съгласен съм, че не трябва — каза Мелроуз. — Но има друго странно нещо около това убийство.

— Какво е то?

— Ами — отговори Мелроуз, — лейди Дуайтън призна, че е застреляла сър Джеймс, а вие признахте, че сте го намушкали. Но за щастие и на двамата ви той не е нито застрелян, нито намушкан, разбирате ли. Черепът му е разбит.

— Боже мой! — извика Делангуа. — Но жена не би могла да го извърши...

Той се спря, прехапвайки устна.

Мелроуз кимна с бегла усмивка.

— Често съм чел това — призна той. — Но никога не съм го виждал да се случва.

— Какво?

— За двамата млади глупаци, всеки от които се самообвинява, понеже мисли, че другият го е направил — каза Мелроуз. — Хайде да започнем отначало.

— Камериерът! — извика мистър Сатъртуейт. — Онова момиче преди малко... не обърнах внимание тогава. — Поспря се, мъчейки се да говори свързано. — Тя се страхуваше, че подозираме него. Той трябва да е имал някаква подбуда, която ние не знаем, но тя знае.

Полковник Мелроуз се намръщи, после натисна звънеца. Когато прислужникът се отзова, му каза:

— Моля, попитайте лейди Дуайтън, ще бъде ли така добра да дойде пак.

Чакаха мълчаливо, докато тя дойде. Като видя Делангуа, се сепна и протегна ръка да не падне. Полковник Мелроуз ѝ дойде на помощ.

— Няма нищо лошо, лейди Дуайтън. Моля, не се тревожете.

— Не разбирам. Какво прави мистър Делангуа тук?

Делангуа се приближи до нея.

— Лора... Лора... защо го направи?

— Какво съм направила?

— Аз знам. То е било заради мен... понеже си мислела, че аз... В края на краищата според мен това е било естествено. Но, боже мой! Ти си ангел!

Полковник Мелроуз се прокашля. Той беше човек, който не обичаше вълненията и се ужасяваше от всичко, водещо до „сцена“.

— Ако ми позволите да се изразя така, лейди Дуайтън, и вие, и мистър Делангуа успяхте да се отървете. Той току-що дойде на свой ред да „си признае“, че е извършил убийството... само че не е прав, той не го е извършил. А ние искаме да знаем само истината. Стига вече увъртания. Икономът казва, че вие сте влезли в библиотеката в шест и половина — така ли е?

Лора погледна Делангуа. Той кимна и рече:

— Истината, Лора. Това ни трябва сега.

Тя въздъхна дълбоко.

— Ще ви кажа.

Отпусна се на един стол, който мистър Сатъртуейт бе побързал да бутне напред.

— Аз наистина слязох. Отворих вратата на библиотеката и видях...

Спря се и преглътна. Мистър Сатъртуейт се наклони напред и потупа окуражително ръката ѝ.

— Да — каза той. — Да. Какво видяхте?

— Мъжът ми лежеше напърно на писалищната маса. Виждах главата му... кръвта... ох!

Закри лицето си с ръце. Началникът на полицията се наклони напред.

— Извинете ме, лейди Дуайтън. Вие сте помислили, че мистър Делангуа го е застрелял?

Тя кимна.

— Прости ми, Пол — замоли тя. — Но ти каза... ти каза...

— Че ще го застрелям като куче — произнесе Делангуа мрачно. — Помня. Това беше в деня, когато открих, че се отнася лошо с теб.

Полицейският началник се придържаше строго към конкретния въпрос.

— Значи да разбирам, лейди Дуайтън, че вие пак сте се качили на горния етаж, а... ъ-ъ... не казахте нищо. Излишно е да се впускаме в причината. Не сте пипали тялото, нито сте се приближавали до писалищната маса?

Тя потръпна.

— Не, не. Веднага излязох от стаята.

— Разбирам, разбирам. И точно по кое време беше това? Знаете ли?

— Беше точно шест и половина, когато се прибрах в спалнята си.

— Значи в... да речем шест часа и двацет и пет минути, сър Джеймс е бил вече мъртъв. — Полицейският началник погледна останалите. — Стрелките на този часовник... са преместени, нали? Още отначало се усъмнихме. Няма нищо по-лесно от това да се поставят стрелките на колкото часа пожелае човек, но са сбъркали, като са го сложили настрана по някакъв начин. Е, изглежда, че така подозренията се свеждат до икономата или камериера, но не мога да повярвам, че е икономът. Кажете ми, лейди Дуайтън, този човек Дженингс имаше ли зъб на вашия съпруг?

Лора вдигна лице от ръцете си.

— Не точно зъб, ала... е, Джеймс ми каза чак тази сутрин, че го е уволнил. Заварил го да краде.

— Аха! Сега разбираме връзката. Дженингс е щял да бъде уволнен, без да му се даде препоръка. Сериозен проблем за него.

— Вие споменахте нещо за часовник — каза Лора Дуайтън. — Това е само вероятност... ако искате да уточните времето... Джеймс сигурно е имал у себе си малкия си джобен часовник за голф. Дали и той не се е счупил, когато е паднал напред?

— Това е идея — произнесе полковникът бавно. — Но се опасявам... Къртис.

Инспекторът кимна бързо в знак, че е разбрал, и излезе от стаята. Върна се след една минута. На дланта му имаше специален сребърен часовник, каквито се продават за играчи на голф, за да ги носят спокойно в джоба с топки.

— Ето го, сър — каза той, — но се съмнявам дали ще ни помогне с нещо. Яки са тия часовници.

Полковникът го пое от него и го задържа до ухото си.

— Във всеки случай изглежда, че е спрял — забеляза той.

Натисна с палеца си и капакът на часовника се отвори. Стъклото беше счупено напъряко.

— Аха! — възкликна той тържествуващо.

Стрелките сочеха точно шест и четвърт.

— Много хубаво порто, полковник Мелроуз — изказа се мистър Куин.

Беше девет и половина и тримата току-що бяха завършили късната си вечеря в къщата на полковник Мелроуз. Мистър Сатъртуейт ликуваше.

— Аз излязох напълно прав — засмя се той под мустак. — Не можете да отречете това, мистър Куин. Вие дойдохте тази вечер да спасите двама глупави млади хора, които искаха да пъхнат главите си в примката.

— Така ли? — каза мистър Куин. — Съвсем не. Аз абсолютно нищо не съм направил.

— Оказа се, че не е необходимо — съгласи се мистър Сатъртуейт. — Ала можеше да бъде. Знаете, че всичко стана много бързо. Никога няма да забравя момента, когато лейди Дуайтън каза: „Аз го убих“. Никога не съм виждал на сцена нещо толкова драматично.

— Склонен съм да се съглася с вас — рече мистър Куин.

— Не бих повярвал, че такова нещо може да се случи извън роман — заяви полковникът може би за двайсети път тази вечер.

— Така ли мислите? — запита мистър Куин.

Полковникът го изгледа втренчено.

— Дявол да го вземе, та то стана тази вечер.

— Не ще и дума — намеси се мистър Сатъртуейт, като се облегна назад и сръбна от виното си. — Лейди Дуайтън беше великолепна, просто великолепна, но направи една грешка. Не е трябвало да си прави извода, че мъжът ѝ е бил застрелян. По същия начин Делангуа сглупи да предположи, че е бил намушкан само защото кинжалът случайно лежеше на масата пред нас. По чисто съвпадение лейди Дуайтън го бе донесла.

— Така ли? — запита мистър Куин.

— Е, ако бяха казали само, че са убили сър Джеймс, без да се впускат в подробности как са го направили... — продължи мистър Сатъртуейт — ... какъв щеше да бъде резултата?

— Може би щяхме да им повярваме — каза мистър Куин със странна усмивка.

— Цялата работа беше точно като в роман — вметна полковникът.

— Предполагам, че именно оттам са взели идеята — каза мистър Куин.

— Възможно е — съгласи се мистър Сатъртуейт. — Неща, които човек е чел, се случват по най-странен начин. — Погледна мистър Куин отсреща. — Разбира се, още отначало часовникът наистина изглеждаше подозрителен. Човек никога не бива да забравя колко лесно могат да се преместят стрелките на един стенен или джобен часовник напред или назад.

Мистър Куин кимна и повтори думите.

— Напред — каза той и помълча. — Или назад.

В гласа му имаше нещо насърчително. Бляскавите му тъмни очи бяха вперени в мистър Сатъртуейт.

— Стрелките на часовника бяха преместени напред — каза мистър Сатъртуейт. — Знаем това.

— Така ли беше? — запита мистър Куин.

Мистър Сатъртуейт го изгледа втрещено.

— Да не би да искате да кажете — изрече той бавно, — че джобният часовник е бил върнат назад? Но това няма смисъл. Невъзможно е.

— Не е невъзможно — промърмори мистър Куин.

— Е... глупаво е. Кой би имал полза от това?

— Предполагам, единствено някой, който е имал алиби за това време.

— Ей богу! — извика полковникът. — Времето, когато според младия Делангуа той говорел с пазача.

— Той изрично подчерта това — каза мистър Сатъртуейт.

Спогледаха се. Имаха неловкото чувство като че здравата почва се срутва под краката им. Фактите се превъртаха, придобивайки нови и неочаквани образи. И в центъра на калейдоскопа беше мургавото, усмихнато лице на мистър Куин.

— Но в такъв случай... — подзе Мелроуз — ... в такъв случай...

Мистър Сатъртуейт, по-съобразителен, довърши изказването му:

— Всичко е наопаки. Така или иначе нагласена работа... но нагласена срещу камериера. Ох, но не може да бъде! Невъзможно е. Защо всеки от тях се самообвиняваше за престъплението?

— Да — каза мистър Куин. — Дотогава вие ги подозирахте, нали? — Гласът му продължи спокойно и замечтано. — Досуц като в роман, както казахте, полковник. Оттам именно са взели идеята. Така постъпват невинният герой и героинята. Разбира се, затова сте помислили, че са невинни — зад тях беше силата на традицията. Мистър Сатъртуейт все казваше, че било нещо като на сцена. И двамата бяхте прави. То не беше реално. Вие непрекъснато говорехте така, без да съзнавате какво говорите. Те можеха да разкажат много по-правдива история, ако искаха да им повярваме.

Двамата мъже го гледаха безпомощно.

— Щеше да бъде хитро — изрече бавно мистър Сатъртуейт.

— Щеше да бъде дяволски хитро. А аз мислех за съвсем друго. Икономът каза, че влязъл в седем часа да затвори прозорците — значи трябва да е очаквал, че те ще бъдат отворени.

— Именно оттам е влязъл Делангуа — каза мистър Куин. — Той е убил сър Джеймс с един удар, а той и тя заедно са направили каквото трябва...

Погледна мистър Сатъртуейт, насърчавайки го да възпроизведе сцената. Той го направи колебливо.

— Счупили часовника и го сложили настрана. Да. Преместили стрелките на джобния часовник и го счупили. После той се измъкнал през прозореца, а тя го затворила подире му. Ала има едно нещо, което

не разбирам. Защо изобщо са си правили труд с джобния часовник? Защо просто не са върнали стрелките на другия часовник назад?

— Часовникът на писалището е бил винаги малко очебиен — каза мистър Куин. — Всеки би могъл да прозре такъв прозрачен номер.

— Но несъмнено с джобния би било пресилено. Просто по чиста случайност ни дойде на ум за него.

— О, не — каза мистър Куин. — Спомнете си, това беше внушение на дамата.

Мистър Сатъртуейт го изгледа с възхищение.

— И все пак, знаете ли — каза мистър Куин замечтано, — единственият човек, който вероятно не би пренебрегнал джобния часовник, би бил камериерът. Камериерите знаят по-добре от всеки друг какво носят господарите им в джобовете си. Ако камериерът е преместил стрелките на големия часовник, той би направил същото и с джобния. Тия двамата не разбират човешката природа. Не са като мистър Сатъртуейт.

Мистър Сатъртуейт поклати глава.

— Значи съм грешал — промърмори той гузно. — Мислех, че вие дойдохте да ги спасите.

— Затова именно дойдох — заяви мистър Куин. — О! Не тия двамата... другите. Сигурно не сте обърнали внимание на камериерката? Тя не носеше син брокат, нито играеше драматична роля. Но наистина е доста хубаво момиче и мисля, че обича много тоя човек Дженингс. Мисля, че вие двамата ще можете да спасите любимия ѝ от бесилото.

— Нямаме никакво доказателство — каза полковник Мелроуз с усилие.

Мистър Куин се усмихна.

— Мистър Сатъртуейт има.

— Аз ли? — Мистър Сатъртуейт беше учуден.

Мистър Куин продължи:

— Имате доказателство, че оня часовник не е бил счупен в джоба на сър Джеймс. Джобен часовник не може да се счупи току-така, без да се отвори капака. Само опитайте и ще видите. Някой е извадил часовника и го е отворил, върнал назад стрелките, счупил стъклото, а после го затворил и го върнал обратно. Не са забелязали, че липсва парче стъкло.

— Аха! — извика мистър Сатъртуейт. Ръката му се стрелна към джоба на жилетката му. Извади оттам парченце извито стъкло.

Това беше върховният му момент.

— С това — обяви мистър Сатъртуейт важно — аз ще спася един човек от смърт.

[1] новобогаташите (фр.). — Б.пр. ↑

Издание:

Агата Кристи. Три слепи мишлета
Английска. Първо издание
ИК „Абагар Холдинг“, София, 1996
Редактор: Мая Бъчварова
ISBN: 954-584-170-2

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.